COSMOG P

PALLIDA·MO
RS·DVRA·SI
NCVLA·FAL
CE·METIT·

COSMOGRAPHICUS LIBER PETRI APIANI MATHEMATICI STUDIOSE COLLECTUS.

COSMOGRA
phicus Liber Petri Apiani Ma-
thematici studiose collectus.

Per Gemmam Phrysium nunc Nuper
ab infinitis mendis hæc Cosmographia
Petri Appiani vindicata est ece

R

Reuerendissimo Domino ꝛ Illustrissimo Principi domino Matheo M. diuina sacrosanctae Rho: ecclesiae Tit: S. Angeli pres: Cardinali: Archiepiscopo, Saltzburgeñ Ap: Se: legato ꝛc. Petrus Apianus (dictus Benewitz) ex Leyßnick Mathematicae disciplinae clientulus Salutem perpetuã ac sui ipsius commendatiõem.

Posteaꝗ anno superiori Sacratissime Antistes: atꝗ Princeps Illustrissime: in vrbe Reginopolitana cũ chartaceo munusculo (nihil equidem illo tempore preciosius afferre potui) tuam celsitudinem sum congressus: non difficilis erat mihi coniectatio præsignem Mathematicæ disciplinæ tibi adesse scientiam: et te clarissimum rei literariæ lumen/ Mecenatem atꝗ Asilum/et tuum etiam ad literas studium cognoui. Eo siquidem argumento/ꝙ fronte insigniter exporrecta atꝗ serena: obuijsꝗ (vt aiunt) manibus illam quam obtuli membranam tam humaniter/tum ob studij geographicæ disciplinæ amorem/cũ ob vitæ tuæ integritatem exceperas/vel eo potius: vt omittam cætera: qđ iampridem M. Joannes Auentinus mihi semper amicissimus tam oratorũ ꝗ poetarum facile princeps: cuius laudem hic tacitus preterire nõ possum: Et D. dominus Joannes Landtsperger (cui semper es in ore) Plebanus Landshuteñ Illustrissimiꝗ Ludouici Bauarie vtriusꝗ ducis: Prefect: Rheni ꝛc. Sacellanus/ vir sui ingenij virtute prestãtissimus: cui gratias condignas nec agere nec referre possum: sepius apud me tuam depredicarent liberalitatem in doctos/ humanitatemꝗ in omnes qui conantur aliquod egregiũ/præcipue in illos qui mathematicæ disciplinæ scientiã redolere videntur/facilitatem et in omnes/non potui committere/ quin tibi id/quicquid est lucubrationis/tanꝗ deo tutelari dedicarem: et tuo sub nomine edere cõstituerem/que tutius celeriusꝗ tuo auspicio in com

munem studiosorum cōmoditatem prodiret in publicum. Potissimum: vt prima elementa studiosis geographię tyrūculis notiora redderentur hoc opusculum vtcunq; conflatum conscripsimus. Uerum nō sine laude Ptholomei: qui omnium Mathematicorum facile princeps habetur. Sequuti enim sumus doctissimos quosq; huius studij viros. Porro geographica professio in legendis auctoribus plurimum prodest: ei⁹ enim cognitio nō solum ad Poetarum / Historicorū / sed etiam Sacrarum literarū noticiam perducit. Ut Doctissimus ille Ptholomeus omniū Mathematicorum monarcha / Pomponius Mela / Dionisius / Solinus / Uerissimus ille Strabo / Eneas Siluius / Volaterranus / Orosius reliquiq; geographi testātur. Accipe igitur Antistes eminentissime hoc cosmographicum opus a nobis fideliter eaq; consumatione supputatū qua in Ptholomei opere legi solet: quod si pius lector diligēti studio pellegerit / haud parum fructus geographicę disciplinę se attigisse sum̄a animi gratitudine profitebitur. Hic ea quæ aliqui sparsim a doctissimis ingenijs elucubrata sunt sub quodam compendio collegimus: operepreciū itaq; duxi fore: si in vno volumine totius mundi obseruatio complecteretur: ne pp nimiam prolixitatem et obscuritatem Tyrunculis geographicę ꝓfessionis tedio quopiā irretitus teneatur: vel potius / ne quidam pauperculus pp librorum multitudinem atq; operis Ptholomei ac precij magnitudinē absterreat. Nihil hic meā ipsius eruditionē aut ingeniū iactito: nam res est huiusmodi / quæ ipsa sese vel approbet / vel explodat. Equidem spero te nihil hic inuenturum / quod alienum sit a Cosmographica professione. Certe satis pro virili conatus sum: quo ad absolutissimam cosmographię cognitionem: atq; adeo video: mihi satisfecisse hac in re iuxta illud poeticum. In magnis et voluisse sat est: Tu interim Laudatissime Præsul laborem hunc qualiscunq; sit bono animo pietati tuæ a me dedicari patiaris. Non est nouum: sed et antiquorum scriptores solebant (vt omnibus perspectum est) ad nouos libellos patronos eligere: quorum auspicio ipsis libris quoddam robur atq; auctoritas accedat: quod in hac re et me opinor haud improbe fecisse iuxta sententiam plinianam. Multa valde præciosa videntur: quia templis sunt dicata. Vale / doctissime princeps: integritate et morum et virtutum præsul ornatissime. Ingenij mei laborem admodum pertenuem hilari fronte suscipito / propediem maiora quæpiam sub tuo titulo in publicum ędita: Musis bene iuuantibus / a nobis accepturus. Vale iterum doctorū virorum dulcę presidium: meq; cōmendatum habe. Ex fœlici Landisuta. Anno salutifere incarnationis Millesimo Quingētesimo vicesimoquarto: septimo Kalendas Januarias.

Summa et ordo operis.

¶ In Prima parte huius libri haec infra scripta continentur.

¶ Capite Undecimo.

De partibus mensuræ quibus vti/tur Cosmimetra.

¶ Capite Duodecimo.

Qualiter ex stadiasmo ipsius terræ ambitus accipiatur.

¶ Capite Tredecimo.

Quomodo distantia ciuitatum locorumue sit inueniẽda: quę differũt latitudine tantum.

Quæ differunt sola longitudine.

Quæ Longitudine et Latitudine simul.

Quomodo gradus Longitudinis extra ęquinoctialẽ in gradus æquinoctialis sint conuertendi.

Quomodo distantia locorum via geometrica in globo sit inueniẽda.

Quomodo locorum intercapedo per tabulas sinuum sit supputãda.

¶ Capite Decimoquarto.

Quomodo globus Geographic⁹ ad quattuor mundi cardines et ad quemcũq; locum sit ponendus.

Quomodo ciuitates in globo geographico sint locandæ.

Qua ratione globus conficitur et componitur.

¶ Capite Decimoquinto.

Quid sit ventus: quot numero sũt

Quæ sit eorum natura et ordo.

Qualiter meridiana linea vulgari inuentione ducenda sit.

Quomodo eadem linea per instrumentum azimutale deprehendatur

Alia inuentio eiusdem quę fit per organum viatorium.

¶ Capite decimosexto.

De Antipodib⁹ et eorũ habitatiõe

De Antœcis.

De Periœcis/ Periscijs et Amphiscijs.

¶ Capite Decimoseptimo.

Quid Insula.

Quid Peninsula.

Quid Isthmus.

Quid continens.

¶ Capite Decimooctauo.

Qualiter locus vniuscuiusq; ciuitatis aut oppidi in tabulis Ptho: sit inueniendus.

¶ Capite Decimonono.

Quid speculum orbis.

Quomodo locorum aut ciuitatũ situs in speculo sit inquirendus.

Quomodo speculum secundum situ tuę habitationis sit verificãdum

Quibus regiõibus/ Insulis aut oppidis sol pro dato die in vertice capitis moueatur et quibus non.

Quotta sit hora in quacũq; regione aut ciuitate oĩ̃i diei hora perscrutari.

¶ Secundae Partis Summa.

Secunda Pars hui⁹ opusculi in se continet Summam nec non particularem totius orbis descriptionẽ: hoc est/ Regionum/ Montiũ/ Siluarum/ Fontium/ Fluminum/ et Lacuum/ Marium Insularum/ Peninsularum/ Orbium/ Oppido

rum/Populorumq. Huic tādem adheret appendix in quo hec infra scripta continetur.
Quomodo ex motu lunæ horæ noctis equales sint venande.
Quomodo incēsio corporis Lune sit contemplanda.
Quomodo ex stellis fixis maioris vrse seu rotis plaustri hore noctis sint obseruande.

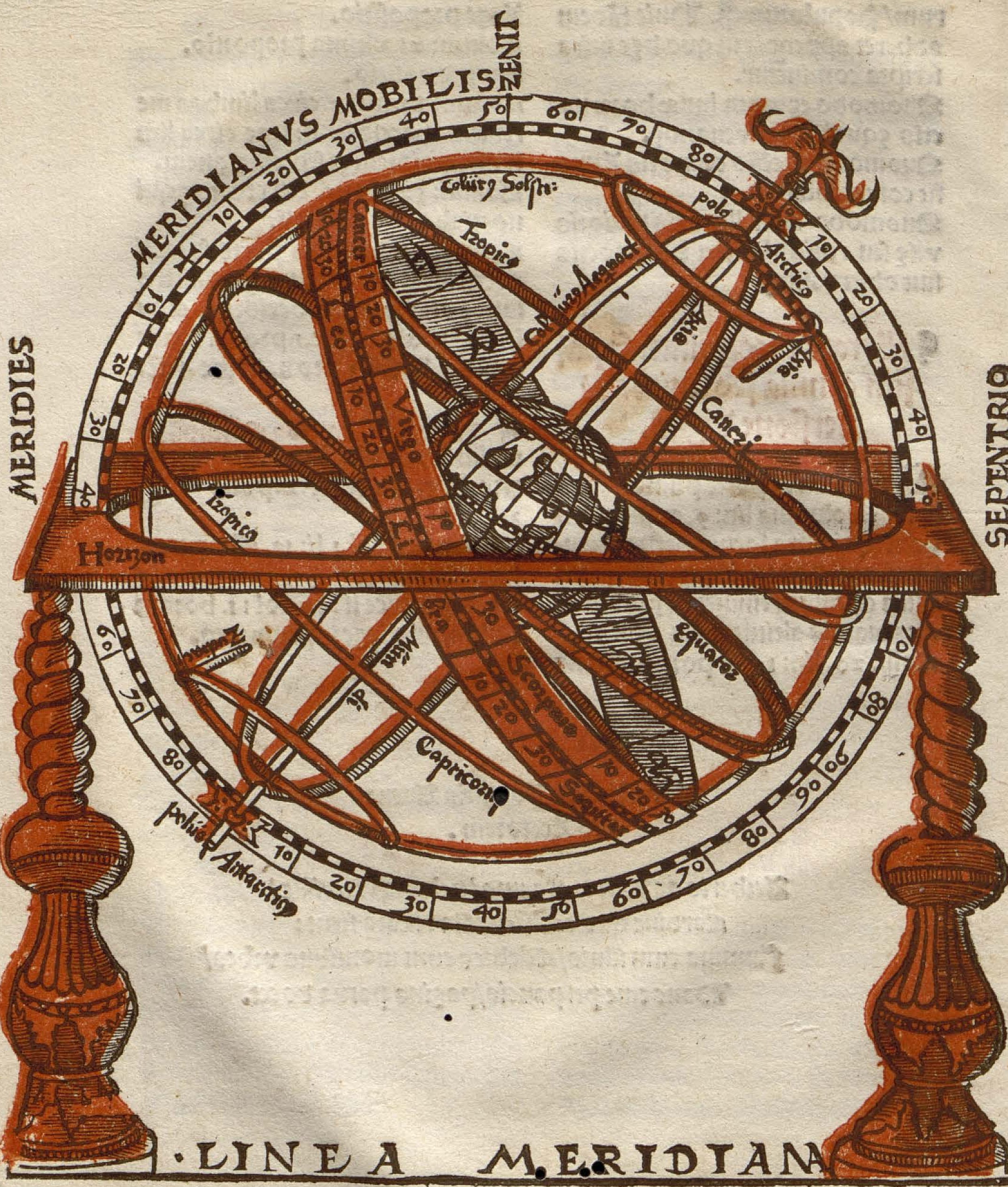
¶ Errata recognita: nō passim omnia sed animaduersione digna.

Emendanda in parte prima.
In 20. columna lin: 9. et index trigoni: qui vltra locum perpendiculi enim et. pone. 2 index rotule: qui vltra circulum eminet in gradibus quadrantis altitudinem poli 2c.
Colū: 20. lin: 1. propoitio. Tertia Lege propositio.
Colum: 21. vltima proportio. lege propositio.
Colum: 49. lin: 7. circa limbos meridiem et occidētem: lege circa limbum meridiem et septentrionem.
Colum: 52. lin: 15. Ab exortu equinoctialis melius: tiali.
Colum: 63. in dextra parte speculi occidens pone oriens. In sinistro latere oriens/pone occidens. et in limbo pro 11. scribe. 1. pro 10. scribe 2. pro 9. scribe 3. pro 8. scribe 4 2c:

¶ In parte Secunda Emendāda
Colum: 76 col2. li: 26.
Rochlitz 30.15 | 15.2. pone 30.15 | 51.2.
Colum: 86. col. 1. li: 19. Chayrus. lege Chayrus.
In appendice li: 17. col: 1. horam instumento lege instrumento.

Tetrastichon Joannis Auen: Ad Lectorem.

Aetheris ac Terræ tractus/pelagiq recessus/
Cardine quo cœli/cuncta locata sient:
Flumina cum siluis/Celebres cum montibus vrbes/
Hanc eme perpaucis/pagina parua docet.

ZENIT
MERIDIANVS MOBILIS
MERIDIES
SEPENTRIO
Cancer
Leo
Virgo
·LINEA MERIDIANA

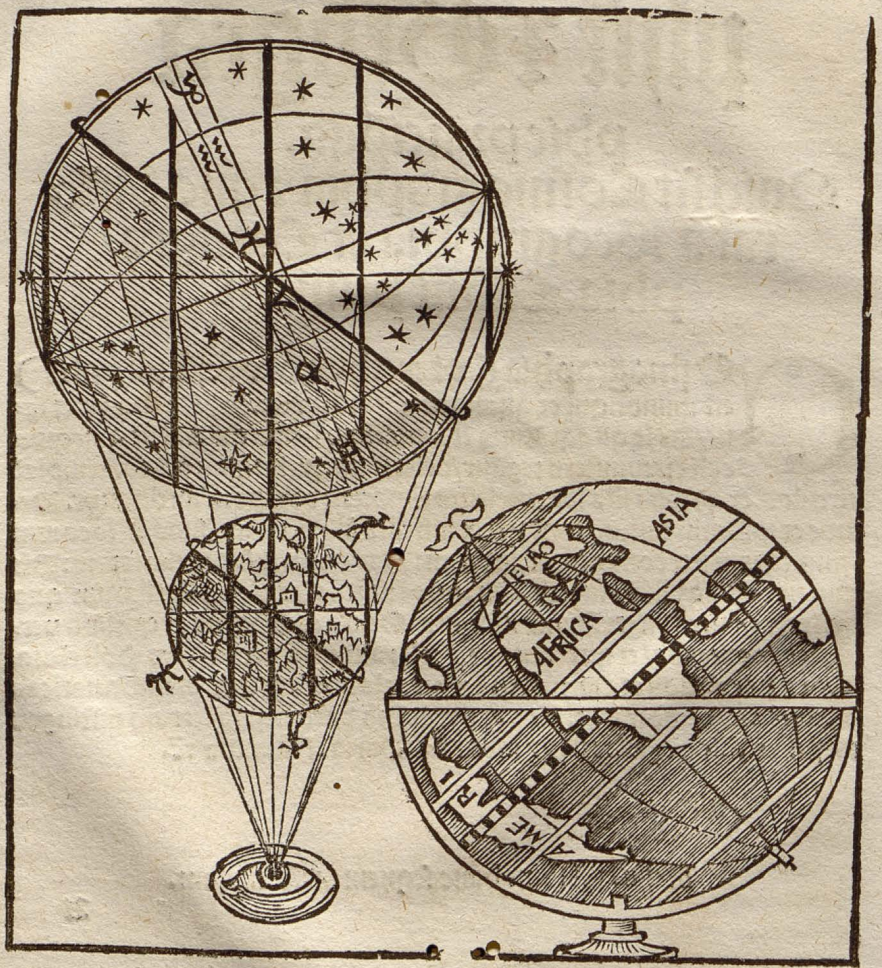
Prima pars huius libri de Cosmographie ⁊ Geographie principijs.

Quid sit Cosmographia ⁊ quo differat a Geographia et Corographia. Caput primum.

COsmographia (vt ex ethymo vocabuli patet) est mundi: qui ex quattuor Elementis: terra /aqua/aere et igne/Sole quoqꝫ Luna et omnibus stellis constat/et quicquid celi circumflexu tegitur/descriptio. Imprimis em̄ contemplat circulos: ex quibus illa supercelestis Sphæra componi intelligitur. Deinde ex ipsorum distinctione terrarum illis subiectarum situs et locorum symmetriam seu commensurationem: Rationem insuper climatum: Dierum noctiumqꝫ diuersitates. Quattuor mūdi Cardines: Stellarum quoqꝫ fixarum necnon errātium Motus Ortus et Occasus et quibus verticales mouentur/ et quecumqꝫ ad celi rationem pertinēt: vt Poli eleuationes/parallelos et Meridianos circulos ꝛc. Juxta Mathematicas ostensiones demonstrat. Et a geographia differt: quia terram distinguit tm̄ per circulos celi/non per montes/Maria et flumina ꝛc.

Huius rei sume hanc sequentem formulam.

In hoc sequenti Typo totius Cosmographiae Descriptio demonstratur.

Geographia quid.

Geographia (vt Vernerus in paraphrasi ait) est telluris ipsius pręcipuarum ac cognitarum partium: quatenus ex eis totꝰ cognitusqꝫ terrarum orbis constituitur: et insigniorum quorumblibet/quę huiusmodi telluris partibus coherēt formula quędam ac picturę imitatio: Et a Cosmographia differt/quia terram distinguit per montes/fluuios et maria/aliaqꝫ insigniora: nulla adhibita circulorum ratione. Jsqꝫ maxime prodest qui adamussim rerum gestarum et fabularum peritiam habere desiderant. Pictura enim seu picturę imitatio ordinem situmqꝫ locorum ad memoriam facillime ducit. Consumatio itaqꝫ et finis Geographie totius orbis terrarum constat intuitu/illorum imitatione: qui integram capitis similitudinem idoneis picturis effinguut.

Geographia nō est pictura sed picturę imitatio seu incboatio.

Geographia. Eius Similitudo.

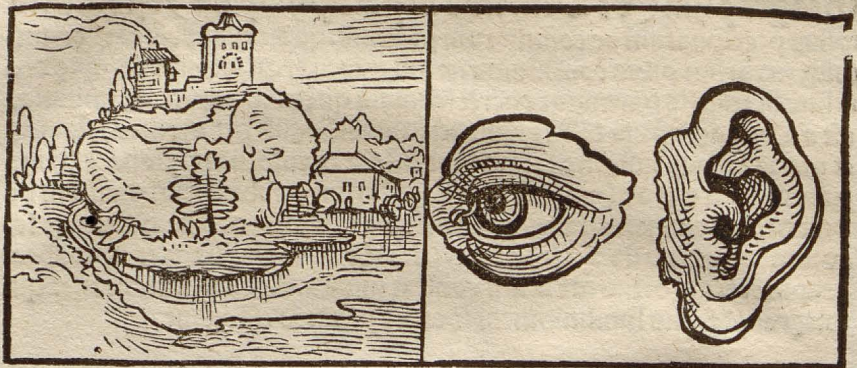

Corographia quid:

Corographia autem (Vernero dicēte) que et Topographia dicit̃/partialia quædam loca seorsum et absolute considerat/absqꝫ eorum ad seinuicem et ad vniuersum telluris ambitum comparatione. Omnia siquidem ac fere minima in eis contenta tradit et prosequitur. Velut portus/villas/populos/riuulorum quoqꝫ decursus/et quęcunqꝫ alia illis finitima: vt sunt ędificia domꝰ/turres/menia ⁊c. Finis vero eiusdem in effigiēda partilius loci similitudine consumabitur: veluti si pictor aliquis aurem tantum aut oculum designaret depingeretqꝫ.

Corogr̄phia est perfecta ⁊ cōsumata pictura et nullꝰ eā nisi homo pictor exercere potest.

Corographia. Eius Similitudo.

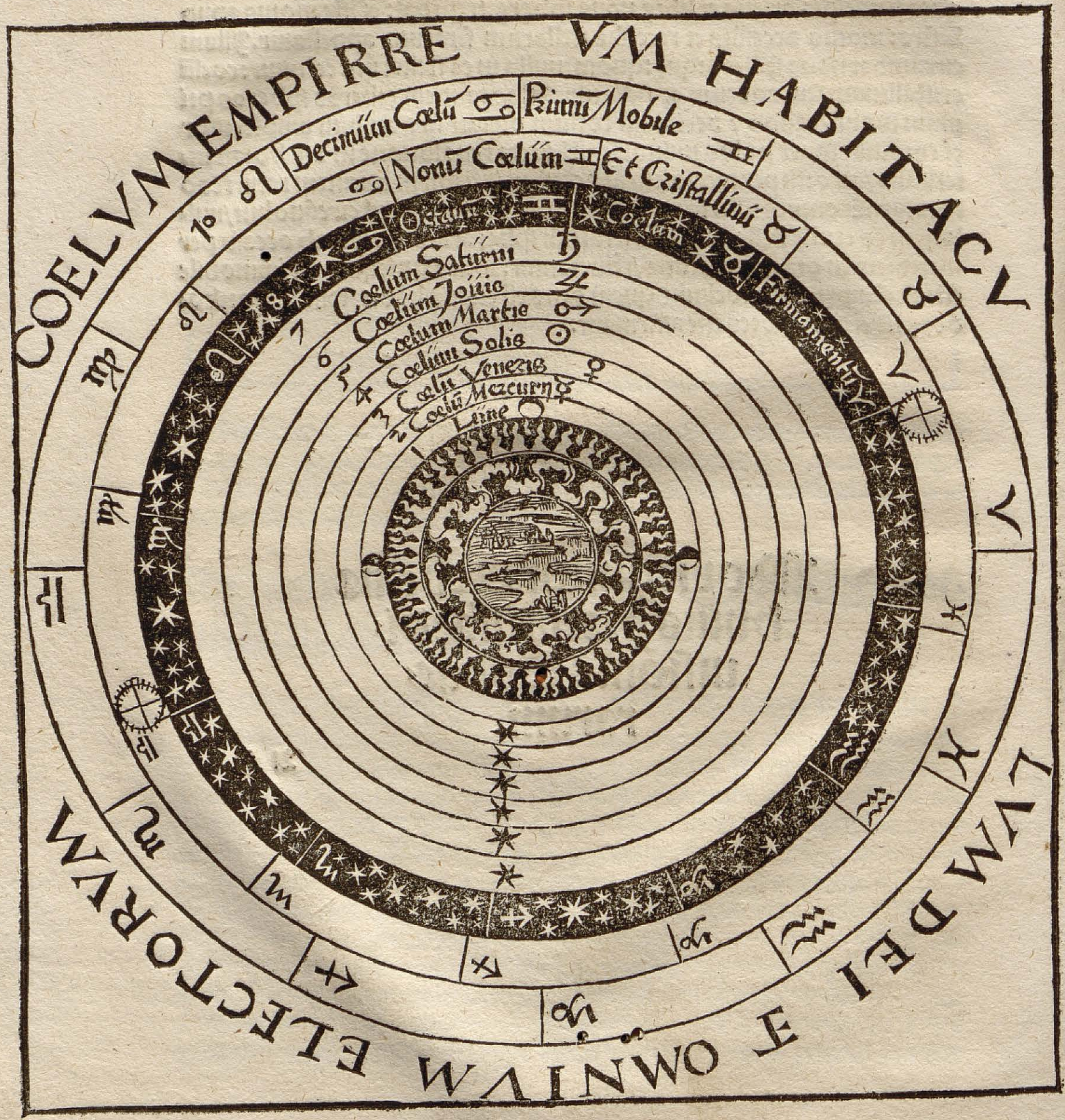
¶ Antequam quis ipsius Cosmographię studium aggrediatur/fundamentum inprimis seu Astronomię principia quę sunt circulorū sphęre noticia/quibus tota vtitur Cosmographia disquirat necesse est. Quod in sequentibus q̄breuissime manifestabitur.

De motu sphaerarum Coelorumq; diuisione. Caput secundum.

Mundus bifariam partitur in Elementarem regiōem et Aethercam. Elementaris quidem assidue alterationi subiecta/quattuor elementa Terrā/Aquam/Aerem et Ignē continet Aetherea autem regio (quā philo: quintā nuncupant essentiam) Elementarem sua cōcauitate ambit: inuariabilisq; substantia semper manens/decem Sphęras complectitur. Quarum maior semper proximam minorem sphęrice (eo quo sequitur ordine) circūdat. Imprimis igitur circa sphęram ignis de⁹ mūdi opifex locauit sphęrulam lunę. Deinde Mercurialem. Postea Venercam. Solarem. deinde Martiam. Iouiam et Saturniam/quęlibet autē istarum vnicam tantum habet stellam/quę quidem stellę Zodiacum metiētes semper primo mobili seu decimę sphęrę motui obnitunť/alias sunt corpora diaphona: hoc est omnino perlucida. Mox sequitur firmamentum: et quod stellifera sphęra est: quęq; in duobus paruis circulis

circa principia arietis et librę nonę sphęrę trepidat: et iste motus apud Astro: motus accessus et recessus stellarum fixarum appellatur. Illam circumdat nona sphęra: quę: quom nulla in ea stellarum cernitur: coelũ cristallinum seu aqueum appellatur. Istas tandem ętheras sphęras primum mobile: quod ⁊ decimum coelum dicitur suo ambitu amplectitur et continue super polos mundi semel facta reuolutione in 24 horaꝝ interuallo/ab ortu per meridiem in occasum/iterum in orientem recurrẽdo rotatur. Et omnes inferiores sphęras suo impetu simul circũuoluit/nullaq; in eo existit stella. Huic ceterarum sphęrarum motus ab occasu per meridiem in ortum currentes/reluctantur. Vltra quicquid est im̃obile est: Et Empyrreum coelum (quem deus cũ electis habitat) nostrę orthodoxę fidei professores esse affirmant:

Mox sequitur Schema huius praemissae diuisionis Sphaerarum.

COELVM EMPIRRE VM HABITACVLVM DEI ET OMNIVM ELECTORVM
Decimũm Cœlũ
Primũ Mobile
Nonũ Cœlũm
Et Cristallinũ
Octauũ Coelum Firmamentũ
Coelũm Saturni
Coelũm Jouis
Coelum Martis
Coelũm Solis
Cœlũ Veneris
Cœlũ Mercurii
Lune

De Circulis Sphaerae Caput Tertium

Quid Sphaera.

¶ Sphera est solidum quoddam vna superficie contentũ in cuius medio punctus est/a quo omnes lineę ad cirumferentiam ductę sunt ęquales.

Quid axis Sphaerae.

¶ Axis Sphęrę (auctore Diodocho) vocatur dymetiens ipsius /circa quam voluitur. Poli mundi(qui et cardines et vertices dicũtur)sunt extrema puncta axem terminantia. Horum alter Septentriõalis ãlter austrinꝰ dicitur. Septẽtrionalis qui/ꝛ arcticus/borealis/ꝛ aquilonarius dicitur semper in nostra habitatione apparet. Austrinus vero qui meridionalis et antarcticus dicitur sęmper/quo ad nostrum hemisphęrium sub horizonte latet.

De Sex Circulis Sphaerae maioribus.

¶ Horizon (quem et finitorem dicimus)est circulus qui partem mũdi visam a non visa dirimit. Hoc est inferius hemisphęrium a superiori.

¶ Meridianus circulus est qui per polos mundi et punctum verticalem ducitur/In quem cum sol incidit supra horizontem meridiem /sub horizonte vero mediam noctem efficit.

¶ Aequinoctialis est circulus maior/ diuidens Sphęram in duas partes æquales/quê cum sol perambulat(quod bis contingit in anno)dies fiunt æquales nocti in toto terrarum orbe.

¶ Zodiacus circulꝰ qui a Philosophis Obliquꝰ dicitur is est/qui duodecim continet signa/comprehendens ex vna parte Circulum Cancri/ꝛ ex alia Capricorni/ac per medium secãs ęquinoctialem secaturq; ab eodem sc; in principiis Arietis et Librę: Intelligitur et Zodiacus pp verũ errantium syderum trãsgressum habere latitudinem 16 graduum/ quem per medium diuidit ecliptica/relinquens vltro citroq; gradus 8 Latitudinis. Omnes autem reliquos circulos ratione tantum sine latitudine et profunditate omni intelligere debemus: Vti lineam/sensu enim minime in cœlo discerni possunt.

Nomina et Characteres signorum Zodiaci sunt haec.

Aries	♈	Taurus	♉	Gemini	♊	Cancer	♋
Leo	♌	Virgo	♍	Libra	♎	Scorpiꝰ	♏
Sagitta:	♐	Capricor:	♑	Aquarius	♒	Pisces	♓

Caracteres septem Planetarum:

♄ Saturnus	♃ Jupiter	♂ Mars	☉ Sol
♀ Venus	☿ Mercurius	☽	Luna

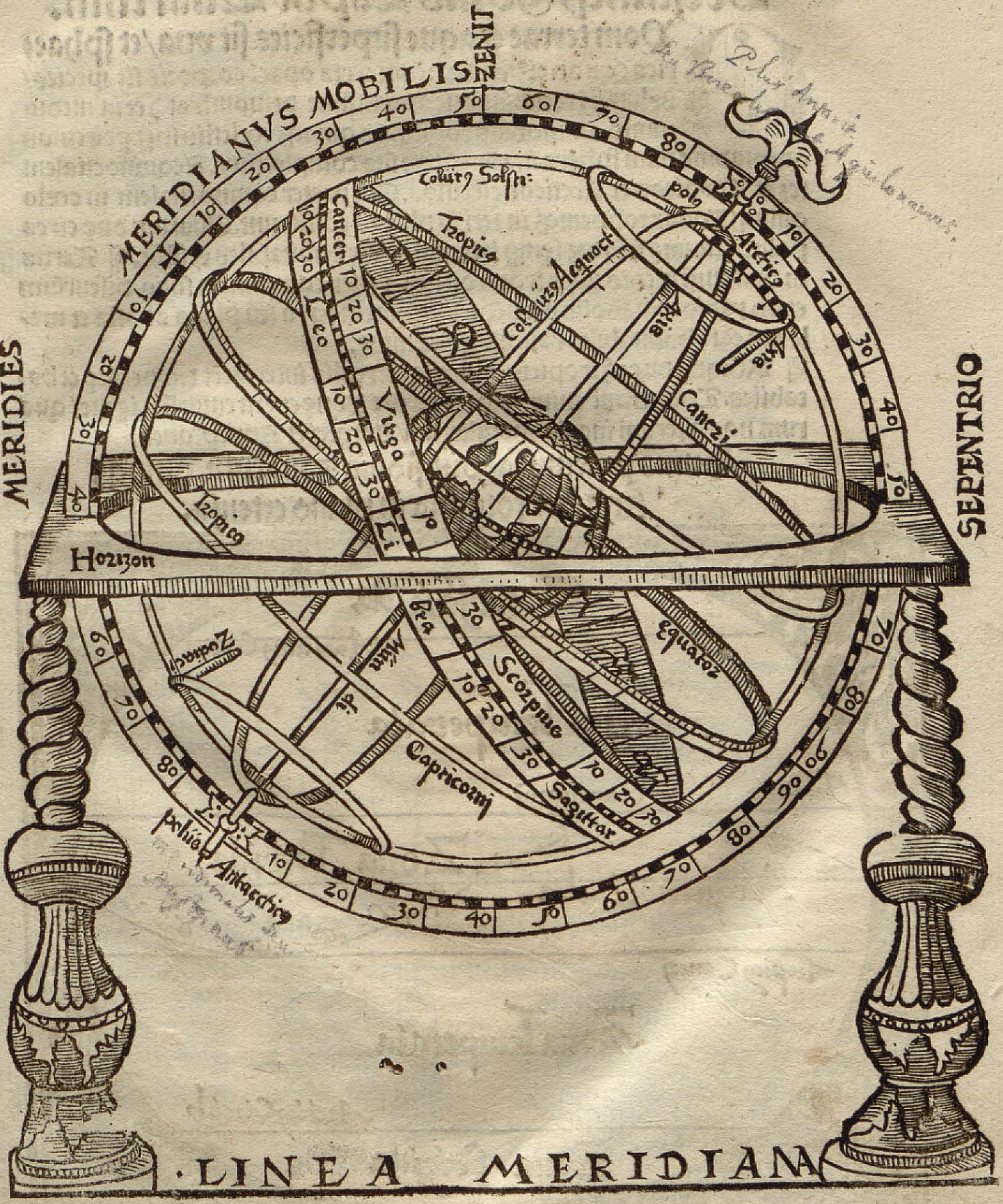
¶ Coluri sunt duo Circuli in Sphera/vnus quidem trāsit per principia Arietis ⁊ Libræ/Alter vero per principia Cancri et Capricorni ac sese dispessentes ad angulos rectos Spherales circa polos mundi

De quattuor Circulis minoribus.

¶ Cancri Circulꝰ qui et Solsticialis dicitur est ille/qui ab equinoctiali versus Septentrionem 23 gradibus/et 30 minutis distat. In quē cū Sol se receperit æstiuam reciprocationem peragit /longissimusqꝫ dies anni/ breuissimaqꝫ nox exit. A grecis Tropicus quasi versilis appellatur.
¶ Capricorni Circulus qui ⁊ Brumalis dicitur: is est/qui vltimo a sole describitur versus austrum. In quo Sol Brumalem reciprocatiōem facit/diemqꝫ efficit breuissimam et noctem prolixiorem.
¶ Arcticus Circulus est/qui ex omni parte a polo mundi 23 gra: 30 mi: distat/et a priori maioris vrse describitur.
¶ Antarcticus vero circulus est/qui describitur a polo Zodiaci Antarctico et est equalis et equidistans Arctico circulo totꝰ sub terris mersꝰ.

Ecce materialem Figurā Circulorum Sphaere.

Sphaera mundi.

De quinqz Zonis Caput Quartum.

QVom terrae et aque superficies sit vna/et sphaerica (quod ei⁹ vmbra: cum certa opaci corporis sit species/ in lunari ecclipsatione apertissime demonstrat) et in medio mundi immobilis constituta quinqz cœlestis sperę circulos quemadmodum sphera in cõuexitate sua complectitur. Aequinoctialem scz et Tropicos et Arcticos circulos. Qui pręter equinoctialem in cœlo quinqz Zonas totidemqz in terris plagas cõstituunt. Quarum duę circa polos extremę frigore sęmp horrentes vix habitabiles existũt. ¶ Tertia in omnium medio inter tropicos sita ꝓpter continuum solis discursum et ob radiorum Solis perpẽdicularitatem terra seu plaga adusta et male aut egre habitabilis ratione discernitur.

¶ Reliquę duę: q̃ tropicis arcticisqz circulis interiacẽt temperatę et habitabiles. Temperant enim calore torridę Zonę et extremarũ frigore/ quarum nos alteram incolimus: alteram Antœci et Antichtones.

Huius praemissae diuisionis Zonarum quinqz sequitur formula in plano extensa:

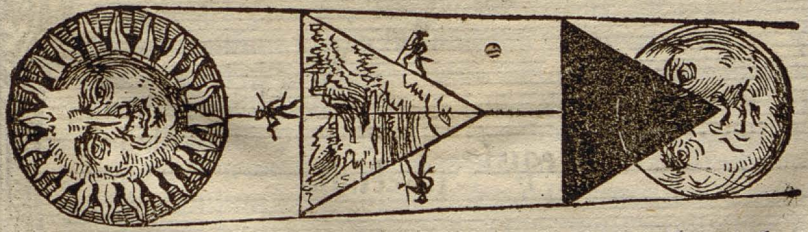
Hoc Schema demonstrat terram esse Globosam.

Si terra esset Tetragonica / vmbra quoqꝫ tetragonalis figurae in eclypsatione lunari appareret.

Si terra esset Trigonica: vmbra quoqꝫ triangularem haberet formulam.

Si terra hexagōalis esset figure: eius quoqꝫ vmbra in defectu lūari hexogōalis appareret. que tn̄ rotūda cernitur.

De Parallelis Circulis Caput Quintū.

Paralleli (q̄ ꝛ segmēta dicūtur) sunt circuli aequalem distantiam ex omni pte ab inuicem habentes: et nunq̄ si possent etiam ad infinitum protrahi concurrentes. Quamuis paralleli ad libitum possunt describi/tamen (ad Ptol: imitationem) per certos tam in solidis q̄ in plana telluris designatione latitudinis gradus dispestimus: quod etiam in figura sequenti Arithmeticali seu tabulari apparet. Hac tamen intercapedine ab inuicē distāt./vt dies vnius paralleli longissimus superat paralleli alterius diem prolixiorem quarta fere parte vnius horę. eadem habitudine et reliquorum parallelorum distātia erit imaginānda tam in parte Septentrionali q̄ meridionali.

Sequitur Schema diuisionis parallelorum.

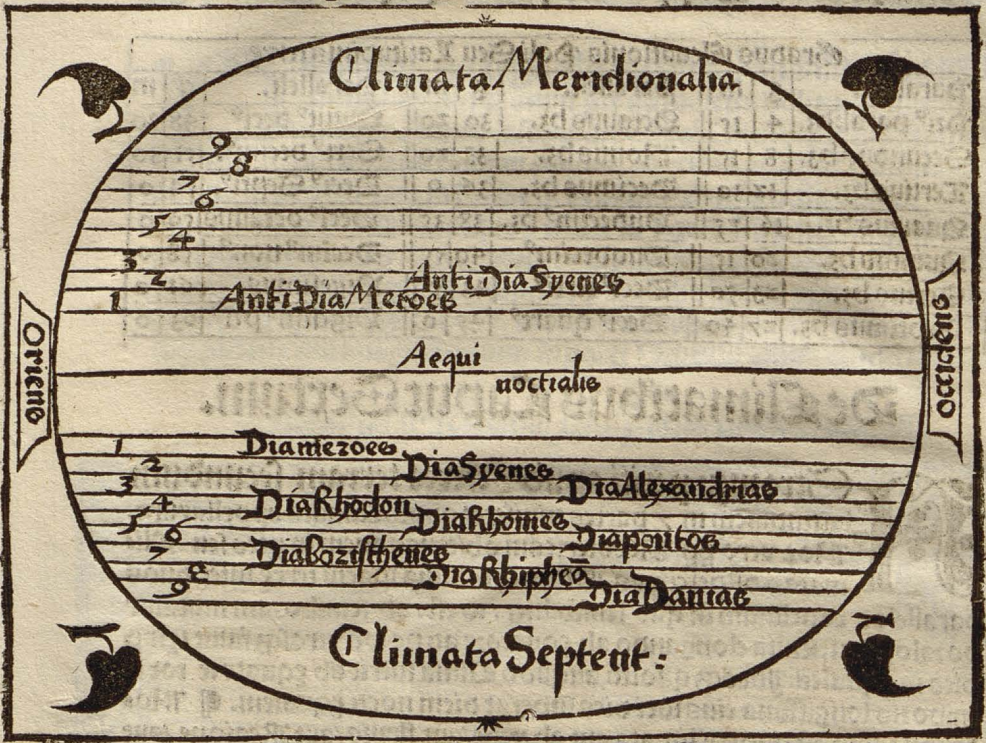
Arithmetica Supputatio seu diuisio parallelorum.

Gradus Eleuationis Poli Seu Latitudinis terrę								
Paralleli.	g	m	Paralleli.	g	m	Paralleli.	g	m
Pri⁹ paral: hʒ.	4	15	Octauus hʒ.	30	20	Quint⁹ deci⁹	48	30
Secundus hʒ.	8	15	Nonus hʒ.	33	20	Sext⁹ decim⁹.	51	30
Tertius hʒ.	12	30	Decimus hʒ.	36	0	Deci⁹ Septi⁹.	54	0
Quartus hʒ.	16	25	Undecim⁹ hʒ.	38	35	Deci⁹ octauus	56	0
Quintus hʒ.	20	15	Duodecim⁹	40	55	Decim⁹ non⁹	58	0
Sextus hʒ.	23	50	Deci⁹ terti⁹	43	5	Vigesimus	61	0
Septimus hʒ.	27	40	Deci⁹ quart⁹	45	0	Vigesim⁹ pri⁹	63	0

De Climatibus Caput Sextum.

Astrorum periti apud veteres terram secundum latitudinem in 7 partes diuisere: quas Climata appellarunt. Nos vero pp Neotericam obseruationem in ptes seu Climata 9 dispescimus. Est autem Clima spaciũ terrę inter duos parallelos conclusum in quo sensibiliter: id est: ad semihoram mutatur horalogium. Quia elongando ab ęquatore ad polos vtrosqʒ fiunt sẽp dies inequales. Ideoqʒ quottũ aliquod Clima fuerit ab ęquatore tot semihoris longissima eius loci dies supgrat diem nocti ęqualem. ¶ Notandũ insup est quod Climata aut ab vrbe/aut fluuio/aut Regione/aut Insula/aut Monte insigni sua sortiuntur nomina. Primum itaqʒ dicit Diameroes a dia q̄ est per/et Meroe ciuitas Aphricę: quia eius mediũ transit per Meroen. Secundum DiaSyenes: quia eius medium transit per Syenen: quę est ciuitas egipti sub tropico cancri sita. Tertium DiaAlexandrias. Quartum DiaRhodon. Quintum DiaRhomes. Sextum DiaPontos. Septimum DiaBoristhenes. Octauum DiaRhipheon. Nonum DiaDanias. Eadem nomina habent Climata meridionalia: nisi preponendo gręcam illam prepositionem anti quę latine sonat contra vel oppositum: vt AntiDiaMeroes. AntiDiaSyenes &c.

Formula praemissae traditionis.

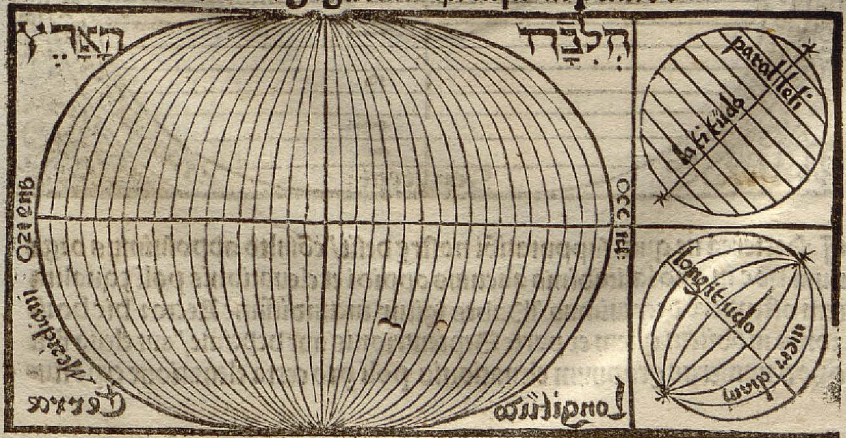
Tabula Climatum Arithmeticalis Secundum gra: et mi: lati: quo ad principia/media et fines eorundem.

	Principium		Mediu		Finis	
Gradus latitudinis	G	m	G	m	G	m
Primum Clima	12	45	16	20	20	30
Secundum Clima	20	30	23	50	27	30
Tertium Clima	27	30	30	20	33	40
Quartum Clima	33	40	36	0	39	0
Quintum Clima	39	0	41	20	43	10
Sextum Clima	43	10	45	0	47	0
Septimum Clima	47	15	48	40	50	30
Octauum Clima	50	30	51	30	53	10
Nonum Clima	53	10	55	0	56	0

De Longitudine Terrestri Caput Septimum.

Longitudo loci (Vernero alludente) est aequatoris siue equinoctialis circuli segmentum meridiano eiusdem loci et fortunarũ insularum meridiano comprehẽsum. Quia veteres illi Geographi superficiẽ terre describere: et ex stadiasmo locorum intercapedines inquirerę/volentes: posuerunt primum lõgitudinis gradum in occidente: hoc est in fortunatis insulis quę nunc canarię appellantur. Deinde secũdum numerorũ successum per meridiem in orientem telluris ambitum gradatim depingebant. Quam inquã longitudinem in plano Typo (quẽ mappam vocãt) vt sequitur/Hebraicis litteris (quia longitudo: si notum respexerimus: a dextris sinistram vers' hebraico more dirigitur) Helicha Haaretz/ Quod sonat transitus seu via terrę intitulauimus. Qua autem via vnius cuiusq; loci longitudo sit comperienda in sequentibus ꝓpositionibus breuitate quadam docebimus. Alias vero: deo opitulante: in nostro astrolabio plano quoque Metheoroscopio ex nostro Matheseos disciplinæ scrinio longe exactius in lucẽ edere decreuimus. Qualiter aũt in plana nostra designatiõe corpe etiã in solido orbis longitudo sit exploranda in presentiarum absoluo. Longitudo itaq; distinguitur meridianis qui circa pollos concurrunt. Vnde gradus mensurantes arcum ęquatoris inter primũ longitudinis gradum (qui occidentem claudit) et meridianum qui transit per locum tuę habitationis gradus longitudinis vocantur.

Ecce Figuram extensã in plano.

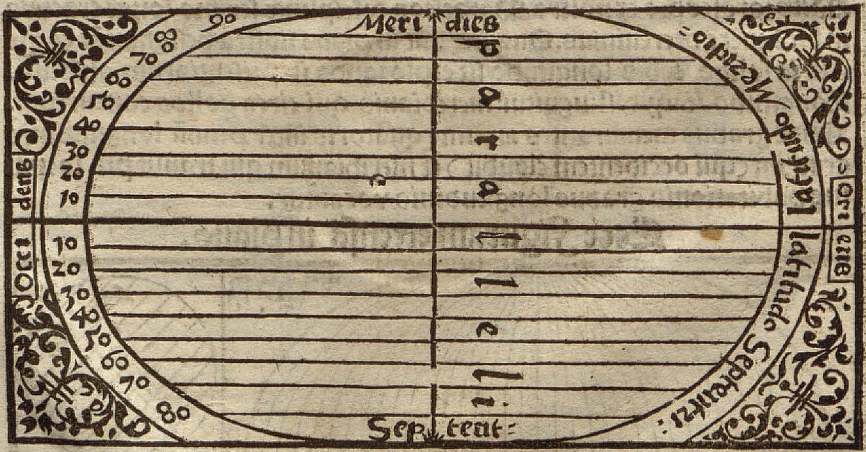

De latitudine terrae Locorumue. Caput Octauum.

Latitudo regionis vel habitationis est Segmentum eiusdem meridiani vertice seu polo horizōtis atq; equatoris circulo diffinitum / et est semper equalis altitudini seu eleuationi poli supra horizonta: quadā tamen ratiōe inter se differunt. Nam eleuatio siue altitudo poli est arcus meridiani inter polum mundi et horizontē interceptus. Latitudo vero loci est arcus meridiani inter zenith capitum et equatoris circulum contentus. he autē due portiones meridiani (vt auctor sphere demonstrat) sunt equales. Numerus igitur latitudinis terre tam septentrionalis quam meridionalis in solido planoq; de 10 in 10 (vt assolet) scribitur / similiter et longitudinis.

Elevatio seu Altitudo Poli et Latitudo Loci differunt.

Formula huius traditionis.

¶ Preterea ne quid supputatiōi nostre desit / cōsulto apposuimus organum hoc in quo latitudinis alicuius oppidi et eleuationis poli equalitatem ostendere decreuimus. Habes igitur iucundissime Lector hic horizonta mobilem quem ex parte Septentrionis aut deprime / aut eleua secundum quod numerus graduum eleuationis poli pro certa eleuatione expositus

lat/et videris tot esse gradus eiusdem meridiani ab ęquinoctiali circulo vsqꝫ ad zenith depicti hominis/quotquot arcus eiusdem meridiani inter polum mundi et horizontem cõprehendit.

Corollarium.

¶ Zenith Capitis semper ęqualiter ex omni parte ab horizõte: id est. 90 gradibus seu quadrante distat/eo dicit᷑ Polus horizõtis. et vbiqꝫ existẽtibus(exclusis omnibus alijs impedimentis)semper medietas cœli siue hemisphęrij apparet In quantũ igit᷑ aliquis ab ęquinoctiali ꝓcedit versus septentrionẽ vel austrum in tantum etiã deprimit᷑ horizon sub polo ex parte vna\ex altera vero eleuatur super polum oppositum.

Quomodo altitudo Poli seu latitudo terrae per organum speciale sit exploranda. Caput Nonum

¶ Pro intellectu huius capituli necessario ponēde sunt quedam propositiones fores huius organi et eius vsum multiplicem explicantes. quarum prima est.

Propositio Prima.

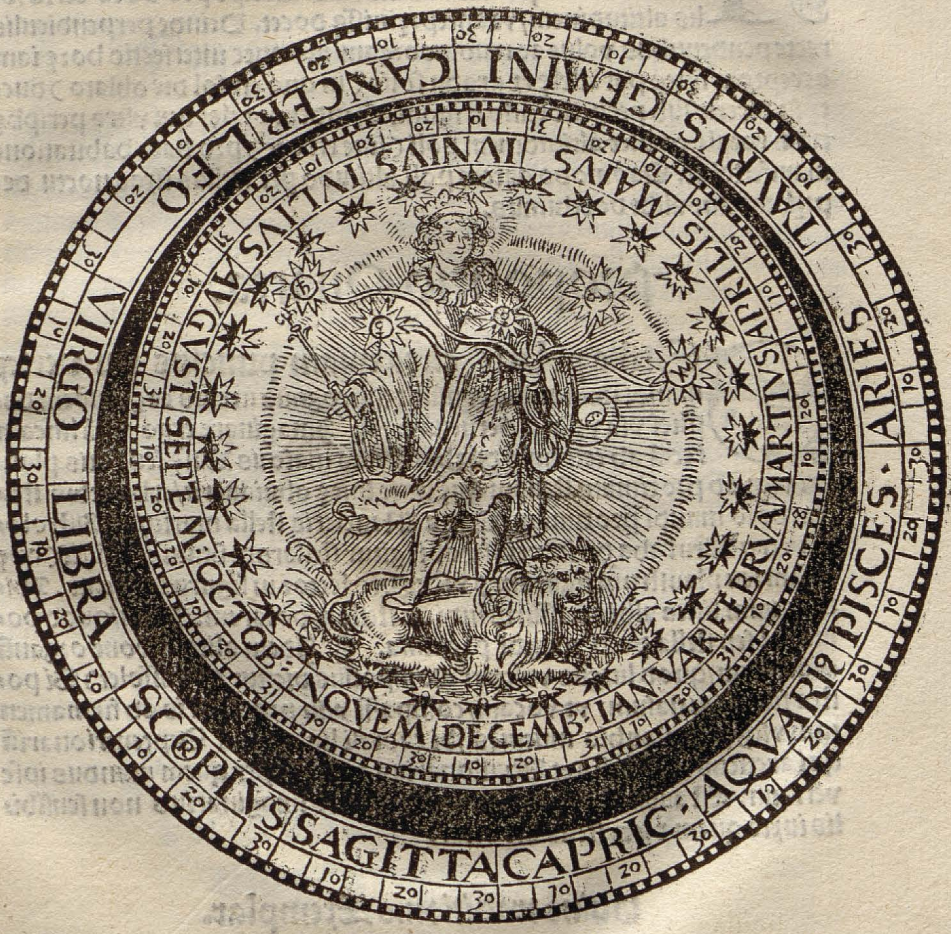
Altitudinem Solis supra horizontem omni die et hora artificiose ex radijs solarib⁹ cognoscere. ¶ Subleua igitur librum cum sequenti organo inferiori parte versus solem ita: vt perpendiculū ex .c. signo libere pendeat super gnomonis perpendiculum et trigonum mobilem erecto pinnacidio radianti soli oppone. Ita ꝙ facies organi ad te / superior vero pars libri versus sinistram manum vertatur. Rursus subleua aut deprime paulatim trigonum cum pinnacidio versus solem donec suprema pars vmbrę pinnacidij quā rectissime cadat super lineam vmbrę Hoc peracto: cōsidera diligenter per quot gradus eleuatur Index trigoni supra horizontem. numerus illorum graduum est altitudo solis pro dato momento.

Propositio Secunda.

Verū locū solis quolibet die in Zodiaco ex Theorica solis artificiose inquirere. ¶ Supputa igitur diē mensis ꝓ quo solis gradum scire cupis in circulo dierum mensium/super quē pone filū ex centro theoricę: filū itaqꝫ extensum sup extremū orbē/indicat signū ꝛ signi gradū ꝑ quē die oblato sol decurrit. Verū in anno bisextili post exitū Februarij vsqꝫ ad anni finē semꝑ ad oblatū diē dies vnus addēdus est/ Deinde facta supputatione in limbo mēsium filū solis verū motū ad meridiem oblati diei ostendit.

Instrumentum Theoricae Solis.

Aux Solis.

Oppositum augis.

Propositio Tertia.

Altitudinem Poli supra horizontē omni die et pro qualibet hora certa diei dictō citius inuenire. ¶ Si quouis die altitudinē Poli scire desideras. Accipe pro hora certa solis altitudinem/vt antepremissa docet. Deinde perpendiculis recte pendentibus volue ac reuolue organum donec intersectio horę iam acceptę et lineę parallelę ex gradu solis (in quo est sol die oblato) ductę sit directe sub perpendiculo trigoni. Et index rotulę: qui vltra periphęriam rotulę eminet altitudinem poli (sine errore) pro data habitatione manifestabit. Quomodo autem poli altitudo per stellas fixas noctu deprehenditur alibi docebimus.

Propositio Quarta.

Stella polari (circa quam punctus seu vertex mundi immobilis consistit) incognita in eius cognitiōem duplici via vtiliter peruenire. ¶ Imaginare ergo vnā lineam rectā ab extremis duabus stellis maioris Vrsę seu rotis plaustri vsq3 ad proximam stellam quę huic lineę obuiauerit/et habebis stellam polo mundi proximam/Quę a Naucleris stella maris/ab Astrologis vero Alrukaba dicitur eiusmodi igitur stellarum situm et effigiē (quę vrsam seu plaustrum figurant) vides hic lector in figura sequenti. Ibidem enim linea albis scissuris indicat stellam polarem. Non/quod polus sit: sed stella polo mundi proxima. ¶ Idem aliter. Pone organū viatorium/quod lingua vulgari Compassus dicitur (vt assolet) Si postea filum seu nasum: vt vocant/compassi visu produxeris ad firmamentum vsq3 proculdubio inuenies ibi radiali linea polū Septentrionariū qui arcticus Borealis et Aquilonarius dicitur: per quem mundus ipse versatur. Est autem polus ille mundi punctus imaginarius non sensibilis iuxta quem dicta stella mouetur.

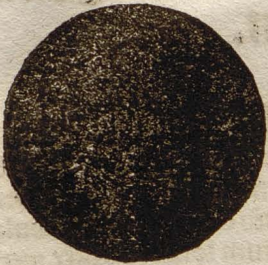
Huius traditionis Exemplar.

De Longitudine regionum: prouintiarum: Oppidorũ Locorũue inuestigãda Caput decimum.

LOngitudines regionum: Ciuitatum: locorũue ex initio eclipseos lunaris indagare. ¶ Obserua itaq; principium alicuius eclipsis in oppido cuius longitudo tibi ignota fuerit. Qȝ si in horis et minutis cum eclipsi ex tabula sequenti accepta concordauerit/ proclamabis istum locum habere meridianum Leykningensem: quia eclipses sequentes mathematica supputatione ad Leykningensem meridianũ collegimꝰ. Est em̄ ciuitas Misnię cuius longitudo gra. 30. minu. 20. Si autem initiũ eclipsis differt/ dic locũ illum aliũ habere meridianũ: et diuersam longitudinē. Quã sic inuenies auffer nnmerũ horarũ ⁊ minutorũ minorē de maiori / et differentiam in gradus ⁊ graduũ minuta conuertito. hoc pacto. ꝑ qualibet hora accipe 15. gradus/ semꝑ pro. 4. minutis horę. 1. graduũ/ ⁊ pro quolibet minuto horę. 15. minuta gradus. Tandem numerum graduũ ⁊ minutorũ iam elicitum adde ad gradus longitudinis meridiani Leykningñ. Si orientalior/ hoc est/ si minor horarum numerus in ea reptus fuerit. Aut subtrahe: si occidētalior/ hoc est/ Si maior horarũ numerus in ea quã in tabulis eclipsiũ reperitur/ ⁊ habebis lõgitudinē huius oppidi/ quę antea ignota fuerat. Similiter etem̄ cũ eclipsibus quę ad aliũ meridianum sunt supputæ/ agito.

Sequuntur figurae eclipticacae ad meridianũ Leykningeñ supputatae

1523
Dies. Horę. Mi.
25 15 23
Augusti

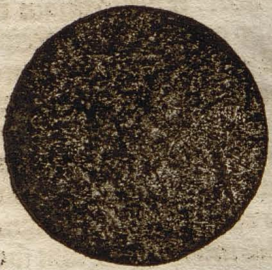
1525
Dies. Horę. Mi.
4 10 19
Julij

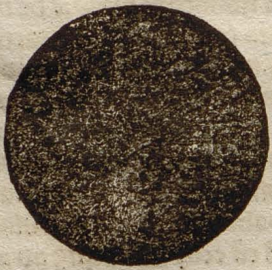
1525
Dies. Horę. Mi.
29 10 15
Decembris

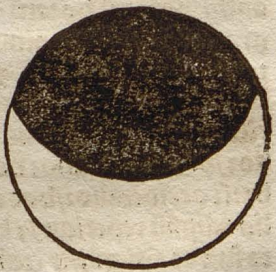
1526
Dies. Horę. Mi.
18 10 38
Decembris

1529
Diea. Horę. Mi.
16 20 32
Octobtis

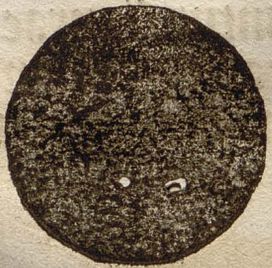
1530
Dies. Horę. Mi.
28 18 31
Marcij

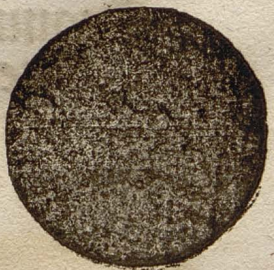
1530
Dies. Horę. Mi.
6 12 21
Octobris

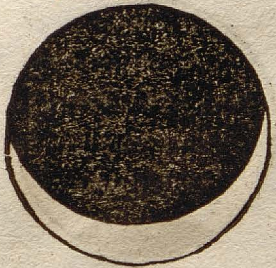
1533
Dies. Horę. Mi.
4 12 2
Augusti

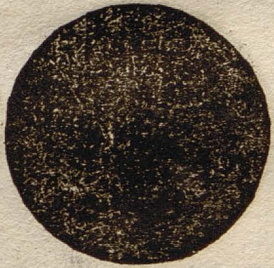
1534
Dies. Horę. Mi.
29 14 36
Januarij

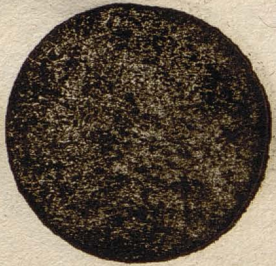
1536
Dies. Horę. Mi.
27 6 33
Novembris

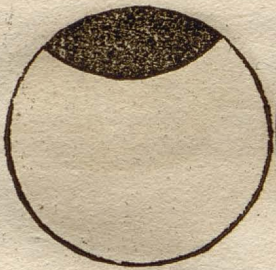
1537
Dies. Horę. Mi.
24 8 13
Maij

1537
Dies. Horę. Mi.
16 15 6
Novembris

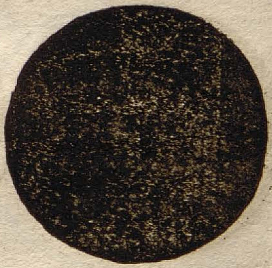
1538
Dies. Horę. Mi.
13 14 36
Maij

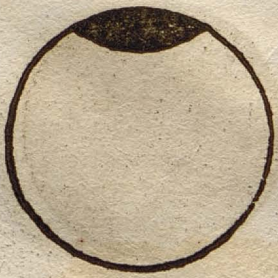
1538
Dies. Horę. Mi.
6 5 43
Novembris

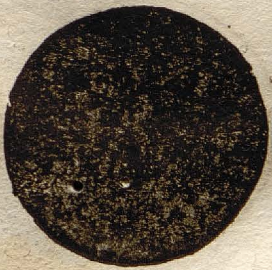
1941
Dies. Hore. Mi.
11 16 46
Marcij

1542
Dies. Horę. Mi.
1 8 58
Marcij

1544
Dies. Horę. Mi.
9 18 25
Januarij

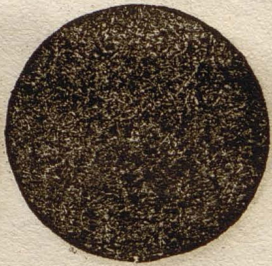
1547
Dies. Horę. Mi.
4 10 38
Maij

1547
Dies. Horę. Mi
28 5 6
Octobris

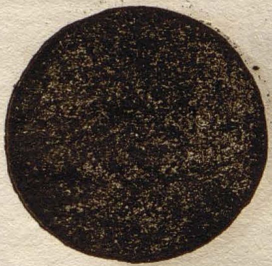
1548
Dies. Horę. Mi.
22 11 36
Aprilis

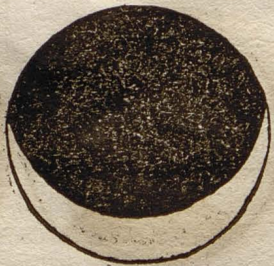
1549
Dies. Horę. Mi.
11 15 21
Aprilis

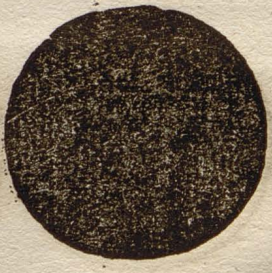
1551
Dies. Horę. Mi.
28 8 33
Frebruarij

1554
Dies. Horę. Mi.
8 14 50
Decembris

1555
Dies. Horę. Mi.
4 15 8
Junij

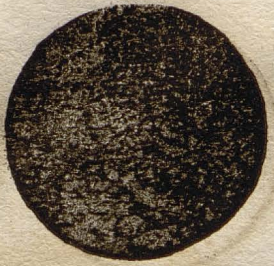
1556
Dies. Horę. Mi.
16 14 28
Decembris

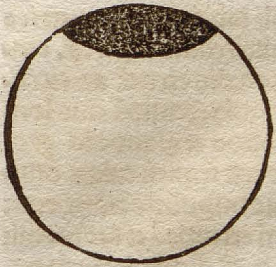
1558
Dies. Horę. Mi.
2 12 43
Aprilis

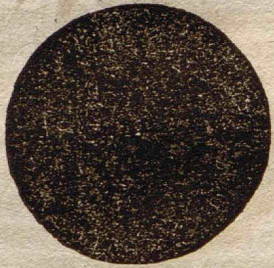
1559
Dies. Horę. Mi.
16 5 42
Septembris

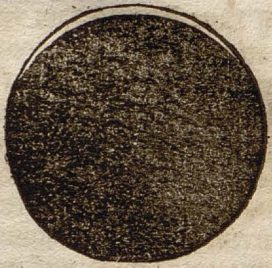
1560
Dies. Horę. Mi.
11 17 16
Martij

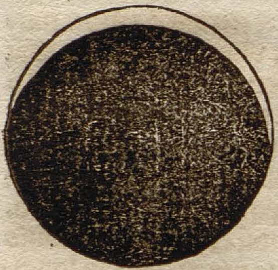
1562
Dies. Horę. Mi.
15 16 17
Julij

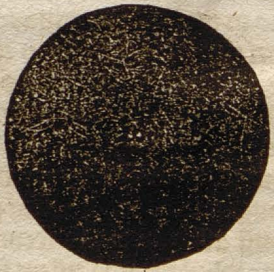
1563
Dies. Horę. Mi.
5 9 37
Julij

1565
Dies. Horę. Mi.
7 13 51
Martij

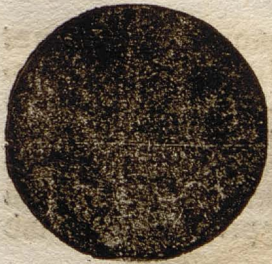
1566
Dies. Horę. Mi.
28 5 8
Octobris

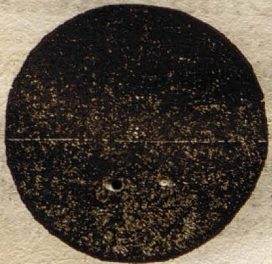
1567
Dies. Horę. Mi.
17 15 6
Octobris

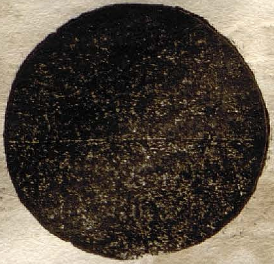
1569
Dies. Horę. Mi.
2 16 58
Martij

1570
Dies. Horę. Mi.
20 7 17
Februarij

1570
Dies. Horę. Mi.
15 9 35
Augusti

¶ Idem aliter per Baculum quē astronomicum dicimus ex motu Lune vero et stellarū nō errantiū situ deprehēdere.

¶ Anteꝗ rem ipsam aggrediar: Fustis seu baculi fabricam geometrica ratione cōsulto predicere decreuim⁹. Fiat igit̄ semicirculus super. F. centro qui sit. a.b.c. Et ex. f. signo seu centro orthogonalis excitet̄ ad circū ferentiam vsqȝ in longitudine. 5.6.aut.7. pedum (quia secundū eius longitudinem debet fieri baculus seu fustis ex ligno solido et glandoso grossitudine digiti) et tangit circulum in puncto. b. sic erit semicirculus diuisus in duos quadrantes scz. a.b.et.b.c. Quibus sic dispositis pone vnuȝ circini pedem in. f. signum reliquū ad palmi latum extende / et fac mobili pede notas duas: vnā versus a. ibidem fiat nota. h. Reliquam versus. c. vbi notetur. h. circino sic immoto manente ponet̄ vnus pes in. b. altero mobili describe circulum occultū, ad quem ducende sunt cōtingentes ex vtrisqȝ pūctis circa. f. eruntqȝ ipsę lineę. g.d.et.h.e. ęquidistantes seu parallelę. f. b. Deinde quartā. a. b. Similiter et. b. c. diuide in. 90. partes aut gradus hoc modo. Primo in tres partes ęquas / et iterum quālibet partem in tres. Tertio quālibet in duas / Postremo et vltimo in quinqȝ. Quibus et centro. f. applica regulam et trahe lineas occultas per omnes gradus et vbi iam pducte lineę dispescunt. g.d.et.h.e. lineas notent̄ signa. Quo facto protrahe lineas a punctis. g. d. lineę vsqȝ ad opposita pūcta lineę. h. e. Quę quidem lineę transuersę interscindūt. f. b. semidyametrum Deinde fiat baculus in longitudine. f. b. habens ęquales diuisiones. f. b. lineę. Numeri itaqȝ graduū ab. b. versus. f. secundū exigentiā diuisionis sunt aptandi. Deinceps fac tabulam versatilem seu pinnacidiū in longitudine. g. h. vl̄. d. e. eiusqȝ in medio fac foramē seu rimulam aut fissuram in qua ideȝ baculus ad ad angulos rectos moueri possit: et paratus erit baculus Cuius hanc sequentem sume formulam.

Vsus Baculi.

¶ Posteaꝗ fustis structuram compleuim⁹: consequenter eius vsum dicere aggredior. Si igitur loci alicuius aut oppidi cuius longitudo ignota fuerit / notam longitudinem reddere desideras. Quere primū ex tabulis astronomicis verum lune motum secundū longitudinē tempore tuę cōsiderationis ad certum locum ad quē tabularū radices sunt computatę atqȝ verificatę: insup gradum lōgitudinis alicuius stellę fixę parum aut nihil ab ecliptica recedentis quę motum lunę proxime precędit sub

ſequiturue. Deinde quere motus lunę eiuſdẽq3 fixi ſyderis interſtitiu3 vel ſegmentũ. Interſtio itaq3 hoc inuẽto applica radiũ hunc viſoriũ ſeu baculũ extremitate vna: que. f. ſignũ tenet oc̕lo (altero clauſo) moueat̃ pinnacidium volubile ſup radiũ donec ꝑ terminũ vnum eiuſdẽ pinnacidij intueat̃ centrũ corꝑis lunę \ ꝑ terminũ vero alterum dicta ſtella: cuius ⁊ lunę interſtitiũ ſupputaſti. diſtantiã igit̃ lunę ⁊ ſtellę fixę ꝓ loco tuę cõſiderationis in gradib⁹ ⁊ minutis pinnacidiũ ipm patefacit: quo pacto / recollige diſtantiã lunę ⁊ ſtellę fixę prius ſupputatã / deme igit̃ minorem de maiori reſiduabis differẽtiã vltimã quę diuerſitas aſpectuũ iure dici poteſt que quidẽ diuiſa per motũ lunæ in vna hora / ꝓdibit tp̃s quo luna cum predicta ſtella cõiungitur aut cõiuncta fuerat: Rurſus / tp̃s ſic elicitum in gradus ⁊ gra: minuta cõuertito vt ſ̃ docuim⁹ in obſeruatiõe ecliptica. Poſtremo adde aut ſubtrahe numerũ graduũ ⁊ minutoꝝ iam productũ ad meridianũ ad quẽ tabulę (ex quibus lunę motũ cõputaſti) ſunt verificatæ. Vt ſi intercapedo lunę ⁊ ſtellę fixę tuę cõſiderationis fuerit minor adde gradus ⁊ minuta ad meridianũ notũ: hoc eſt ad longitudinem notã / ⁊ locus tuę cõſideratiõis erit oriẽtalior. Si vero maior / auffer gradus ⁊ minuta a lõgitudine nota. hoc eſt. a meridiano ad quẽ tabulę ſunt verificatę / ⁊ erit occidẽtalior locus tuę cõſiderationis.

Sequuntur aliquorũ fixorũ ſiderũ vera in Zodiaco loca quę parũ aut nihil a ſolis orbita recedũt cũ magnitudinib⁹ eorũ dez rectificata ꝑ Petrũ Apianũ ad annũ Chriſti. 1525 ꝯpletũ.

★ 14 ♉. Aldebarã. i. oculus ſeu cor Tauri. ♊. 2. gra. 57. mi. Mag: 1

★ 30 ♉ Extremitas ſep. lateris ante: pleiadũ ♉. 22. gra. 27. mi. Ma: 5.

★ 1 ♋ Preſepe quę eſt in pectore Cancri ♌. 0. g. 37. mi. Nebuloſa.

★ 2 ♋ Iſtarũ ſeptẽtrionalis habet gra. ♋. 27. mi. 57. Mag. 4.

★ 3 ♋ Septẽtrionalis aſellus. ♌. 0. gra. 37. mi. Mag. 4.

★ 4 ♋ Declinior harũ duarum ad Meri. ♌ 1. gra. 37. mi. Mag. 4.

★ 8 ♌ Regulus ſeu cor Leonis ꝙ ⁊ Baſiliſc⁹ dicit̃ ♎ 22. gra. Mag. 1

★ 14 ♍ Ariſta ſeu Spica virginis ♎. 16. gra. 57. mi. Mag: 1.

★ 1 ♎ Luminoſior lancis Meri: ♏. 8. gra. 17. mi. Mag. 2.

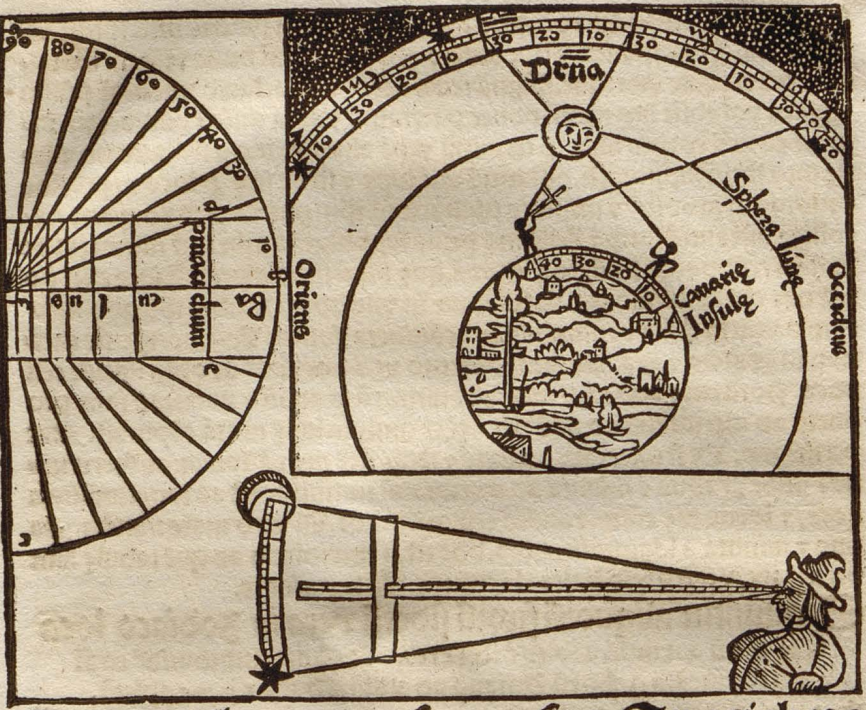
★ 8 ♏ Cor Scorpij ⁊ dicit̃ Cabalatrab ♐. 2. gra. 57. mi. Mag. 2.

★ 4 ♐ Decli. duaꝝ ab arcu in latere ſep. ab arcu ad me. ♐. 29. 17 M. 3

★ 23 ♑ In radice caudę ⁊ dr̃ denebalchedi. ♒. 15. gra. 7. mi. Mag. 3.

★ 24 ♒ Et eſt ſcd̃a ſtella poſt effuſionẽ. ♓. 5. gra. 7. mi. Mag. 4.

★ 20 ♓ Et eſt ãtecedẽs ſup nodũ torcularĩ ſep. ♈. 20. g. 47. mi. Ma. 4.

De partibus mensurae seu Speciebus Geometriae practicae.

Caput vndecimum.

MEnsura est longitudo finita: quae ignotam locorum distantiam sensibili experimento mensurat. Cuius ptes seu famose quantitates/quibus Geometer vtitur sunt Granum hordei/Digit⁹/Vntia/ Palmus/Dichas/Spithames Pes/Sesquipes/Gradus/ Passus simplex/Passus duplex quē Geometricum appellare libuit/Cubitus seu vlna/Pertica quem plures radium vocant/Stadiū/Leuca/Miliare italicum/Miliare germanicum. ꝛc.

¶ Granum igitur hordei est minima mensura.

¶ Digitus habet.	4.	Grana perlata cōtiguatim disposita.
¶ Uncia habet.	3.	digitos.
¶ Palmus habet.	4.	digitos.
¶ Dichas habet.	2.	palmos.
¶ Spithames habet.	3.	palmos.
¶ Pes habet.	4.	palmos.
¶ Sesquipes habet.	6.	palmos.
¶ Gradus habet.	2.	pedes.
¶ Passus simplex habet.	2.	pedes cum dimidio.
¶ Passus geometric⁹ quo vtitur Cosmimetra habz. 5. pedes.		
¶ Pertica habet.	10.	pedes.
¶ Cubitus habet.	6.	palmos.
¶ Stadium habet.	125.	passus.
¶ Leuca habet.	1500.	passus.
¶ Miliare Italicum hz.	1000.	passus.
¶ Miliare Itali: habet.	8.	stadia.
¶ Miliare Germa: pē.	4000	passus.
¶ Miliare Ger: magnū.	5000.	passus.
¶ Miliare Ger: cōmūe.	32.	stadia.

¶ Latini mensurant terrestre spacium per miliaria. Greci per Stadia. Franci alias Galli atqꝫ Hispani ꝑ Leucas. Aegiptij ꝑ Signes. Persę ꝑ Asangas. Et secundum aliquos. 480. stadia vni gradui ęquinoctialis correspondent. Quę 15. Miliaria Germana aut 60. Italica mensurāt. Galli siue Franci. 25. Leucas vni gradui tribuerunt. Hispani vero Leucas. 18.

E

Dimensio manualis.

Digitus / Vntia / Palmus / Dichas / Spithames / Pes /

Dimensio pedalis

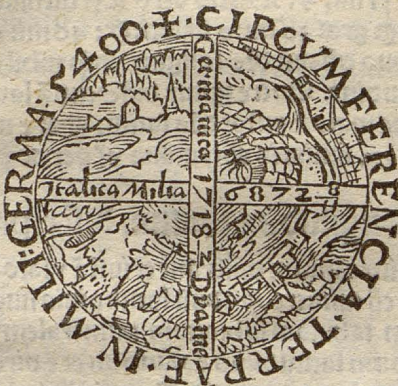

Gradus. Passus simplex. Passus geomtricus.

Qualiter ipsius terrae ambitus accipiatur. Caput Duodecimum.

TOtius terrae ambitus 360. gradus (quemadmodum sphere circuli) continere dicitur/et vni gradui 60 miliaria Italica: aut 15 alemanica cōmunia: aut Sueuica 12 respondere compertum habemus. Si igitur terre ambitum nascere anhelas multiplica 360 gradus terre sc3 peripheriam per 60 offendes miliaria Italica 21600 per 15 nascuntur 5400. miliaria Germana cōmunia: aut/si 360 in 12 duxeris proueniunt 4320 Sueuica. Tot enim miliaria Alemanica/Sueuica/aut Itala circuitus terre certissimis mathematicorum demonstrationibus continere probatur. Habito terre ambitu: si quis eius dyametrum (que quidem est linea recta p

centrum eius ex vtraqz parte ad circumferentiam eiecta) quanta sit: scire desiderat facile id per regulam dymetientis inueniet multiplicando scz circūferentiam per 7 diuidendo productū per 22 nascitur in quotiente dyametri numerus. Habet igitur supputatione solerti facta Dyameter terrę 7872 $\frac{3}{11}$. miliaria Itala/Germa 1718 $\frac{2}{11}$ Sueuica vero 1374 $\frac{6}{11}$

De distantijs Locorum inueniendis. Caput Tredecimum.

VOlens duorum locorum itinerariū interuallum dimetiri impramis apud Claudium Ptbole: vel in sequenti abaco regionū datorū locorum perquirat longitudinis gradus qui mox nomen isti⁹ loci in directo sequuntur cum suis fractis: de hinc latitudinis cum suis fractis pariter. Si autem datorum locorum nomina in abaco minime reperiūtur reducendę sunt ad scripta loca que in vicinijs iacent/tanqz primaria: quia pauxillū interuallū nullam defferentiam notatu dignam importat. Habitis igitur longitudinibus et latitudinibus locorum contuendū erit ad differētiam longitudinis et latitudinis. Quędam enī differunt sola longitudine /quędam sola latitudine/quędam vero longitudine et latitudine simul. ¶ Quę igitur

discrepant in latitudine solum et eorum miliariam distantiam scire desideras: subtrahe latitudinē vnius a latitudine alterius residuabitur differentia latitudinis: Hanc multiplica p 15 miliaria Germana vel 60 Italica & apparebit duorū locorū distantia. ¶ In exemplo facilius forsitan accipies. Lyptzigum ciuitas Misniç vniuersali studio famatissima mihi quōdam ingenij artibus dulcis alumna tenet in longitudine gra: 29. mi: 58 in latitudine gra: 51 mi: 4. Brixia vero Tyrolensiū ciuitas ad Athesim flu: habet in long: gra: 30 mi: 0 in lati: gr: 46 mi: 6. Istç ciuitates in lōgitudine çquanẽ duo eñ mi: dñe longitudinis nihil erroris inducunt. Differunt tñ in latitudine. Quere igitur differentiā latitudinis demēdo scz minorem latitu: de maiori restat dña latitu: gra: 5 mi: 8 quam multiplica per 15/ pdeunt 77. miliaria Germana vl' per 60 eliciuntur 108 miliaria Itala.

Quae longitudine tantum discrepant.

¶ Sin aūt longitudine tantum differunt et iustā viatoriam elongationē scire desideras intra cū numero graduū latitudinis siue eleuationis poli oblatorū oppidorum tabulam subiectam numeralem: et in prima linea quere diligenter gradum latitudinis eorundem et e directo inuenies miliaria Germana cum mi: vni gradui differentiç longitudinis respondentia. Hanc igitur dñam multiplica p miliaria inuenta/habebis oppidorum distantiam in Germanicis miliaribus/Si aūt habere desideras Italica milia: multiplica illud per 4 et optato potieris.

Gratia Exempli.

¶ Vienna pannoniç Metropolis totius Austriç quōdam mihi dulcis alumna continet in longi: gra: 35 mi: 8. In lati: gra: 48 mi: 22. Vlma aūt Rhetiç ciuitas habet long: gra: 27. mi: 30. latitu: gra: 48 min: 22. Equidem istç ciuitates in long: dūtaxat differunt. Subtrahe igitur minorem de maiori relinquitur dña long: gra: 7 minu: 38. Nunc ingredere tabulam sequentem numeralem duplici introitu (quia minuta latitudi: in tabula non sunt expressa) hoc modo. Primo cū gradibus integris scz 48. et reperies miliaria 10 mi: 2 vni stz gradui dñç long: correspondere. Deinde iterū ingredere tabulam cum 49 gra: et conferas 10 mili: 2 mi: ad numerum miliarium et minutorum scdo inuentum .s. 9 mili: 50 mi: et de dña: quç est 12 minutorum accipies partē pportionalem scdm proportionē 38 mi: ad 60. Dicendo 60 dant 38 quot dant 12 facit 7 minuta.

(residuum autem scȝ 36 abiiciendum erit) que erunt subtrahenda a 10. miliari: 2 minut: remanent 9 miliaria 55 minuta. Postea multiplica gradus 7 minuta 38 differentie longitudinis in 9 miliaria 55 minuta resultant miliaria germana 75 minuta 41 secunda 5 0 distantia vera ciuitatum secundum viam directam.

¶ Sequitur tabula numeralis continens gradus longitudinis extra aequinoctialem in miliaria cōuersos.

Gradus latit.	Miliaria.	Minuta.	Gradus latitu	Miliaria.	Minuta.	Gradus latit.	Miliaria.	Minuta.	Gradus latitu	Miliaria.	Minuta.	Gradus latit.	Miliaria Ger	Minuta.
1	14	59	19	14	11	37	11	59	55	8	36	73	4	23
2	14	59	2	14	6	38	11	49	56	8	23	74	4	8
3	14	58	21	14	0	39	11	39	57	8	10	75	3	51
4	14	58	22	13	54	40	11	29	58	7	57	76	3	38
5	14	56	23	13	48	41	11	19	59	7	43	77	3	22
6	14	55	24	13	42	42	11	9	60	7	30	78	3	7
7	14	53	25	13	36	43	10	58	61	7	16	79	2	52
8	14	51	26	13	29	44	10	47	62	7	2	80	2	36
9	14	47	27	13	22	45	10	36	63	6	48	81	2	21
10	14	46	28	13	15	46	10	25	64	6	34	82	2	5
11	14	43	29	13	7	47	10	14	65	6	20	83	1	50
12	14	40	30	12	59	48	10	2	66	6	6	84	1	34
13	14	37	31	12	52	89	9	50	67.	5	52	85	1	18
14	14	33	32	12	43	50	9	38	68	5	37	86	1	3
15	14	29	33	12	35	51	9	27	69	5	16	87	0	47
16	14	25	34	12	26	52	9	14	70	5	8	88	0	31
17	14	21	35	12	17	53	9	2	71	4	53	89	0	16
18	14	16	36	12	8	54	8 8	50	72	4	8	90	0	0

Aliter idem reperire via Geometrica ne omnino arithmetices Tyro absterretur.

¶ Quod si duarum ciuitatum locorumue longitudine et latitudine aberrantes quidem facilius Geometrica mensuratione ex stadiasmo metiri optaueris. Accipe globum Geographicum aut quemcumq3 alium et vnius loci latitudinem ab equinoctiali polum versus in meridiano mobili computaueris/qua nunc explorata circũuolue globũ donec iste gradus equinoctialis: qui longitudinis gradũ in presentiarũ tenet directe sit sub isto meridiano mobili. Postea fac signaturam in globo circa latitudinis gradum que situm dicti oppidi manifestum reddit. Idem modus erit inueniendi situm alterius oppidi et pari lege in omnibus oppidis te expedies. Post hec extende circinum secudum locorum intercapedinem: circino inuariato trãsfer ipm super equatorem et quot ibi gradus intra pedes circini cõputaueris tot erũt grad9 circuli magni inter iam dicta loca. Hos itaq3 gradus multiplica per 480 stadia et locorum stadiasmus in promptu erit. Vel per 15 emergit distantia in alemanicis miliaribus. vel per 60 et Itala miliaria elitiuntur.

In Exemplo lucidius capies.

¶ Sint pro clariore intellectu duo loca quorũ distantiam fm viam directam geometrica subtilitate scire desidero. Erfordia sc3 et Compistella Erfordia Thuringie ciuitas magna florentissimo vniuersali studio celebris habet in lon: gra: 28.30 in lati: 51. 10. Compistella vero ciuitas Gallitie regni Tarraconensis Hispanie ad quẽ fiũt peregrinatiões frequentissime ꝑpter corpus S Jacobi habet in longi: 5. 8 in lati: 44. 13. Quibus in globo positis scõm doctrinam precedẽtem inuenio intra pedes circini gr: 17. mi: 12. Q3 si illos gradus et mi: multiplicauero p 15 ꝓduco miliaria germanica. 258. viatoria sc3 elõgatio inter iã dicta oppida. Porro illũ modũ pp illos presertim qui in arithmeticis principiis non satis aut modice fuerint instructi hoc in loco adijcere non incõgruũ videbatur.

Qualiter aūt itineraria intercapedo duorum oppidorum longitudine et latitudine differentiū enucleatius ac verius arithmetica supputatione auscultanda sit impresentiarum docebimus.

¶ Differētia igitur latitudinis cōprehensa: in duas partes equas eam eā dispesce: quarum vna latitudini minori vnius oppidi addatur. Numerus quidem hac operatione elicitus latitudo media dicitur. Deinde cum latitudine media ingredere tabulā sequentem numeralem et quere latitudinem mediam in prima linea que latitudo intitulatur/ atq3 sume directe in latere dextro numerum graduum/minutorum et secundorum. Numerum elicitum multiplica in longitudinis differentiam et emerget numerus gra:minu:et secundorū rc. correspondens gradibus differētie longitudinis extra equinoctialem: et vocetur differentia conuersa. Hoc peracto quamlibet dīam latitudinis sc3 et cōuersam in se multiplica. De hinc numeros procreatos in vnam sumam collige/cui9 radix quadrata conuertitur in miliaria aut Germana aut Itala.

Haec res eget phisica multiplicatione que fit hoc pacto.

¶ Nam si multiplicaueris gra: per gra: prouenient gradus.
¶ Si gradus per minuta proue: minuta.
¶ Si gradus per secunda proue: secunda.
¶ Si gradus per tertia proue: tertia.
¶ Si minuta per minuta proue: secunda.
¶ Si minuta per secundum proue: tertia.
¶ Si minuta per tertia proue: quarta.
¶ Si secunda per secunda proue: quarta.
¶ Si miliaria per gradus proue: miliaria.
¶ Si miliaria per minuta gradus proue: minu: milia.
¶ Si minu: milia: per gradus proue: minu: mili.
¶ Si minu: mili: per minu: gra: proue: secunda mili.

¶ Post istam aūt multiplicationem debet fieri collectio: phisica ratiōe per sexagenarium similiter distributio per totidem: Hoc modo. Primo integra: similia sub similibus integris collocentur. Et similes minutie sub

similibus: vnius eiusdemqз denominatiōis minutiis: quibusdam spacio lis distincte. Deinde potest fieri collectio similiter et distributio/vulgari ratiōe. Item Minutie graduū et miliarium sunt minuta/secunda/tertia quarta/quinta τc.

¶ In Exemplo forsitā lucidius rem ipam expediam. Obiicio igitur mihi duo loca in partibus Europeis/que lōgitudine et latitudine distrepāt et eorum viatoriam elongationem solerti supputatione manifestam reddere volo. Sint ergo ista loca Ingolstad sium τ Constantinopolis. Constantinopolis oppidum Thratie sedes quondā Cesarea Rhomani imperij. Nunc autē Turci nephandissimi asylum tenet(Pto: teste) in lōgitudine gradus 56. mi: o Et in latitudine gra: 43 mi: 5. Ingolstadium vero superioris Boiarie seu Vindelicie oppidū studio vniuersali multū decoratū habз in lōgitudine gra: 29 mi: 6. in latitu: gra: 48 mi: 42 Differentia longitudinis est gra: 26. mi 54. latitudinum vero differentia est gra: 5 minu: 37. Jam medietatem differentie latitudinis scз gradus 2. minuta 48. Constantinopolitane latitudini tanquam minori addo: et colligo gradus 45 minuta 53. et latitudo media dicitur: cum qua intro tabulam sequentem duplici (vt assolet) introitu. Primo cum gradib⁹ 45 minutisз o et offendo in dextro latere minuta 42. secunda 10. quod dicit primum inuentum. Secundo ingredior tabulam cum numero graduum proximo maiori scз 46 gradibus et inuenio minuta 41. secunda 40. Secundum inuentum. Nunc aūt elitio differentiam inter Primum et Secūdum inuenta: illaqз erit 30 secundorum de qua accipio partem proporttionalem secundum ꝓportionem residui latitudinis medie 23. scз minutorum ad 30 minuta: dicendo/30 minuta dant 23 minuta quot dant 30. secunda. facit 23 secunda. Jam demo 23 secunda a primo inuento et relinquitur inuentum tertium minutorum scз 41. secundorum 47 equatoris vni gradui lōgitudinis in parallelo latitudinis medie correspondentia. Post hec duco inuentum Tertium. (phisica ratione) in longitudinis differentiam que est graduū 26 minut: 45 proueniunt gradus 18 minuta 44. differentia scз Conuersa/secunda vero et tertia quasi nulli⁹ momenti iam vltimo delenda sunt. Nunc aūt: vt semel finiam: resoluo differentiam latitudinis in mi: proueniunt mi: 3 3 7. que duco in se τ ꝓcreo 113569. et dicitur primus quadratus. Consimiliter differentiam longitudinis Conuersam in mi: resoluo/eruntqз mi: 11 2 4/quem numerum

consimiliter duco in se producitur quadratus secundus .s. 1263376. Jungo ambo quadrata et habeo 1376945 hui⁹ numeri radix quadrata est fere 1173 mi: Que tandem multiplico per 15 milia: et proueniũt minuta in miliaribus 17595 que diuido p 60 eliciuntur miliaria Germa: cõmunia 293 minu: 15 que faciunt quartam vnius. Vel aliter/diuide minuta radicis per 4 puenit idem / quia semper 4 mi: gradus faciũt vnũ miliare Germa: vel .1. mi: gradus facit 1 milia: Italicum.

¶ Non absurdum arbitramur hoc in loco practicae formulam huius exempli subijcere.

¶ Constantinopolis habz gra: longitudinis 56. o latitudinis 43. 5.
¶ Jngolstadium in longitudine 29. 6 in latitudine 48. 42.
¶ Differentia longitudinis grad: 26. 54.
¶ Differentia latitudinis grad: 5. 37.
¶ Medietas differentie lati: gra: 2. 48.
¶ Latitudo Media grad. 45. 53.
¶ Inuentum primum minut: 42 secund: 10.
¶ Inuentum secundum minut: 41 secund: 40.
¶ Differentia primi et secundi inuentorum 30 secundorum.
¶ Pars proportionalis subtrahenda 23 secundorum.
¶ Inuentum Tertium minu: 41 secund: 47.
¶ Differentia conuersa in gra: equatoris gra. 81 mi. 44.
¶ Minuta differentie latitudinis 337.
¶ Quadratus eiusdem. 113569.
¶ Minuta differentie Conuerse 1124.
¶ Quadratus eiusdem. 1263376.
¶ Numeri quadrati simul iuncti 1376945.
¶ Radix quadrata aggregata e fere: 1173 mi. seu gra. 19.33.
¶ Miliarium minuta. 17595.
¶ Minuta ad integra mili. reducta Ger. 293 milia: 15 mi.

¶ Tabula de Ratiõibus seu proportionibus oim̃ parallelorũ ad aequinoctialẽ vel ad quemuis maximũ circulũ quae alias tabula conuersionũ graduũ extra aequinoctialem in gradus aequinoctialis inscribitur.

¶

Gra: lati:	Minu: lati:	Mi: Aequi:	Scda Aequi:	Differentia	Gra: lati:	Mi: lati:	Mi: Aequi:	Scda equi	Differentia	Gra: lati:	Mi: lati:	Mi: equi:	Scda equi	Differentia
0	30	59	59	0	16	0	57	40	9	31	0	51	25	16
1	0	59	59	1	16	30	57	31	9	31	30	51	9	17
1	30	59	58	1	17	0	57	22	9	32	0	50	52	17
2	0	59	57	1	17	30	57	13	10	32	30	50	36	17
2	30	59	56	1	18	0	57	3	10	33	0	50	19	17
3	0	59	55	2	18	30	56	53	10	33	30	50	1	18
3	30	59	53	2	19	0	56	43	10	34	0	49	44	18
4	0	59	51	2	19	30	56	33	11	34	30	49	26	18
4	30	59	48	2	20	0	56	22	11	35	0	49	8	18
5	0	59	43	3	20	30	56	11	11	35	30	48	50	18
5	30	59	43	3	21	0	56	0	11	36	0	48	32	18
6	0	59	46	3	21	30	55	49	12	36	30	48	13	18
6	30	59	36	3	22	0	55	37	12	37	0	47	55	19
7	0	59	33	4	22	30	55	25	12	37	30	47	36	19
7	30	56	29	4	23	0	55	13	12	38	0	47	16	19
8	0	59	24	4	23	30	55	1	13	38	30	46	57	20
8	30	59	20	5	24	0	54	48	13	39	0	46	37	20
9	0	59	15	5	24	30	54	35	13	39	30	46	17	20
9	30	59	10	5	25	0	54	22	13	40	0	45	57	20
10	0	59	5	6	25	30	54	9	14	40	30	45	37	21
10	30	58	59	6	26	0	53	55	14	41	0	45	16	21
11	0	58	53	6	26	30	53	41	14	41	30	44	56	21
11	30	58	47	6	27	0	53	27	14	42	0	44	35	21
12	0	58	41	7	27	30	53	13	15	42	30	44	14	22
12	30	58	34	7	28	0	52	58	15	43	0	43	52	22
13	0	58	27	7	28	30	52	43	15	43	30	43	31	22
13	30	58	20	7	29	9	52	28	15	44	0	43	9	22
14	0	58	13	8	29	30	52	13	16	44	30	42	47	22
14	30	58	5	8	30	0	51	57	16	45	0	42	25	24
15	0	57	57	8	30	30	51	41	16	45	30	42	3	22
15	30	57	49	9										

¶ Complementum praemisse tabulae conversionum.

Gra: latitu:	Mi: latitu:	Mi: equi:	Scda equi:	Differentia	Gra: latitu:	Mi: latitu:	Mi: equi:	Scda equi:	Differentia	Gra: latitu:	Mi: latitu:	Mi: equi:	Scda equi:	Differentia
46	0	41	40	23	61	0	29	5	28	76	0	14	30	30
46	30	41	18	23	61	30	28	37	28	76	30	14	0	31
47	0	40	55	23	62	0	28	10	28	77	0	13	29	31
47	30	40	32	23	62	30	27	42	28	77	30	12	59	31
48	0	40	8	23	63	0	27	14	28	78	0	12	28	31
48	30	40	45	24	63	30	26	46	28	78	30	11	57	31
49	0	39	21	24	64	0	26	18	28	79	0	11	26	31
49	30	38	58	24	64	30	25	49	28	79	30	10	56	31
50	0	38	34	24	65	0	25	21	29	80	0	10	25	31
50	30	38	9	24	65	30	24	52	29	80	30	9	54	31
51	0	37	45	24	66	0	24	24	29	81	0	9	23	31
51	30	37	21	25	66	30	23	55	29	81	30	8	52	31
52	0	36	56	25	67	0	23	26	29	82	0	8	21	31
52	30	36	31	25	67	30	22	57	29	82	30	7	49	31
53	0	36	6	25	68	0	22	28	29	83	0	7	18	31
53	30	35	41	25	68	30	21	59	29	83	30	6	47	31
54	0	35	16	26	69	0	21	30	29	84	0	6	16	31
54	30	34	50	26	69	30	21	0	29	84	30	5	45	31
55	0	34	24	26	70	0	20	31	30	85	0	5	13	31
55	30	33	59	26	70	30	20	1	30	85	30	4	42	31
56	0	33	33	26	71	0	19	32	30	86	0	4	11	31
56	30	33	6	26	71	30	19	2	30	86	30	3	39	31
57	0	32	40	26	72	0	18	32	30	87	0	3	8	31
57	30	32	14	27	72	30	18	2	30	87	30	2	37	31
58	0	31	47	27	73	0	17	32	30	88	0	2	5	31
58	30	31	21	27	73	30	17	2	30	88	30	1	34	31
59	0	30	54	27	74	0	16	32	30	89	0	1	2	31
59	30	30	27	27	74	30	16	2	30	89	30	0	31	31
60	0	30	0	27	75	0	15	31	30	09	30	0	0	31
60	30	29	32	27	75	30	15	1	30	0	0	0	0	31

Idem aliter per tabulas Sinuum.

¶ Qua autem via locorum viatorias distantias per tabulas Sinuum faciliori computo dignoscere possis: Candide Lector, paucis prælibatis cognosces. Compluries.n.nostri temporis reperiuntur homines: qui Arithmeticam: mathematicę disciplinę principium: matrem atq; radicem abhorent et detestantur et surda aure/vt Syrenas pertranseunt: Quapropter hij homines nullo fundo muniti huius artis aciē haud facile pertingere aut nancisci possunt. Vt autē omnia eruditis et in mathematica mediocriter exercitatis essent apertissima hunc modum addere proposuimus. ¶ Datis duorum locorum aut oppidorum longitudinibus et latitudinibus /eorum differentiam in longitudine elicias. Qua habita multiplica Sinum rectū differentię longitudinis in Sinum complementi latitudinis minoris. De hinc procreatos ex multiplicatiōe numeros diuide per Sinum totum: quotiētis quere arcum scdm doctrinam tabularum habebis Inuentum primum. Si vero multiplicaueris Sinum latit: minoris per Sinum totum: et productum diuiseris per Sinum complementi primi inuenti: et arcu quotientis ex latitudine maiori sublato resultat inuentum secundum. Preterea duc Sinum complemēti primi inuenti in Sinum complemēti secundi inuēti/numerum productū diuide per Sinum totum/quotiētis arcum de quadrante subtrahito/remanent tandem gradus maximi circuli/quos resolue in miliaria emergit eorum locorum viatoria elongatio/quam oportuit inuenire.

Huiuscemodi formulae hanc exemplarem sume computationem.

¶ Hierosolima palestinae Iudaee ciuitas/Vbi passus est Jesus Christus saluator noster in lōgitudine habet (vt pto: asserit)gradus 66. o in latitudine aūt gra: 31. 40. Nurenberga vero ciuitas Germanię famatissima in longitudine continet gra: 28. 20 et in latitudine gra: 49. 24. Subtraho igitur longitudinem minorem a maiori et residuo distantiam gra: 37. mi: 40 istorum Sinus/est 36664. Similiter pone lati: minorem.s.gradus 31 mi: 40 cuius Sinus est 31498. Consimiliter complementum eiusdem cum Sinubus gra: 58. 20. Sinus vero 51067. His habitis multiplico Sinū differentię longitudinis in Sinū

complementi latitudinis minoris et procreo 187232048 numerus ille diuisus per Sinum totũ scz 60000 colligitur in quotiente Sinus .s. 31205 cuius arcus grad: 31 mi: 20 quod primum inuentum appellari libuit. Deinde duco Sinum latitudinis minoris scz 31498 in Sinũ totum resultet 1889880000 sicq; illud productũ diuisero per Sinũ complementi inuenti primi scz 51249 comperio 36876 cuius arcus ẽ gradu: 37 mi: 55 quem de lati: maiori demo/remanet inuentum secundum gra: 11 mi: 29. Post hec multiplico Sinum complementi primi inuenti/ et Sinum complementi secundi inuenti/crescit 3013338702 quem si diuisero per Sinum totum elicitur numerus 50222/arcum eiusdem scz gradus 56 mi: 50 de quadrante demo residuabo numerum ꝓpe gra: 33 minu: 10 quem reduco in miliaria proueniunt miliaria Germana 497. cũ dimidio inter Nurenbergam et Hierusalem: q̄ inuenire decreueram.

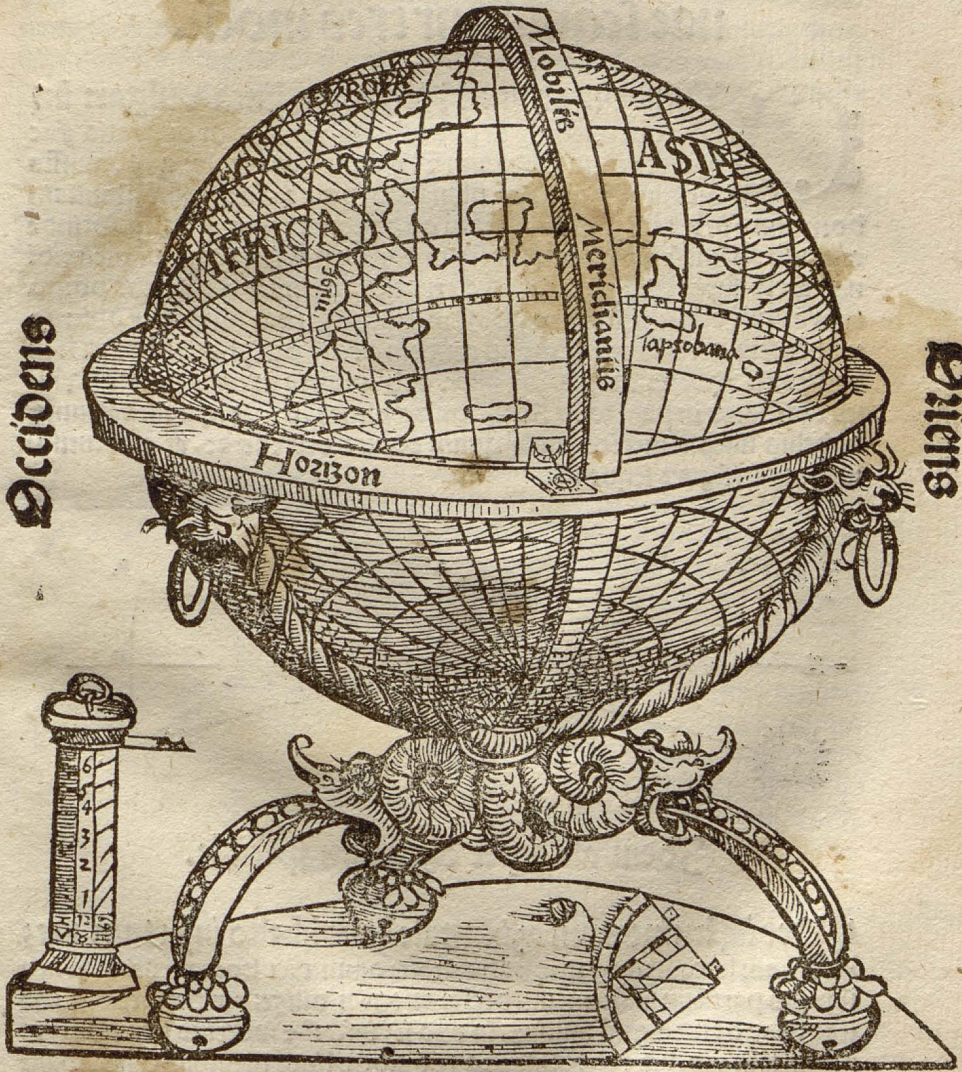
Ocularis operatio huius Exempli.

¶ Hierosolima 66. 0/31 40.
¶ Nurenberga 28. 20 / 49. 24.
¶ Differentia longitudinis 37. 40. Sinus. 36664.
¶ Latitudo minor 31. 40. Sinus. 31498.
¶ Complementum eiusdem 58. 20. Sinus. 51067.
¶ Primum inuentum 31. 20.
¶ Complementum eiusdem 58. 40: Sinus. 51249.
¶ Latitudo Maior 49. 24.
¶ Inuentum Secundum 11. 29.
¶ Complementum eiusdem 78. 31 Sinus. 58798.
¶ Arcus inuent⁹. s. g: 56. 50 d̃ quadrante manẽt 33 gra: 10 mi:
Miliaria Germana facit 497 $\frac{1}{2}$.

Quomodo Globus Cosmographic⁹ ad mũdi cardĩes: & ad quãcũq; regionẽ: prouinciã aut oppidũ recte sit aptand⁹. Caput decimumquartum.

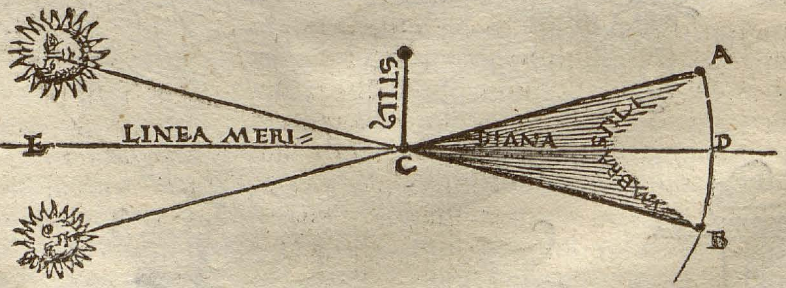
Consyderandum igitur qd terra: in mundi medio existēs/scdm cęli motū partitur in quattuor partes: quas aut cardines aut angulos appellamus scz ortum/ occasum/meridiem et Septentrionē. Oriens dicitur vnde sol in in horizonte exortiuo primum emergit. Occidens vero quo demergitur. Quacq3 decurrit Meridies/ab aduersa parte Septētrio. Isti quidem quattuor anguli in alueo seu armilla horizontis globi semper debēt esse scripti. His prælibatis ad verum orbis situm descendamus. Imprimis igitur dedalico ligno adaptabis aream acuratius planatā ęquidistantem horizōti: in qua constituas lineam meridianam/super quam pone alueum orbis/ Ita/qp vera superficies meridiani mobilis directe correspōdeat lineę meridianę. Vel aliter/applica organum viatorium (qp vulgo Compassus dicitur) Meridiano mobili/alueum cum globo huc et illuc voluēdo donec lingulę seu furcellę concordant/et habebis cęli et terrę cardines siue angulos iuste positos. Deinde: alueo stante/subleua armillam meridianam cum puncto (qui polus arcticus dicitur) axem terminantē in parte Septentrionali supra horizontem /donec numerus graduum eleuationis poli siue latitudinis terrę in arcu inter polum et horizontem conclusо cernitur. Postea moue globum huc et illuc quousq3 regio aut locus tuę habitatiōis cadat subtus veram armillę meridiei superficiem. Et sic habebis globum iuste positū pro tua habitatiōe. Post hęc sigillatim omnia contuere scz cardines et alias terrę diuisiones/puta Climata/paralle los/quid infra/quidue supra horizonta cōtinetur/quę inquam regiões in Orientis parte sunt/quę in Occidente/vbi terra solida procedit/ vbi se coarctat/vbi se iterum in latitudinem effundit/vbi pelagus immittit vbi rursus littora expandit et ab equoribus excipitur/vbi mōtes exurgūt vbi scaturigines fluminū euomant et id genus alia vnico quasi momēto tanquam in aere volans perlustrare et discere queas.

Huius doctrinae sequitur Formula.

Zenith
Occidens
Oriens
EVROPA
ASIA
AFRICA
Nilus
Mobilis
Meridianus
Taprobana
Horizon

Pro inuentione lineae meridianae sequuntur tres modi.

Quemadmodum Meridiana linea vulgari inuentione ducenda sit paucissimis verbis demonstrabo. Fac igitur (officio fabrorum et lapicidarum regula: que amussis dicitur) superficiem planã atqz politam ad equidistantiam horizontis in qua fige stilum ferreũ orthogonaliter in c signo. Deinde ante meridiem (soli radianti) obserua vmbre stili ferri extremitatem: ibi notetur. a/super quam ex. c centro expande circinum et describe portionem circuli vel semicirculum. Post meridiem iterum diligenter obserua vmbre stili extremitatem: que ad eandem circuli peripheriam deficiat in puncto. b. Portio itaqz arcus inter. a.b. puncta in duas partes equales diuidatur in puncto. d. Tandem acta linea. d.c.e. quantumcunqz habebis lineam meridianam/ quam ducere decreueras. vt euidentissime patet in figura sequenti.

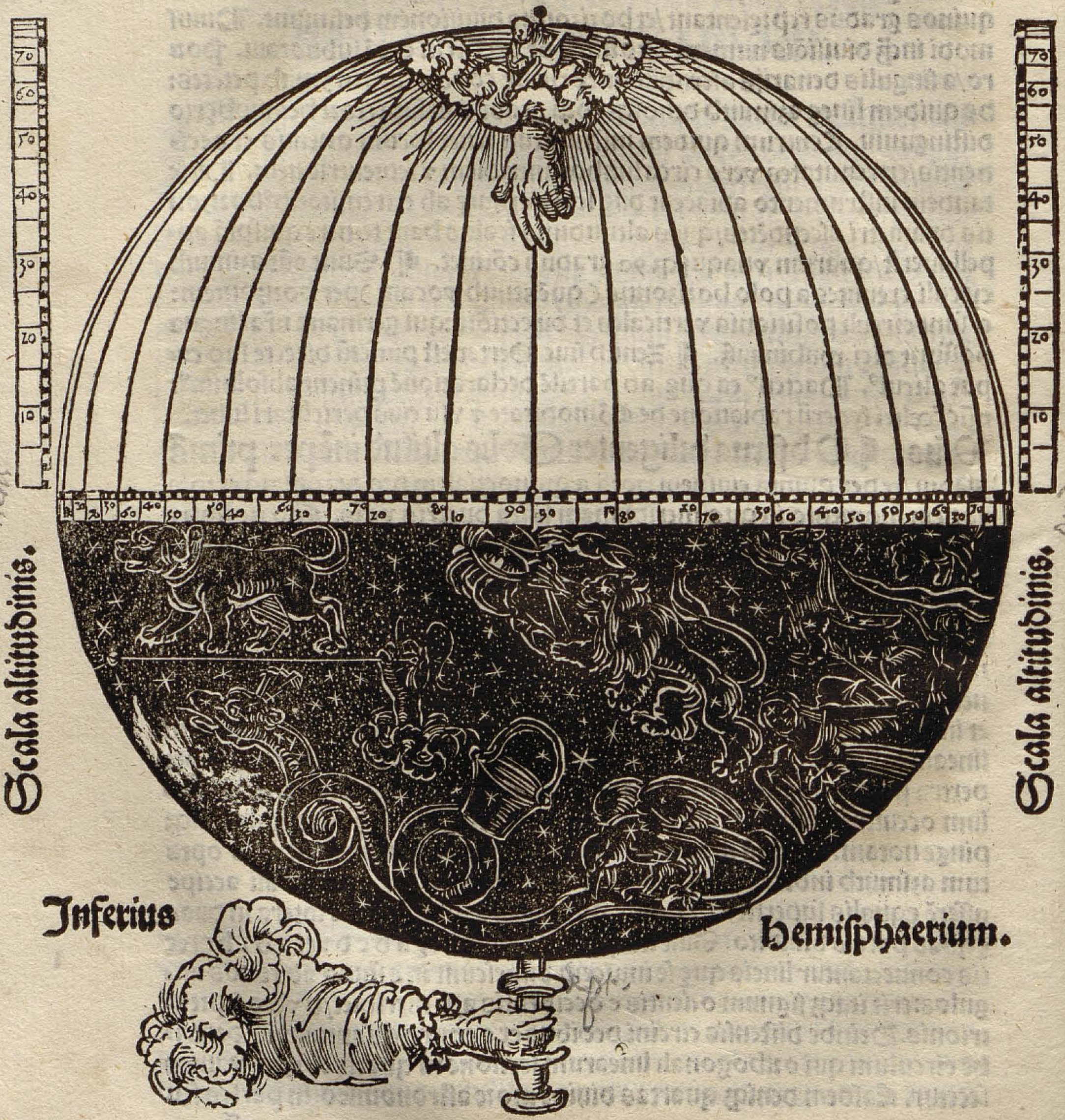
Idem aliter per organum speciale.

¶ Per instrumentum azimutale huic libello insertum meridianam lineam in quauis habitatione omni diei hora facile discernes si prius partilem instrumenti declarationem diligenter perspexeris. Est itaqz hoc instrumentũ diuisum in duo scz inferius et superius hemisphêria per lineam videlicz orizontalem: que quidem linea breuibus quibusdam distincta spaciolis: quorum singula a centro vsqz ad 65 gradum vnum

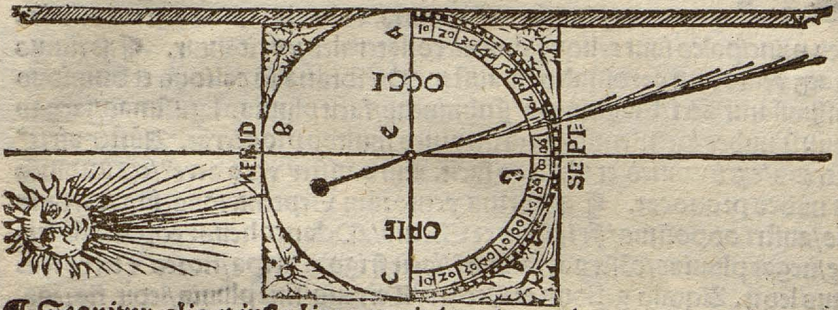
tantum gradum/reliqua vero: in vtraqꝫ parte vsqꝫ ad limbū exteriorem quinos gradus repręsentant/et horizontis diuisionem definiunt. Huius modi inqꝫ diuisiōis numerū oportune de decem in decē subnotaui. Porro/a singulis denarijs ascendūt lineę curuę concursum in zenith petētes: hę quidem lineę azimuth denosqꝫ eorū gradus in superiori hemisphęrio distinguunt. Centrum quidem instrumenti tenet locum orientis et occidentis/extremitates vero circa limbos meridiem ⁊ septentrionem. Huic tandem instrumento adiacent duę scalę exiguę ab extremitatibꝰ horizontis dyametri ascendētes/quas altitudinis scalas haut temere quispiā appellauerit/quarum vnaquęqꝫ 90 gradus cōtinet. ¶ Sunt aūt azimuth circuli exeuntes a polo horizontis (quē zenith vocant) per horizontem: et sunt circuli positionis verticales et directiōis: qui germana nr̄a lingua possunt dici wubinauß. ¶ Zenith siue Vertex est punctū directe sup caput alicuiꝰ. Hactenꝰ ea quę ad partilē declarationē ꝑtinent absoluimꝰ: nūc fœlici syderū radiatione de Cōmoditate ⁊ vsu eius periclitari lubet.

Vsus. ¶ **Obserua diligenter Solis altitudinē per primā** Moni/et per quintā eiusdem horā æquinoctialem pro die oblato et tpis eodem momento in quo meridianam lineā duceris velis. Filo sic libere dependente trigonoqꝫ inuariato manente siste pedem circini in pūctum trigoni cui filum perpendiculi innectitur/et alio extento in notam intersectiōis perpendiculi et lineę ęquidistantis signi aut gradus solis pro dato die: hoc est: in punctum horę iam inuentę: et eam circini extensionē im motam serua. Deinde ingredere sequens instrumentū et supputa altitudinem solis per ꝓpositionem primam Moni inuentā in scalis altitudinum et imprime notas: quibus cordam subtilem/regulamentū aut occultam lineam super extendito. In punctum igitur limbi et cordę attactus in ꝑte dextra pes vnus circini immittatur/Et circino inuariato describe circulum occultum versus sinistram vsqꝫ ad cōtactum cordę aut regulę: ibiqꝫ pinge notam: mox enī illa inter circulos verticales seu azimuthales optatum azimuth indicabit. Habito gradu verticali seu azimuthali accipe asserē ęqualis superficiei ⁊ politę quadratā: cuius singula latera in duas ęquas partes diuidito. Sint itaqꝫ diuisionis notę a b c d: et a b . b c rectis connectantur lineis quę se inuicem dispescunt in e signo ad rectos angulos: erit itaqꝫ signum orientis c occidentis a/b meridiei/d vero septentrionis. Deinde distensis circini pedibus ex e centro quantumuis describe circulum qui orthogonali linearum sectione in quattuor quadrantes secetur. Easdem deniqꝫ quartas diuide more astronomico in partes seu

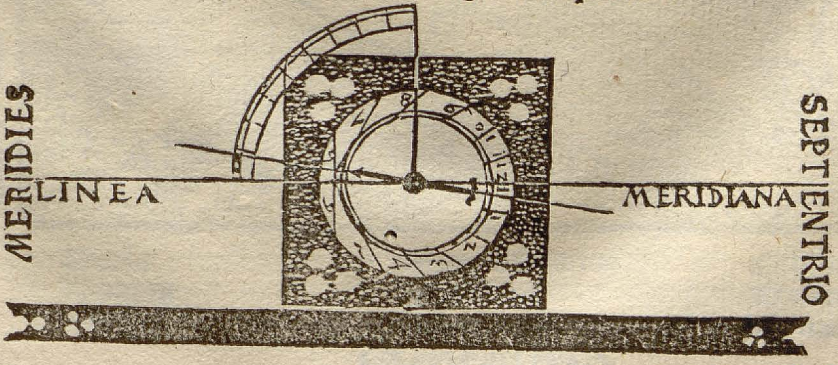
Superius. Cenith: hemisphaerium.

gradus 90. Postea in e. Centro fige stilum teretem orthogenaliter. Tandem ad equidistantiam horizontis coaptabis aream planam quam super pone quadratum illud / ita vt b punctum versus meridiem d vero Septentrionem versus porrigatur. Post hec verifica quadratum donec vmbra stili super gradum verticalem prius ex radijs solaribus obseruatum coincidat. Et latus a assumitur pro vera linea meridiana. Cui igitur adiungatur regulamentũ et agatur linea infinite longitudinis: qđ oporte bat inuenire.

¶ Sequitur alia et iusta linee meridiane inuentio: que eandẽ interdiu et noctu per organum viatorium (qđ vulgo Compassus dicitur) et in quouis plano dicto citius in hunc fere modum inuenire docet. Pone igitur super plano normato Compassum ad equidistantiam horizõtis. Ita qđ eius lingula (que magnetis idiotropiã gerit) stigmatice ligule: neutrorsum declinans adunguem conueniat. Cui iam applica regulam: Ita vt vna extremitas regule ad Austrum: altera vero ad Aquilonẽ spectet: et si longitudinis infinitae lineam directam secundum latus regule (vt moris est) traduxeris: habebis lineam meridianam quam querebas. Que res vt clarius intelligatur: accipe figuram sequentem.

De Ventis Caput Decimū quintum.

Ventus est exalatio Calida ꝛ Sicca in visceribus terrę generata: quę cum egressa lateraliter cira terram mouet et ventus nominatur. Et duodecim eorum sunt: quibus veteres nautę fuerūt vsi nomina. Quorum quattuor cardinales seu principales sunt reliquę omnes collaterales vocitantur. ¶ Primus itaqꝫ ventorum cardinalis est auster Meridionalis calidus et humidus assimilatur aeri/Saguineus/Fulmineus/facit pluuias latissimas/largas nutrit nubes/pestilentiā et ęgritudines multas progēerat. Auster africus aereus/egritudines et pluuias facit. Euroauster vero aereus/egritudines et nubes prouocat. ¶ Quartus ventorum Septentrionarius /cardinalis/austri oppositus/Frigidus et Siccus/Melancolicus: cōparatur terrę/negat pluuias/cōseruat sanitatē/facit frigora arida/flores ꝛ terrę fructus ledit. Aquilo gelidus et Siccus/Terreus/sine pluuia/ledit flores. Circius terreus Frigidus et Siccus/facit ventorum giros/niuium et ventorum coagulationes. ¶ Ab exortu ęquinoctialis flat Subsolanus/ Cardinalis/Igneus/Colericus/Calidus et Siccus/Temperatus /Suauis/purus ꝛ subtilis/nutrit nubes/etiam corpora in sanitate custodit/flores producit. Vellespontius vero solsticialis estiuus omnia desiccat. ¶ Postremo in ęquatoris occasu Fauonius f. et h. Flegmaticus/Frigora relaxat/Flores educit/morbos/pluuias et sonitus tonitruorum facit. Eandem vere collaterales .s. Africus et Chorus naturam habent.

Harum rerum hanc sume figurationem.

Euro Auster Sudost | Meri | Auster Notus Sudwind | dies | Euro Afric⁹ Libonotus Sudwest

Ostsuden Eurus Vulturnus | Aphricus Lybs Westnort

Ori ens | Occi dens

Ostwind Apiliotis Subsolanus | Favonius Zephirus Westwind

Ostnort Kekias Hellespontius | Chorus Argestis Westsud

Aquilo Boreas Nordost | Septentrionarius Aparktias Nortwind | Circius Traikias Nortwest

Septentrio

De Perioecis: Antoecis: Antipodibus siue Antichhtonibus: Peristijs et anphistijs. Caput Decimumsextum.

OMnis igitur terra quadrifariam diuiditur. Auctores enim puta Cleomedes et alij faciunt sub quolibꝫ meridiano/et ad quemlibet punctum cuiusuis meridiani quattuor habitationes/habentes quandam inter se rationem seu proportionem. Quarum primam nos incolimus/etiam pro prima habitatiõe potest accipi quilibet locus seu punctus in toto terrarum orbe Alteram habitant illi qui periœci: id est circumcolę appellantur. Tertiam vero habitationem Antœci: id est anticolę possident· Quartam et vltimam regionem seu habitationem homines: quos Antichthones siue Antipodes vocitamus tenent.

¶ Antipodes dicuntur qui nobis e diametro vestigia obuertunt/et similem cęli verticem semper ęque vt nos vident. Et cum illis nihil cõmune habemus sed cõtraria omnino: quia cum nobis Sol Aestatẽ efficit/illos dura hyems opprimit. Et cum apd̃ nos dies habetur/ Antipodib⁹ certe nox efficitur: contra /quando illis dies est: nobis reddit̃ nox. Quañ nos diẽ agimus longissimũ: apud illos nox longissima breuissimaqꝫ dies statuitur. Quos tamen Lactantius Firmianus vir alias in primis eruditus li: 3 ca: 24 pueriliter errãs suis stramineis doxijsqꝫ argumentis esse negat deridetqꝫ Mathematicos qui terram (quantũ ad maximas sui partes) sphęricam esse dicunt: quod etiam certissimis ostẽsiomibus et subtilitate geometrica demonstrant/id qd̃ experimentis/qꝫ satis cognitũ est. Quem sequut⁹ est Augustinus li: 16 ca. 9 ci: dei sic scribens: Qui vero et Antipodas esse fabulantur: id est: homines a contraria parte vbi sol oritur quã do occidit nobis aduersa pedibus calcare vestigia nulla ratione credendum est. Nõ equidẽ hoc dubites suauissime Lector Qd̃ apostoli Christi inter se fuissent Antipodes: qui conuersis inter se pedibus stare solent: si Jacobus maior frater Joannis Euange: filius Zebedei auram spirasset in Gallitia vbi nunc corpus ipsius (vt dicũt) requiescit/sicut Thomas Apostolus in India superiori. Equidẽ Indi (quia dyametrantur fere) Hispanorum sunt antipodes et vestigia Hispanis: et econtra Hispani

Indis obuertunt: et terram ęque calcare solent /quamuis non adeo pręcise secundum dymetientem/tamen hac in re nihil distare videntur: Antipodesq̃ dici debent. Hoc idem verissimus ille Strabo auctor non publicandus affirmat dicens. Antipodes inter se quodãmodo nestij esse nõ sumus. De quibus lege Plinium naturalis historię li: secundo capi: 67. Volateranum et omnes fere Geographos.

De Perioecis.

¶ Periœci siue circumcolę dicuntur: qui eodẽ sub meridiano / eodẽq̃ parallelo circulo manent/Cumq̃ illis communia fere omnia habemus: quom eandem simul Zonam incolimus. Et paria nobiscum agunt anni tempora scz Hyemem/ Aestatem/ Autumnum et Ver. Pariter dierum noctiumq̃ diuersitates: hoc est: incrementa et decrementa et huiusmodi alia. Hoc tñ discriminis est: q̃ cum sol nobis diẽ efficit/apud illos noctem esse ratio ipsa demonstrat. Tamen non eodem temporis momento occidit nobis sol et illis oritur.

De Antoecis.

¶ Antœci siue Anticolę dicuntur: qui in eodem circulo meridiano nostro lateri astant/latitudinem austrinam latitudini nostrę ęqualem/consimiliter ęqualem longitudinem habentes. Qui etiam paria nobiscũ tp̃a agunt/sed non pariter.

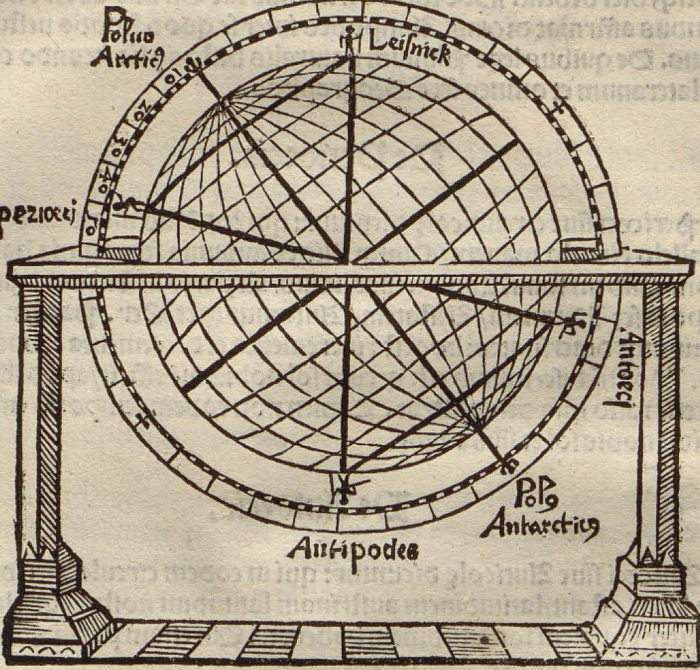
De Periscijs.

¶ Periscũ dicuntur qui sub polis mundi cõstituti sunt. Ita dicti ratione vmbrę: quia illis molarum more per mediũ anni curriculum vmbra circumuoluitur.

De Amphiscijs.

¶ Amphiscũ vero dicuntur manentes sub ęquinoctiali circulo: quos sol quattuor vmbris verberat.

Ecce habitationes antedictas.

Quo differūt: Insula Peninsula: Isthmus et continens. Caput Decimumseptimum.

Ab aquis igitur omnis terra quadrifariam secetur: Aut fit Insula/aut Peninsula/aut Isthmus/aut Cōtinens.
¶ Insula itaqꝫ est ea pars terrę/quę a maioribus terrę partibus seiūcta vndiqꝫ aquis alluitur. Vt Rhodus/Sicilia/Corsica/Taprobana/Jaua/America/Islanda.
¶ Peninsula seu Chersonesus quę plane Insula non est neqꝫ continens

sed vndiqꝫ fere aquis clausa aliqua tamen angustia continenti annectit. Et sunt quattuor insigniores. Vt Peloponesus arx totius Grecię quondam dicta/nunc aũt Morea dr̃/in mari mediterraneo sita. Aurea Chersonesus in mari Indico meridionali. Cimbrica in mare Germanicũ sese extẽdit. Thaurica Chersonesus in pontum Euxinum circa Bosphorum Thratium procurrit/ vbi et Meotis exonerat pontũ/circa quã etiã Danubiꝰ cantatissimus Rhetiam /Boiariam (olim a Rhomanis et Grecis vindelitia dicta): vtrãqꝫ Pannoniam/ Datiam et Misiam pręterfluens pontum subit et emoritur.

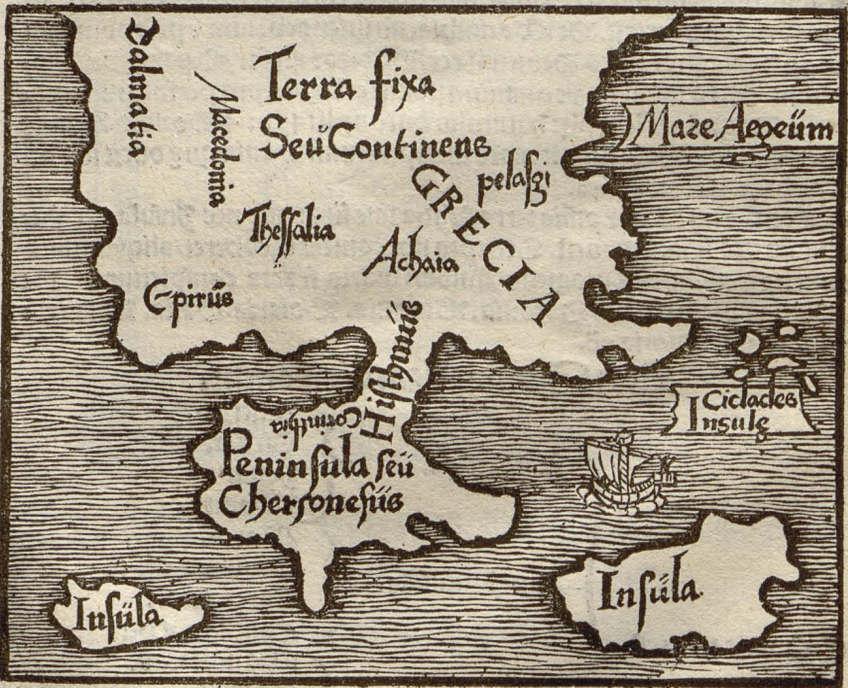
¶ Histhmus dicitur terra inter duo maria cõclusa/ ꝓprie tamen iter ad chersonesum porrigit. Vt Chorinthiacus inter achaiam ⁊ peloponesum quem nauigabili alueo Demetriꝰ rex/Dictator Cęsar/C. princeps/Domitius Nero infausto vt omnium patuit exitu incepto perfodere tentauerũt. De quibus lege ply: naturalis historię li: 4 ca: 4. Dorsum Arabię inter Sinum Arabicum et mare Aegiptiacum. Dania quę ducit iter ad Cymbros et tota Italia.

¶ Continens dicitur om̃is terra solida siue fixa: quę nec Insula nec Peninsula nec Histhmus est. Sed tota sibi constat et coheret/aliquãtulum tamen (q̄ nullius est momenti) sinibus maris fracta conspicitur. Vt Misnia dulcis patria. Saxonia. Boiemia. Boiaria. Datia. Turingia Pannonia. Suevia ⁊c̃.

Ecce Summariam diuisionem.

¶ Omnis terra est.	Aut Insula.	America. Sicilia. Jaua. Rhodus.
	Aut Peninsula.	Morea. Thaurica Cher: Aurea Cher: Cimbrica Cher:
	Aut Histmus.	Chorintiacus. Dorsum Arabię. Dania.
	Aut Continens.	Misnia. Pannonia. Boiaria. Saxonia.

Equidem istiusmodi diuisiõis formulam pp Tyrunculos qui in principijs Geographiae minus versati sunt hic coram subiunxi.

De vsu tabular[um] Ptho[lomei]: [et] qualiter vniuscuiusq[ue] regionis: loci aut oppidi situs in illis sit inueniendus. Caput Decimu[m]octauum.

INuestigaturus itaq[ue] alicuius oppidi situm in tabulis Ptholomei Elicias imprimis gradus longitudinis et latitudinis ex abaco regio[n]um prouinciarum et oppidorum: qui frequenti dispositione hoc modo ordinantur. Vt loco primo eorum nominibus scripta cernantur. Deinde in directo cuiuslibet loci siue oppidi scribitur primo ordine eius longitudo in gradibus et minutis Secundo autem ordine eius latitudo scribitur consimiliter in gradibus et minutis. Quibus habitis quere in tabula sibi competenti longitudinis quidem gradus in capite tabule seu parte Septentrionali consimilit[er] in pede seu meridionali parte. Grad[us] vero latitudinis et eius partes quere in reliquis duobus lateribus parte sc[ilicet] Orientali et Occidentali /et vt certior reddaris terminis signa delibilia adijcito. Deinde expande filum super puncta longitudinis in superiori et parte inferiori/ filo sic inuariato. Fac vt alius aliud per puncta latitudinis filum extendat: locus in quo fila sese intersecauerint erit locus aut situs oppidi illius aut habitationis: quam inuestigare optaueras.

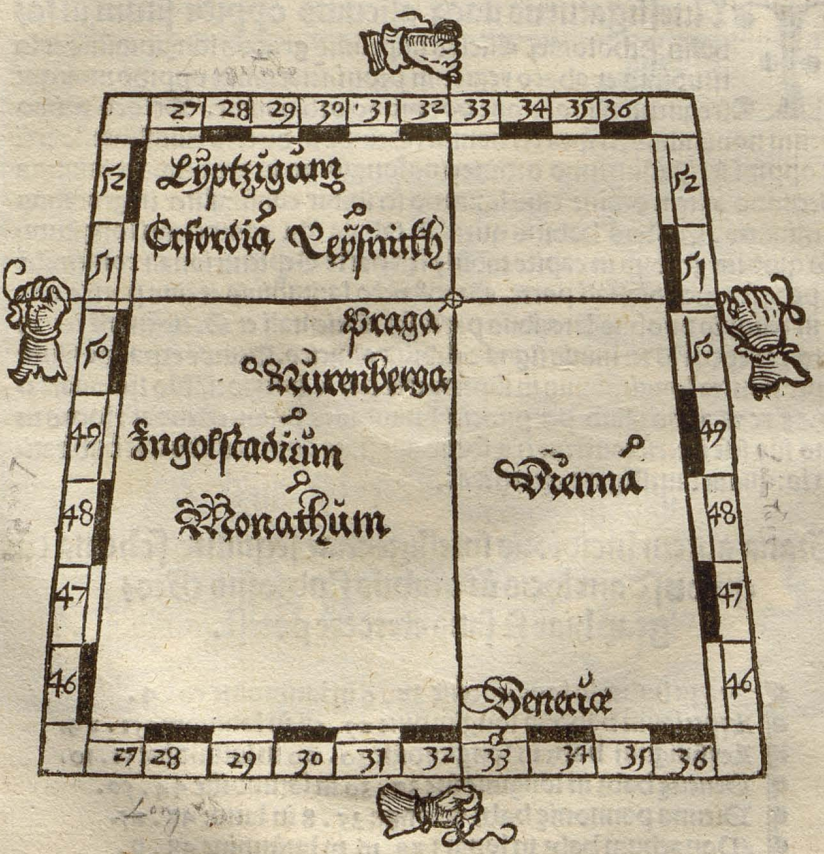
Gratia autem lucidioris intelligentiae sequitur schema cu[m] quibusdam locis in quibus studiosus Geographiae se satis exercere potest.

¶ Praga habet in longitudine 32 . 0 in latitudine 50 . 4.
¶ Lyptzigum habet in longitudine 29 . 58 in latitudine 51 . 24.
¶ Leyßnigum hab[et] in longitudine 30 . 20 in latitudine 51 . 10.
¶ Venetie hab[et] in longitudine 32 . 30 in latitudine 44 . 50.
¶ Vienna pannonie hab[et] in longi: 35 . 8 in latitu: 48 . 25.
¶ Monachum hab[et] in longi: 29 16 in latitudine 48 . 0.
¶ Jngolostadium hab[et] in longi: 29 . 6 in latitudine 48 . 42.
¶ Erfordia hab[et] in longitudine 28 . 30 in latitudine 51 . 10.

Ecce Formulam: vsum atq; Structurã Tabularum Ptholomei.

Septentrio.
Pars Superior.

Sinistra manus.
Occidens.

Oriens.
Dextra Manus.

Pars Inferior.
Meridies.

De Speculo Cosmographico. Caput Decimumnonum.

Speculum est illud quod aspicimus ac speciem: id est: imaginem nostram contemplamur. In hoc autem speculo totius orbis: id est: terrę speciem/imaginem seu picturā contemplamur.

¶ Imprimis igitur generalem huius speculi vsum seu declarationem: quantum ad eius partes ostendamus. Est itaq3 in eo instrumēto seu speculo limbus in extremo immobilis in 24 segmenta diuisus qui horarū limbus appellatur: quodlibet autem segmentum seu spacium vnius horę continet 4 quartalia seu spaciola/vnumquodq3 spaciolū 15 minuta tpis representans. Adsunt etiam tres rotulę mobiles: quarum prima siue inferior speculum Orbis(quam mappam vocant)representat. Altera fert Zodiacum et ob similitudinem rethe siue Aranea nominatur apud Arabes autem Albancabut. Tertia vero et vltima volubilis rotula parua habet 24 diuisiones horarum cum Indice Meridiei. Est insuper Index qui voluellum vel albidada dicitur supra centrū infixus: qui omnes rotulas supradictas continet et constringit ne facile a centro decidant.

De Vsu Speculi Cosmographici.

Hoc Caput cōtinet aliquas propositiones: quae partilē declarationem: Necnon vsum multiplicem Speculi Orbis lucidissime explanant.

Propositio Prima.

Quomodo vniuscuiusq3 regionis /ciuitatis/aut oppidi situs in Speculo Cosmographico sit inuestigādus breuiter ennunctiare. ¶ Si igitur Regionem aut ciuitatem aliquam in Speculo isto locare volueris. Imprimis fac notam in limbo Speculi circa longitudinis gradum istius oppidi/et super eandem signaturam pone voluellum cum linea fiducię. Deinde conside-

ra eiusdem regionis siue oppidi latitudinem in ordine graduum latitudi nis: quam numerabis in voluello ab equinoctiali in latitudine Septen trionali vel Meridionali/pro vt abacus expostulat/ꝛ a fine huius nume rationis fiet punctus directe sub linea fiducię/ꝛ erit locus illius regionis aut oppidi: quod captare oportuit.

Propositio Secunda.

Speculum Orbis secundum situm tuae habitationis ar- tificiose locare. ¶ Habito loco tuę habitationis vel alterius oppidi ex premissa in speculo isto pone voluellum speculi cum sua linea fiducie super horam 12 meridiei et volue rotulam donec locus siue punctꝰ tuę re gionis sit sub linea fiducię ipsiꝰ albidade: In eo igit̄ situ fige rotulam cū cera vt illic maneat/et sic rectificasti Orbis Speculū pro tua habitatiōe quod fuit optatum.

Propositio Tertia.

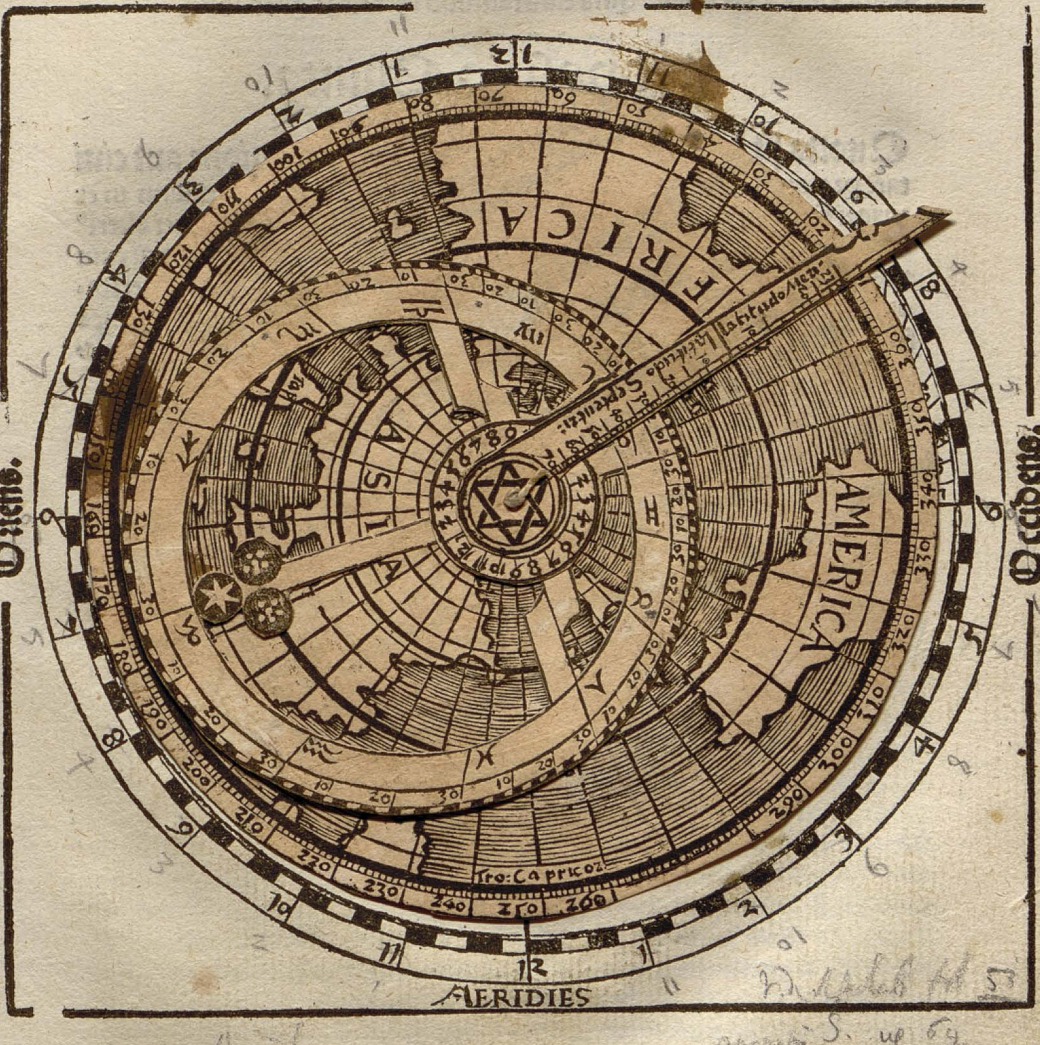
Quibus regionibus/Insulis aut ciuitatibus mouentur sol et reliquę stellę erroneę oblato die et omni hora verticales inquirere ¶ Habito gradu Solis ex secunda noni/pone voluellum super horam exterioris limbi in qua vis illud scire siue sit ante vel post meridiem vł cir ca mediam noctem. Postea circumacto rethi siste gradū solis: in quo sol die dato mouet̄ precise sub fiducię linea voluelli. Illis igitur perpendi- culariter mouetur sol dato momento supra caput qui a gradu solis tegū tur siue fuerit supra aquam siue super terrā. Rethi inuariato quere alio- rum planetarum gradus in Zodiaco/apparebunt loca quibus in vertice mouentur pro data hora.

Propositio Quarta.

Quibus Sol semel/bis/ et quibus nūquam supra caput mouetur facile indagere. ¶ Sunt igitur tres circuli in Speculo orbis alijs latiores equinoctialis scꝫ in medio diuisus et duo Tropici. Habi tantibus ergo sub Tropicis semel in anno sol mouetur perpendiculariter supra caput. Inter tropicos autem degentibus bis in anno sol mouetur verticalis. Qui vero extra tropicos habitant nunq̄ꝫ videbunt phebum in

Media nox.

Oriens.

Occidens.

Meridies.

vertice capitis. Et hęc quidem regula verissima est: si alicuius oppidi la titudo superat 24 gradus certum est quod sol nunquam per Zenith illorum moueatur. Fabulantur ergo ij qui dicũt quod sol Hierosolymitanos in meridie nulla vmbra verberat: quia eius latitudo excedit 31 gradus.

Propositio Quinta.

Quotta sit hora in quacũque totius Orbis regione aut ciuitate pro quolibet diei momento perscrutari. ¶ Pone voluellum in exteriori limbo super horam pro qua horam diei regionis aut loci alteri⁹ obseruare volueris: Voluello itaque inuariato manente/ verte aut circumuolue paruam rotulam horarum donec cacumen indicis horę meridianę ad amussim istius oppidi situm respiciat /et albidada cum sua linea fiducię ostendit in parua rotula horam istius regionis aut oppidi a meridie vel a media nocte computatam: quod fuit optatum.

Finis Primae partis Libri
Cosmographici.

Secunda Pars principalis huius Libri de Sumaria Necnō particulari Europae Africae: Asiae et Americae Descriptione.

De Europa. Caput Primum.

EVropa appellata est ab Aegenoris phoenicū regis filia/ quę a Ioue ex Africa rapta in Cre-
tam abducta fuit/ab occidentis parte Atlantico oceano ter-
minata. A Septentrione Britannico ⁊ Germanico magno
ab aduersa parte mediterraneo pelago includitur. Ab Oriente habꝫ Ta-
naim/quez Scithe Silim vocant et Moeotida quem ijdem Temeridan
quasi matrem maris dicunt/ et pontum. Terra exime fertilis naturalem
temperiem/ Cœlumqꝫ satis clemens habet /frugum / vini et arborarium
copia nullis posthabenda/sed optimis terris comparanda/ est/ideo ame
na pulcherrimisqꝫ vrbibꝯ /castris /vicis/et pagis exornata. Populorum
gentiumqꝫ virtute Longe Asia et Africa pręstantior :cęteris tamen terrę
partibus minor. Latitudine nusq̃ xxv miliaria Germanica excedens/ni
si vbi circa mediā sui partem (quo magnis frontibus tam versus meri-
diem quam versus aquilonem in altum procurrit) duabus alijs quibꝯ
draconis ſpeciẽ reddit maxime extenta est. Longitudine ab amne Tanaj
ad Gaditanum fretum qua longissime se expandit implet 750 fere Ger-
mana miliaria. In ea prima ab occidente est Hispania tripartita (a
grecis Iberia dicta) draconis caput/quem supra retulimus representās:
quę ab antiquis scriptoribus in tres regiones diuidit. In Beticam mo
do regnum Granatę/Lusitaniam (quę ⁊ hodię Portugalia appellatur
ac Tarraconensem/a nuperis autem Tarraconensis tractus Hispanię
in quinqꝫ regna subdiuisus est/scꝫ in Gallitię regnū/ Nauarrę/regnum
Castilię qđ Castellę et Legionis dicit / regnum Cathalanię et Arrago-
nię. Proxima quę Hispanis adiacet Gallia est siue Frācia/Comata vno
nomine appellata/ab Hispanis pyreneis montibus /ab exortu autem

Rheno fluuio rapidissimo a Germanis sequestratur/reliquis vero lateribus oceano et pelago abluitur. a Ptbole: in partes quattuor diuidit in Aquitaniam/Lugdunensem/Belgicam ꝛ Narbonensem quę Gebenna et Jura montibus ab reliquis Gallię partibus excluditur et ad pelagus vsqꝫ promittitur. Rhenum autem accolentes sunt Bassę et altę Germanię populi/ab illis ad Sauromatas vsqꝫ Germania magna promissa est ad aquilonem Germanico oceano magno limite pene directo iungitur nisi vbi Dania (quam hodie Daciam apellant) chersonesum efficiens prominet. Ab austro finitur alpibus. quas Ptholemęus poenas aut poeninas vocat. Ipsa haud vlli fertilitate terrę postferenda / circa montana argentum cęteraqꝫ metalla procreat/nec priuata est auro. Rheno/danubio (qui septem Ostijs se in pontum exonerat) Nechoro/Albi cęterisqꝫ limpidissimis Fluminibus irrigatur. Dicta autem est Germania a Teutonico vocabulo Gareinman: quasi victrix multarum gentium. In ea prima gentium est Sueuia Deinde Franconia/Turingia/Voytlandia/ Spectat et meridiem Vindelicia/Deinde Morauia cui iungitur Pānonia huic Mesia prouincia ad pontum vsqꝫ cum danubio decurrens. In medio Boiemia Hercinia silua tanqꝫ natiuo muro vndiqꝫ cingit. Versus aquilonem habitant Misnenses / Saxones/ ab ijs Rhenum versus Westphalia/Hassia/ Hartzia/ Phrisia Holandia/vltraqꝫ Saxones/ Holsatia/Silesia/Marchia/Mechelburgia/Pomerania quę ad Sarmatas porrigit. Sarmatiam habitant Prussi/Liuoni/Russi/Mossoui / Lituani/Poloni/Walachi/Transsiluani. Deinde Dacia est/super quam Tratia quę Grecia modo apellatur /habens in se perticulares regiones Epirum/Achaiam/Macedoniam/Moream ꝛc. Sinum Adriaticū cingunt Dalmatę/ Illiri/ in ipso flexu Histriani et forumJulij: vltra quicquid est vno nomine Jtalia dicitur: cuiꝰ prouincię sūt Campania/Calabria/Latium/Apulia/Tuscia/Vimbria/Gallia Togata/ Longobardia Venetiana et Aconitana.

De Africa. Caput Secundum.

Africa (quam Greci Libiam appellauere) vt Josephus li: anti: inquit/ab Afro vno ex posteris Habrąę de Cethura qui dicitur diuisse aduersus lybiam exercitum: et ibi deuictis hostibus consedisse. Incipit a Gaditano freto ꝛ finitur Aegipto/ab aquilōe mediterraneo mari cōiuncta/ab austro Aethio

pico oceano suscipitur. Habet regiones et prouincias Tingitanā ꝛ Cesariensem Mauritanias/Numidiā/Lybiam/Carthaginēsem Bizantiū/Cyrenaicam quę pentapolis dicitur/ Aegiptum et Aethiopiam/ Mauritania itaqꝫ Tingitana a Tingis oppido dicta habet ab oriente Maluam fluuium/a septentrione mari Jtalico et Gaditano freto alluitur/ab occidēte atlantico oceano clauditur ibi abilis columna et Heptadelphi montes. Cęsarensis Mauritania habet ab occasu Tingitanā ab oriente Numidiam/a septentrione pelagus vltra ad Carthaginensem regionem ab Ampsaga Numidia est Massinissę clara nomine de quo Ouid:li:6. a grecis autem appellata est Methagonitis terra vbi Hippon regia et Aphrodisium ciuitates/accolę mappalia:hoc est domus pabulis permutandis quemadmodum Misnensium opiliones plaustris circumferunt. Deinde Africa ꝓprie dicta a cognomine totius regionis. Vbi Zeusis est hic oppida Carthago/maxulla/vtica Catonis morte insignis. Mox in ea Bizantium:quam Libij phoenices incolunt :Syrtim minorem cōtingens vbi Hadrumetis et Leptis ciuitates. Cynips fluuius ꝛ regio Tripolitana vbi Leptis media quę ꝛ Neapolis cognominat̄/ꝛ Syrtis maior. Jn intimo sinu philenorum arę. Vltra Cyrenaica ꝓuincia eadē pentapolitana dicta habet versus meridiē gentes Garamantū ꝛ Aethiopum a Septentrione mare Lybicum/finis Cyrenaicus in oriente est Cathabathmꝰ oppidum. Jnde ad orientem Marmarica quę mareotis Lybia appellatur. Huic contermina est Aegyptus regio Nili proxima cui ab orientis parte iungitur Judęa/Arabia petrea /et Erithreum mare / a Septentrione Aegyptiacum/ab austro Aethiopia est/regio pluuiarum omnino ignara/sed post estiualem reciprocationem inundatione Nili amnis foecundatur. Vrbes eius insignes Alexandria totius Aegypti caput ibi S. Catharina Costi regis filia martyrisatur/Babilon olim Babulis et Noua Babilonia/modo kayrus vel Alchayro:huic contigua Memphis/Sub Aegypto Aethiopia est. Tum ab oriente Troglodytica regio. Deinde vix homines magisqꝫ semiferi: auctore Mela/Aegypanes et Blemmię quorum capita ab esse tradunt̄/Satyri sine tectis passim ac sedibus vagi habēt potius terras q̄ȝ habitent/Cynocephali/Colopedes siue monoculi nigri et horribiles siue capite. Alit et Aphrica Elephantos Dracones/Rhinocerontes/Tigrides/ Basiliscos / et multa genera serpentum.

De Asia. Caput Tertium.

ASia Tertia pars terrae ab Asio Manaei Lidi filio dicta e trib⁹ partib⁹ tangit oceano/a meridie Indico meridionali/a Septentrione Scithico/ab Oriente Eoo/ab aduersa parte habet Europam et Africam et pelagus quod inter ambas immissum est. In ea reperiuntur multiformes et mire hominum effigies/et varii gentium mores/est preterea terra fertilis et temperata et omnium animantium genere cultissima. Huius terre gentes/vrbes insignes ad hunc modum se habent. Prima Asie caput est Pontus et Bythinia/ deinde Asia proprie dicta/Phrigia/Capadocia/Licia/Caria/Pamphilia Misia/Armenia vbi Tigris et Euphrates fluuii in meridiem labentes exoriuntur. Post Capadoces hominum primi sunt qui vnico vocabulo Pontici dicuntur/deinde Amazones/ad Tanaim Sarmate/Stythe vltimi. Caspium Sinum ambiunt Caspii/Medi/Hircani/sub his Parthi/Carmani/Persides iuxta sinum persicum/Babiloni/Mesopotami/Syri/ Spectant meridiem Arabes et Sinum Arabicum possident. Vltra Parthiam Aria est/Paropanisus/Drangiana et Gedrosis/vltraque eas Indi extra intraque Gangem/Superiores ac Meridionales/vbi Plini⁹ libro 7. naturalis historie multa hominum esse genera Indicat: que humanis corporibus vescerentur/Produntur et in Scithia Arimaspi: vno oculo in fronte media insignis/quibus continue bellum est cum Gryphis circa metallum. Sunt et in quadam Imai montis conualle homines siluestres auersis post crura plantis eximie velocitatis. In multis etiam montibus reperitur hominum genus capitibus caninis: pro voce latratum edere. Item hominum genus qui Monoscelli vocarentur singulis cruribus mire pernicitatis ad saltum: Eosdemque Sciopodas vocari: qui maiori estu humi iacentes resupini vmbra se pedum protegant. Rursus homines sine ceruice oculos in humeris habentes. Circa fontem Gangis Indie Astamorum gentem sine ore: halitu tantum et odore viuentem prodit/super hos pigmei Narrantur et varia nascentium mirabilia et monstrosa hominum genera idem Plinius tradit.

De America. Caput Quartum.

AMerica: quae nunc Quarta pars terrae dici
tur/ab Americo Vespucio eiusdē inuētore nomen sortita est.
Et non immerito: quoniam mari vndiqꝫ clauditur Insula ap
pellatur. Ptholemęo autez ⁊ antiquioribus ꝑꝑ nimiam eius
distantiam incognita ꝑmansit. Inuenta quidem est Año Christi 1497.
ex mandato regis Castilię: ꝑꝑ eius quoqꝫ magnitudinem Nouus mun
dus appellatur. In ea incolę nudi penitus incedūt. Antropophagi sunt
crudelissimi. In sagittandi arte certissimi. Nulliqꝫ obediunt. Dominis
ac regibus carent. In vtroqꝫ sexu Natatores existunt fortissimi. Ferrum
cęteraqꝫ metalla non habent/sed pistium et animalium dentibus suas
armant sagittas. In ea quoqꝫ reperitur animal habens sub pectore
vtrem quendam natiuum quo fetus hinc inde secum fert/nec: nisi lactādi
gratia/promere solet. Currendo sunt leues admodum atqꝫ velocissimi.
Diuitię eorū sunt variorū colorum auiū plumę ac lapillorū quorūdam
multitudo/quos ornatus causa ad aures et labia suspendunt. Uniones
et aurum ceteraqꝫ similia pro nihilo habent. In dando liberalissimi cu-
pidissimiqꝫ accipiendo ꝓhibentur. Saguinem quoqꝫ in lumbis et tybia-
rum pulpis cōminuūt. Alij defunctos cum aqua victuqꝫ inhumant. Alij
vero morte luctantes in Bombiceis retiaculis inter duas arbores in sil-
uam ingentem: apposito victu suppendūt/ et totā diem circa suspensum
saltando, consumūt. Cœlum/Solem/Lunam et stellas adorant. Illorū
domicilā cāpanarum instar Fabrefactę sunt/Folijs palmarū desuꝑ con-
tectę. Seminibus carent sed arborum radices in farinam cōminuūt ⁊ in
panes conglutinant. Porro hęc Insula in ea mūdi parte sita est qua sol
nobis Germanis demergitur. Quāuis in nostra charta appareat in ori-
ente: oportet eñ vt Mappa(quā vocant) incuruet̄/donec ęquinoctia-
lis(quom terra vna cum aquis quantū ad maximas sui partes rotonda
existat)in circulum ꝑfectū redigatur. Deinceps apparebit nobis in occi-
dente. Habet aūt America insulas adiacentes ꝙplurimas vt Parianā
Insulam/I Sabellam quę ⁊ Cuba dicitur/Spagnollam in qua reperit̄
lignū Guaiacum quo vtuntur nostrates contra morbum Gallicum. Ac-
colę vero Spagnollę insulę loco panis vestuntur serpentibus maximis
et radicibus. Ritus et cultus istarum circumiacentium Insularum par
est Americę accolarum cultui.

De Abaco: hoc eſt partili ſeu radicali orbis deſcriptione. Caput Quintum.

Abacus ſiue partilis enumeratio Regionum: Prouinciarum: Satrapiarū: Ducatuum/Marchiarum/Comitatuū/Vrbium oppidorumqꝫ/Montium/Fluminum/Fontiū Lacuum/Inſularum/Peninſularumqꝫ Notarum Europae/Africae/Aſiae/et Americae cum eorundem gradibus tam Longitudinis quam latitudinis.

Europae particularis deſcriptio.

Hiſpaniae regionis partes et oppida.

¶ Beticę modo regni.
Granatę ciuitates.

Granata Ptho. 8.34|37.50
Illipula magna
Hiſpalis nūc Sibilla 5.42 |37.0
Corduba 7.4|31.50
Calpe mons 7.30|36.15
⁊ Herculis colūna i exteriori mari
Vlma 6.15|38.25

¶ Tarraconenſis Tractus Hiſpanię habꝫ modo qnqꝫ regna

Regnum Gallitię
Regnum Nauarrę
Regnum { Caſtellę / Caſtilię idem / Legionis }
Regnum Cathalanię
Regnum Arragonię

¶ Gallitię regni partis Tract⁹ Tarraconenſis Hiſpanię.

Compiſtella ibi S. Iaco' 5.8|44.13
Aſturicenſis 9.30|44.0
Finis terrę 4.23|44.2
Almoiſa 4.40|44.45

¶ Caſtelle regni .p.t.t.h.

★ Toletum 9.4|39.55
Ibi Alfonſus rex fecit tabu. Aſtro.
★ Salmaca 7.39|40.15
Valeria nunc 11.34|43.5
Coucha

¶ Arragonię regni p.t.t.b.
Cęsar augusta 13.45 | 41.45
modo Sarragossa
Burges 10.33 | 42.48
¶ Nauarrę regni p.t.t.b.
Panpilona ptbo: 13.15 | 43.9
Pompelon
Vyanna 12.45 | 43.0
¶ Cathalanię regni p.t.t.b.
Carthagonona 17.57 | 38.0
Tarragona 16.12 | 41.0
Gerona ptbo. gerũda 17.42 | 42 12
Barsalona ptbo: 17.0 | 41 35
Barcinon

¶ Lusitaniae quae et hodie portugalię regnum appellatur partis Hispa: c.

Lysibona 4.18 | 39.38
Portugalla 4.56 | 41.35
Arcobriga 5.40 | 39.35
Pax Julia nunc 5.20 | 39.0
Paeensis
Merida 8.0 | 39.30.

¶ Gallie regiõis nũc Francię occidẽtalis ptes ⁊ ciuitates.

¶ Narbonẽsis Galliae Tractus. Prouincie partis Gallię Narbonensis ciuitates.

Marsilia 24.30 | 43.5
Aquensis aut aquis 24.30 | 43.40
Arelatum w. Arla 22.45 | 43.20.
¶ Subaudię Ducatus Vulgo Sopboy p.g.n.c.
Digneusis/Genff 23.45 | 44.50
Lausanna w. Losan 24.5 | 46.43
Lugdunũ w. Lyon 21.25 | 45 10
¶ Prouĩcię Tholosanę p.g.n.c.
Tolosa metropolis 17.0 | 43.30
Narbona 19.18 | 43.0
Perpineana 18.30 | 42.40
Minans 21.11 | 43.30
★ Mons pessulanus 20.46 | 43.5
w. Mompelier
¶ Delphinatus p.g.n.c.
Vienna 21.25 | 44.48
S. Mauritius 25.0 | 44.40
Auenio/Auiona 22.0 | 43.52
Valentia 23.0 | 44.30

¶ Aquitaniae Galliae Tractus Burgundię p.g.l.c.

Macona/Anto: 20.32 | 45.48.
Matisto
Disyan aut Digyon 19.52 | 47.0
Bisuntium aut 22.20 | 47.36
Bizantium
¶ Auernię ducatus p.g. l.c.
Rhodes 18.30 | 45.18
Lepni 19.40 | 40.17
¶ Normandię ducat⁹ p.g. l.c.
Cheriburgum 14.35 | 50.0
Rhotomag⁹/Roan 15.50 | 49.0
Amiens 16.40 | .49.49
¶ Francię p.g l.c.
★ Parisius 17.8 | 47.55.
Rens aut Rayens 18.55 | 48.45
¶ Britannię ducatus p.g: l.c.
Landrusgus 10.5 | 49.58
Rhocella 11.39 | 47.10
Nantes 12.6 | 48.4
¶ Turonię ducatus p.g.l.c.
Orliens aut aurelianũ 15.36 | 47.15
Turonia w. Turs 13 | 55 | 42.28
¶ Andegauię Comitat⁹ q.g.l.c
Andagauia aut ãdes 13.49 | 46

¶ Belgicae Galliae tractus

¶ Campanię Comitatꝰ. p.g.b.c.
Cathalanū w. Calon 21|30|48|30.
Rettena w. Rethe 22.26 | 49.0.
¶ Brabantię ducatꝰ p.g.b.c. ad Ger: tendunt.
Antuerpia 20. 36 | 51. 59.
★ Leuonia. Leuen 20.36 | 50.59.
Machilinia w. mechel 20.20|51.15
Bruxella w. Prussel 20. 14 | 51. 4.
¶ Flandrię Comitatꝰ p. g. b.c.
Chales 16.2 | 51. 46.
Gandauum w. Gandt 19.7 |51.30
Purgis 18 . 7 | 51 . 32 .
¶ Picardię ducatus p.g.b.c.
S. Jodocus 16.52 | 52.0.
Samarobriga 22.20 | 52.10 .
¶ Hānonię Comitatꝰ p.g.b.c.
Valentines 19.30 | 50.9.
¶ Lucenburgū ducatus ptho: Rhomandiſſorum p.g.b.c.
Creuztnacū w. Creutz: 24.34|50.2
Sarbruccū ſarbruck 23.47|49.20
Kayſerluterna 24.44 | 49 22.
¶ Juliaci ducatꝰ / Gulch p.g.b.c.
Bonna Ant: ptb:cor: 23.23|50.50
Juliacum / Gulch 22.44 | 51.8
Leodium / Lutich 21.48 | 50.50.
Aquiſgranum / Ache 22.24 | 51. 6.
¶ Gelbrię ducatus p.g.b.c.
Gelbria aut Gelbdere 22.33|51.42
¶ Cleuię ducatus p.g.b.c.
Cleuis w. Cleff 22.6 | 52.0.
¶ Heluetiorū tract₆ p.g.b.c.
Vrbs S. Galli 27.6 | 47.8.
Conſtantia Coſtnitz 26.43 | 47.28
Tyregū w. Zurch 26.36 | 46.48.
Badena w. Baden 25.16|48.44.
Lucerna 26.0 | 46.34.
Friburgū ī œchlādia 24.18|46 25
Berna 24.18 | 46.25.
¶ Alſatię p.g.b.c.
Colmaria 24.3 | 48.12.
Seletſtadiū / ſchletſtat 24.6|48.24
Cęſarmontanum w. Keyſerſperg. (23 48 | 48.14.
Hagenoia / hagenau 24.36 | 49.7.

¶ Superioris aut alte Germanię tractus et ciuitates.

★ Baſilea / Auguſ: 24.22|47.41. ta Rauricū
Vuormatia / worms 25.15 | 49.44
Conſtantia de qua ſupra.
Spira / Speier 25.36 | 49.20.
Argētina Straſburg 24.30|48.44
★ Moguntia / Mentz 25.4 | 50.8
Metropolis et limes altę et Baſſę Germanię.

¶ Inferioris aut Baſſae Germaniae ci: hae ſunt.

Colonia w. Coln 23.28 | 51.0
Ptbo : Agripponenſis.
Campena Kampen 21.46 | 52. 50.
Confluentia / Coblentz ibi Rhenꝰ et Moſella cōfluunt 23.56 | 50.24
Andernachum w. 23.29 | 50.25 Andernach.

¶ Magne Germaniae partes et ciuitates.

¶ Ciſrhemanę ad rhenū ſite ci
Schafhuſa Hel: c. 24.58 | 47.28
Curia / Chur rhetię c. 27.40|46.29
Veldchirachium w. Feldchirch.

Austrię c.27.42 | 47.0
.Vberlinga/Jberling 26.43|47.43
Stollis w.Suol 22.8 | 52.47
Phrisię attinet.
Vesalia 22.45 | 52.0
¶ Algeę ptis Rhetię & g.m.c.
Caufburna 27.26 | 47.45
Cāpidona/Kempten 27.58 |47.31
Fyessen 28.18 | 47.32
¶ Brisgeę Rhetię p g.m.c.
★ Friburgum 24.38 | 48.13
Brisacum w.Brisach 24.21|48 6
¶ Nigrę sylue p.g.m.c.
Villinga/Filingen ppe fontes danubij et Neckarj 28.18 | 47.32
Rotuuilla 25.50| 48.16
¶ Inferioris aut Basse Sueuię p.g.m.c.
Vlma w.Vlm 27.49 | 48.26
Ottinga 28.3 | 48.58
Fons salutis 26.21 | 49.12
Vulgo Haylprun
Nordlinga 27 54 | 48.49
Pthol: Arę fluuię
Dinckelspuel 27.53 | 48.56
Laubinga Laubing 27.51 | 48.25.
patria Alberti magni phil: acutis:
¶ Wirttenbergum ducatꝰ Sueuię p.g.m.c.
Eslinga 26.33 | 48.35
★ Tubinga 26.23 | 48 38
Stuthgardia w. 26.28 | 48.47
Stogkarten
¶ Superioris Sueuię & p.g.m.c.
Vberlinga 26.43 | 47.43
Bibracum/Bibrach 27.25|48.4
Augusta Rhetię.28.31 | 48.20
Vulgo Augspurg

¶ Badenę Marchię p.g.m.c
Badena/Baden 25.16 | 48.48
Ibi sunt Termę
Prettena/Bretten 25.57 | 49.5.
Philippi Melāchthonis claret natiuitate.
Phorcena/Phortzen 25.49|48.58
¶ Palatini Ducatus p.g.m.c.
★ Heydelbergum 25.38 | 49.35.
Landoa vl' Landauia 25.9 | 49.16
¶ Franconię ducatus aut Francię orientalis p.g.m.c.
Francophordia 25.38 | 50.12.
w.Franckfort Germanorū empo:
Herbipolis/ 27.3 | 49.57.
Vulgo Wurtzpurg.
Bamberga/ 28 10 | 49 56
Ibi claret Johannes Schoner vir Mathematicarum rerū excellens.
Mildeburgum 26.34 | 49 46
Mons regius w.28 4 | 50.16
Kunigsperg locus natiuus Johannis de monte regio qui olim erat restaurator Mathicę disciplinę
Cosphorus w. 27.16 | 49.49.
Ochsenfurt
Trutauia w. 28.18 | 49.46
Vorcham
Charolipolis w. 26.54 | 50.5
Karlstat
Hasphordia/hasfurt 27.52| 50.12
Kitzingū/Kitzing 27.27 | 49.53
Anspachum 27.57 | 49 33.
Suinphordia 27.29 | 50.10
¶ Noricę p.g.m.c.
Noribergum/28.20 | 49.24.
Nurenberg totius Germanię famigeratissima ciuitas.

Guntzenhusa 27.41 | 49.18
Neagora Neumarck 28.26 | 49.5
Weyßenburgum 27.47 | 49.10
¶ Turingiæ p.g.m.c.
★ Erphordia 28.30 | 51.10
Neoburgū neuburg 29.15 | 51.20
Aristadium Arnstad 28.19 | 51.2
Jsenachū Ysenach 27.45 | 51.6
Northusium 28.22 | 51.43
W. Northaußen.
Gena w. Jen 29.2 | 51.8
Vimaria Weynmar 28.45 | 51.15
¶ Voytlandiæ Prouinciē ci
Chulmachum 28.50 | 50.8
W. Kulmach
Curia Zum hoff 29.30 | 50.20
Zibicka Zwick 29.52 | 50.46
alias Cigneum oppidum
¶ Montanaꝝ Boiēmiē ci.
Monachū Hercinię 39.29 | 49.18
W. Waldtmunchen
Chamum w. Kham 30.28 | 49.7
Phorus Furdt 30.36 | 49.12
Rhichenbachū 30.10 | 49.3
cœnobium potentissimum
Egra/Eger 29.44 | 50.5
Amberga/amberg 29.3 | 49.26
Sultzpagum 29.1 | 49.35
Salicetū Weiden 29.30 | 49.40

¶ Boiemiae regni p.g.m.c

Cubitus Elēbogen 30.16 | 50.8
S. Joachimi vallis 30.20 | 50.20
Praga ptb: Casurgis 32.0 | 50.6
Prugis/Prugs 30.50 | 50.18
Pilßen 31.0 | 50.0
Mons cuculle 32.45 | 49.52
W. Kuttnnberg
Pudoisa Budweyß 32.16 | 49.0

¶ Bauariae aut Boiariae

Ptho: Vindelicię p.g.m.c.
¶ Ad Alemanū flu: Baua.c.
Aychistodium 28.55 | 48.51
W. Aichstad episcopa:
Dietphurdum 29.25 | 48.52
¶ Ad Danubiū fl. Ba.c.
Lycostoma/os lyci 28.31 | 48.44
Jbi est arx semidiruta
Neoburgium 28.49 | 48.42
Jngolstadium 29.6 | 48.42
Voburgum 29.19 | 48.42
Neostadium 29.32 | 48.41
Kelhaimum 29.35 | 48.46
Abudiacū danubianū 29 45 | 48 50
Vulgo Abach
Reginoburgium 29.50 | 48.56
nunc Ratisbona w. Regenspurg.
Jbi est suburbana ciuitas Hophe
dicta.
Strubinga/30.22 | 48.46
Vulgo Straubing
Tectodoriphium 30.45 | 48.47.
Vulgo Deckendorff
Vilssouia 31.10 | 48.42
Bathauia/Passaw 31.35 | 48.42.

¶ Ripensis Boiarie et medi terraneę.c.

¶ Altę Boiarię.
Angilostadium/ vtš. Neoborgiū
vtš Neostadiū vtš/dietfurdiū vtš
Aychstadium vtš Kelhaimū vtš
Wendingum 28.31 | 48.53
Pfaffenhouen/29.20 | 48.31
Fridobergomum Vindelicorum/
Vulgo Fridberg 28.41 | 48.22
Schonga 28.32 | 47.40
Landabergomum 28.30 | 47.56

Vulgo Landsberg
Ander 28.50 | 47.56
Ambronis lacus 28.45 | 47.55
Vulgo Ambersee
Beilhaimum 28.45 | 47.42
Carolobergomum 29.5 | 47.52
Vulgo/ Karlsperg incunabula
Imp: Caro: magni.
Vermis lacus 29.20 | 47.45
Vulgo Wirmsee
Gradus lacus 28.50 | 47.30
Kochelus lacus 29.10 | 47.30
Italorum lacus 29.10 | 47.22
Tigurinus lacus 29.37 | 47.32
Aqueburgum 30.6 | 47.54
Monachium 29 16 | 48.0
Fruxinum Freysing 29.27 | 48.20
Abusina 29.37 | 48.40
Vulgo Abensperg / in ripa ampsi amnis sita Natiuitate Joannis Auentini Historiographi /philo: poete et Mathematici insignis.
Hohenwarth 29.0 | 48.35
Aecha 28.46 | 48.29
Collis/Rhain 28 35 | 48.39
claret natiuitate Georgii Tastetter medici et Astrono: peritiss:
Augusta vindelicorum 29.18 | 47.42
ædificiũ nunc dirutum. Ibi Loysa et Isara duo rapidissima flumina ex alpibus procurrentia/ confluũt.

¶ Basse seu Inferioris Boiarie p.g.m.c.

Abudiacum danubianum vt s.
Straubinga/Chamum/Tectodoriphium/Batauia.
Grauedunum 31 10 | 48.57
Vulgo Grauenaw
Phoros/Furt 30.36 | 49.18
Landunũ/Landaw 30.25 | 48.28
Dingolfinga 30.15 | 48.27
Landesuta/Landshut 29.53 | 48.19
Moßburgium 29.35 | 48.19
Ariodunum/Aerding 29.35 | 48.10
Eckenfelda 30.36 | 48.20
Patria D. Joannis Landsperger Pastoris ecclesiæ Sancti Jodoci Landesute: Ducisq Baũ: sacellani
Schærdinga 31.29 | 48.31
Neagora Vindelicorum 30.23 | 48 17
w. Neumarakt natiuus locus D. Erasmi Ganns notarii vic: Ratis.
Brunodunum 31.3 | 48.10
W Braunaw
Ottinga 30.37 | 48.8
Burgusium/30.51 | 48.4
Vulgo Burghausen
Diethmaningium 30.51 | 47.56
Chimus lacus 30.20 | 47.40
Salisburgium 31.0 | 47.38
quondam Juuauia dicta
S. Wuolfgangus 31.30 | 47.35
Luphium Lauffen 31.0 | 47.47

¶ Austriae seu superioris Pannonie p.g.m.c.

Ensa Ptho: Claudiodunũ a Nonnullis Laurianum 32.45 | 48.0.
S. Leopoldus 34.22 | 48.12
Steyra/Steyr 32.40 | 47.48
Neapolis 34.45 | 47.54
Vulgo Neustat
Schad Vuienna 34.36 | 47.44
Dreissigkirchen 35.2 | 48.16.
Vulgo Dreßkirchen
Villa S. Petri 34.58 | 48.16

¶ Ripenses Austrię iuxta danubiū c.
Lintza 32.30 | 48.4
Ipsa/Ips 33.43 | 48.6
Chremsa 34.5 | 48.24
Melcha 34.1 | 48.5
★ Vienna pannonię 35.8 | 48.22
¶ Morauię prouincię .p.g.m.c.
Ol nūtha Ptho: 34.40 | 49.30
Eburum
Trebetia/ Trebitz 33.29 | 49.26
Znoimia/Znem 34.0 | 48.49
Tropana/Troppan 34.20 | 50.6.
Brunna/ Pryn 34.0 | 49.8
Stelle montanum 34.45 | 49.38
Vulgo Sternberg

¶ Silesię prouintię p.g.m.c.
Sittauia/Sittaw 32.9 | 50.52
Gorlitium/Gorlitz 32.30 | 51.0
Vratislauia/ Preslau 34.34 | 51.10
Glagouia magna 33.1 | 51.32.
Missa w. Neysse 35.0 | 50.30
Sagana 32.8 | 51.30
Paucinū/Bautzen 31.50 | 51.0

¶ Misnię Marchionatus p.g.m c.
Misna/Meyssen 30.45 | 51.5
Torga Ptho: 30.36 | 51.30
Aregeuia
Mons S. Anne 30.20 | 50.31
★ Lyptzigum 29.58 | 51.24.
Vulgo Leyptzig/Ibi claret preceptor meus Vulfgangus Schindler Cubiteñ Sacrę Theo: Lycen: Colle: prin: Collegiatus : cęteriqꝫ viri in omni studiorū genere illustrati
Gryma/Grym 30.11 | 51.15
Leyßnigum 30.20 | 51.10
Vulgo Leyßnigk. Patria videlicet mea. Oppidum in excelso mōte natura ꝛ arte munitū: habens arcem in colle alto petroso dictā Mildenstain/ Fęderico et Joanni Germanis fratri: Saxonię ducibꝰ attinet cui iam nostra tempestate pręsidet Georgius Kitzscher de nobili prosapia genitꝰ. Ibi dulci susurro preterfluit molta limpidissimus ānis ex Boiemię promontanis procurrens Oppidum autem Senatu satis prudentissimo ęquissimoqꝫ laudabilit̃ gubernat̃ de quo viri merito laudibꝰ ꝑcipue digni sunt Paulus Arnoldus consularis et bone reputationis vir. Antonius Claus idē cōsular; qui nō mō oim artiū verūmetiam Euangelicę veritatis sectatores et colit et fouet. Georgiꝰ Packmeister consularis/humanis in literis eruditissimꝰ ꝛ practicę musices cognitione clarus prestat.
Buech 30.21 | 51.7.
Rochlicium/Rochlitz 30.15 | 15.2
Aschitza 30.32 | 51.7
Dobelium/Dobeln 30.32 | 51.7
Mituueida 30.28 | 51.3.
Choldıtza/Kolditz 30.14 | 51.8
Friburgum 30.39 | 50.58
Chemnitza/Kemnitz 30.35 | 50.56
Penica 30.10 | 50.54
Ceitza w. Czeitz 29.28 | 51.8
Dresena Dresen 31.3 | 51.0
Martisburgum 29.35 | 51.34
Vulgo Merßburg

¶ Saxonię ducatus p.g.m.c.
★ Uuittenburgum 30.30 | 51.50
aut Wisenburgũ ibi floret Gymna-
sium Theologię.
Halberstadium 28.38 | 52.11
Luneburgum 27.50 | 54.0
Braunsuicũ / 28.0 | 52.34
Vulgo Braunsuick
Einbica w. Einbeck 27.32 | 52.6
Ibi nobile Zitum decoquitur.
Leoburgũ/Lebenberg 28.2 | 54.10
Hallis Saxonię 29.46 | 51.41
Lubecum/Lubeck 28.20 | 54.48
Parthenopolis 29.38 | 52.20
Vulgo Meidburg
Mersburgum 30.44 | 51.42
Vulgo Mertzberg
Premis/Premen 25.9 | 52.25
Mindena/minding 25.44 | 53.50
Vuerdena Werden 26.35 | 53.25.

¶ Hartzę Vulgo am Hartz/
Tractus partis Sax: 7 m.g.c.
Zangerbusa 29.13 | 51.39
Yßleubia 29.20 | 51.46
Vulgo Eyßleuben ciuitas natiuita-
te D. Martini Luther famigerata.
¶ Westphalie Marchię p.g m.c.
Monasterion Munster 24 8 | 52.0
Osnaburgum 24.16 | 52.30
Padaborna Palborn 25.38 | 52.0
Susatum Sost 24.56 | 51.43
¶ Hassię alias Hessię prouin-
cię p.g.m.c.
Putzbachium 25.39 | 50.35
Cassilia/Kassel 26.36 | 51.34
Alsfeldia 26.15 | 51.0
Marchburgum 25.45 | 51.0
Ptho: Amisia

¶ Phrisię puincię p.g.m.c.
Groninga 22.54 | 53.16
Thama w. Tham 23.4 | 53.22.
Suollis w. Swol 22.8 | 52.47
Emde 23.16 | 53.28
Dockena/Docken 22.26 | 53.42
¶ Holādię Peninsululę p.g.m.c
Amsterdama 21.4 | 52.39
Vulgo Ambsterdam
Traiectum/Vtrich 20.25 | 52.16
Dordracum Dordrech 19 56 | 52 61
Campena/Kampen 21.22 | 52.25.
Leyenna/Leyen 20.47 | 52.44

¶ Holsatiae Ducatus in in-
gressu Cimbricę Chersonesi mo-
do Datię aut Danię. p.g.m.c.
Flenßburgum 28.18 | 56.7
Hamburgum 27.0 | 54.24
Ptho: Treua
Neumunster 27:40 | 55.16
Pleuma w. Plone 27.55 | 55.4
Sleßbigum/28.10 | 55.54
¶ Datię vł Damię regni ptho
Cimbricę Chersonesi p.g.m.c.
Vuorcena/Worcken 28.37 | 57.23
Arhusa 30.58 | 56 53
Ripis w. Ryp 28.34 | 56.47
Biburgum/Biborg 31.28 | 57.26
¶ Mechelburgũ ducat⁹ p.g.m.c.
★ Rostochũ/rostock 30.14 | 54.36
Ptho: Laciburgum
¶ Marchię Brandenburgeñ.
p. g. m. c.
Vuelsachum 29.45 | 53.15
Vulgo Welsnach
Brandeburgum 30.35 | 52.36
Haelburgum 29.55 | 53.15
Vulgo Auelburg

★ Francophordia 32.34 | 52.33.
ad Oderam. Berlin 31.36 | 52.51

¶ Pomeranię ducat⁹ p.g.m.c.
Stetinum/Stetin 33.20 | 54.0
Caminum/Camin 35.8 | 54.12
Sundis 31.14 | 54.30
Golmona Golmon 33.54 | 54.6
Stargardia/ſtargard 33.50 | 53.50
Gripſeualdia 31.56 | 54.18

Sequitur Sarmatia/que et Scithia dicitur habens in ſe Vngariam/Poloniam Ruſſiam/Liuoniam/Pruſſiam et Walachiam.

¶ Pruſſię et Maſſagetę prouincię p.g.m.c.
Dantiſcum/Dantzgk 29.2 | 54.54
Sābienſis epiſcopalis 44.9 | 55.0
Mons regalis 42.16 | 53.2
Marięburgū pruſſię 39.53 | 54.43

¶ Rubeę Ruſſię ſiue Ruthenię p.g.m.c.
Lipnitza 41.3 | 49.45
Sambocca 42.45 | 49.41
Cholemę aut colomia 46.0 | 50.27
Leapolis aut leoburgū 43.15 | 50.33

¶ Liuonię vltimę Germa: et chriſti: prouinc: p.g.c.
Marięburgū liuonię 50.56 | 58.32
Reualia epiſcopalis 50.23 | 61.56
Riga metrop: 50.0 | 59.0
Hapſelia pontif: 50.52 | 60.40
Traba eccleſia 51.5 | 59.55

¶ Maſſouię ducatus ciuitates
Machopha 43.25 | 52.4
Vuiſchegrada 41.17 | 52.4
Rubeſchopha 42.45 | 51.54.

¶ Lituanię ducatus c.
Bilde 49.58 | 54.30
Colme 50.49 | 54.12

¶ Sequūtur regna Peninſularum in oceano Septentrionali.

¶ Scanię et Dacię p.g.m.c.
Lundis vl' Lunda 36.30 | 57.23
Eltzeburgum 35.46 | 57.0
Eticum proui: 35.5 | 56.58

¶ Noruegię regni Peninſ: Vulgo Schodenmargk p.g.m.c
Nāmorenſis epiſco: 28.29 | 60.0.
Bergē epalis 24.16 | 61.15
Nodraſia metrop: 20.56 | 60.50.

¶ Suetię regni p.g.m.c.
Vpſalia epalis 39.45 | 61.5
Stocholma 42.38 | 60.30.
Lincopia epalis 34.45 | 61.0

¶ Polonię regni. c.
★ Cracouia Cracaw 37.50 | 50.12
Potznania/Poſnaw 35.18 | 52.44
Lantzitza w. Lonzitz 37.0 | 51.41
Perachauia aut 37.0 | 51.41
Petrichauia.
Gniſuauia/Gniſna 36.14 | 52.53

¶ Tauricę Cherſoneſi nūc Tartarię portionis ciuitat:
Capha ptho: 62.20 | 47.20
Theodoſia
Cherſoneſus 61.0 | 47.0
Taphros 60.40 | 47.25
Histriani fl: oſtia 63.30 | 47.0
Huius Cherſoneſi ciuitates iuxta Boſphorum Cymmeriū ſunt hę.
Panticapęa 64.0 | 47.55
Tirictata 63.30 | 47.40

¶ Jazygis Metanaste nūc Septem Castrorū aut Sibenburgensium ciuitates.

Clesenburgum 46.10 | 47.36.
Zeurina ad danu: 46.45 | 45. 5
Furtarca ptho: passiū 44.20 | 47.0

¶ Datiae Scythae/ Europeae / nunc Vualachiae magnae ac Transsiluaniae ciuitates. Dico Scythae quia tractus ille qui a Tanai ad Traciam vsq3 protēditur Scythia europea dr.

Album Castrum 60.5 | 48.35
Cheliā Ptho: Axium vbi danubiꝰ mutat nomen et ad pontum vsq3 Ister aut Istros appellatur 54.20 | 45.45. Ibi habitant Troglodite populi.

¶ Superioris siue alte Misie nunc Zeruie c:

Bellogradum 45.0 | 44.40
Ptho: Taururū W. Krichischweyßenburg. Ibi incidit Sauꝰ Flu: in danubiū fl:
Nouomontana 45.0 | 42.20.
Synedunum 45.30 | 44.30

¶ Dardanie partis Misie .c.

Vlpianum 47.20 | 42.30
Aribantium 47.30 | 42.0

¶ Misie Basse seu inferioris nunc Bulgarie ciuitates.

Schiltorna 48.0 | 44.36
Andrianopolis 52.30 | 42.45
Istriopolis Milesiorū 55.40 | 46.0
Tomi 55.0 | 47.50
Calatis ply: aceruetis 54.40 | 45.4
Dionysiopolis 54.20 | 45.15
Olim Crumi
In hac quidem regione pygmeor̄ gens fuisse et a gruibus fatigatos proditur.

¶ Vngarie regni ciuita:

Alba regalis 36.36 | 46.48
Vulgo Stulweisenburg
Buda 37.44 | 47.0
W. Offen
Cascouia 40.36 | 48.20
Varadinum 43.34 | 48.3
Vulgo Wardin
Sabaria 35.45 | 47.47
Vulgo Stainemanger / ibi natus est S. Martinus Epis:
Raeba 30.34 | 47. 37

¶ In limitibus Vngariae et Austrie ciuitates.

Posonium 36.5 | 48.8
w. Presburgum ad danubium.
Ferrea ciuitas 35. 0 | 47.55
Leitipontus 35.27 | 48.1
Syclasium Syclas 34.57 | 47.51.
Vnde oriūdus Christophorꝰ Col limitiꝰ Syclasianus Mathe:
Soponium 35.12 | 47.54
Vulgo Oedenburg

¶ Stirie Marchie p.g m.c.

Gretza/Gretz 34.35 | 46.50
Morepontus 34.30 | 47.10
Vulgo Bruck an der mur.
Petta 34.20 | 46.7

¶ Charintie principatꝰ p.g.m.c

Villach ptho: vocoriū 32.10 | 46 25
Gurtzia w. Gortz 32.16 | 46. 46
Sanctus Vitus 32.34 | 46.38

¶ Athesane prouincie/aut Thi rolensis comitat⁹ w. Etschland p. g. m. c.
Brixina/Brixn 30.0 | 46.6
Wallis Eni 30.15 | 46.57
Enipōt⁹ Jnspruck 30.2 | 46.55
Verona/Bern 31.18 | 44.49
¶ Sequitur Sclauonie vel Bosnensis regiones que sunt Illiris Liburnia modo Carnia/ Croacia et Dalmacia.
Illirie et Liburnie c.
Sara 37.50 | 44.11
Sardona Ptho: 42.20 | 43.20.
Vulgo Sidrona
Strigna Ptholę: 43.32 | 44.29
Sidrona
Phlanonia 37.0 | 44.50
¶ Dalmatie c.
Salone Colonia 43.20 | 43.10
Ragusia Ptholę: 43.54 | 42.0.
Epidamus
Sibinicum Ptholę: 43.0 | 43.20
Sicum
Scutara Ptholę: 45.30 | 41.0
Scodra
Saloniana 45.0 | 43.20
¶ Histrie Vulgo Histerreich Peninsule. c.
Pola 34.40 | 45.15
Histria 35.43 | 45.55
Noua ciuitas 35.41 | 45.35
¶ Forumilij Vulgo Frigaul.
Aquilegium 33.15 | 45.12
Vulgo Agla
Forumiulium colonia 33 52 | 45.0
Tergestum 33.30 | 44.54

Partilis Greciae descriptio.

Macedoniae aut Emathie modo Turcie regiuncule tractus.

¶ Tulauriorum.
Apollonia 45.0 | 40.0
Aulancuaualio 44.45 | 39.50
¶ Heliomotorum.
Bulis 45 0 | 39.45
¶ Edonidis Orestidis.
Neapolis 51.15 | 41.45
¶ Amphaxitidis.
Arethusa 50:10 | 41.20
¶ Calcidiae.
Panormus 50.40 | 41.0
¶ In Sinu Singitico
Stratonica 50.55 | 40.55
¶ Paraxiorum.
Ampelus 51.15 | 40.30
¶ Amphaxitidis
Tessalonica 49.50 | 40.20 nunc Salonica metropolis philippensiū ad quos scripsit S. Paul⁹ duas epistolas. priorē ex Athenis posteriorem vero ex Laodicea que est metrop: phrigiae pacacianae. ibi etiā praedicauit S. Paulus.
¶ Pelagiotorum
Iolcos 51.34 | 39.20
¶ Phthiomachi
Demetrias 50.30 | 38.56
Larissa 51.20 | 38.50
Thebae 51.30 | 38.35
In eius mediterraneo ciuitates.
¶ Taulantiorum

Arnissa 45.20 | 40.40
¶ Elymiotorum.
Elyma 45.40 | 39.40
¶ Orestidis
Aumantia 46.0 | 39.40
¶ Albanorum
Albanus 46.0 | 41.5
¶ Almoporum
Europus 46.30 | 41.20
Apsalus 46.20 | 41.5
¶ Orbelię
Garestus 47.45 | 41.40
¶ Cordęorum
Scampeis 45.45 | 40.20
¶ Aestręum
Aestręum 46.20 | 40.50
¶ Jororum
Jororum 47.45 | 41.15
¶ Sinticę
Paręcopolis 48.40 | 41.40
Heraclia 49.10 | 41.40
Amphipolis 50.0 | 41.30
Philippis 50.45 | 41.50
Ibi natus est Alexander magnus/ de hac ciui: misit S. Paulus secundam epistolam ad Galatas.
¶ Dessaretiorum
Lychnidus 46.45 | 40.15
¶ Lyncestidis
Heraclia 47.40 | 40.40
¶ Pelagonarum
Scobi 48.30 | 41.30
¶ Bisaltię
Ossa 49.45 | 41.0
¶ Migdonię.
Xylopolis 49.20 | 41.0
Appollonia 49.30 | 40.30
¶ Chalcidicę.
Augea 50.15 | 40.15
¶ Emathię.
Europus 47.20 | 40.40
Pella 40.20 | 40.5
Aegea 48.40 | 39.40
¶ Pierię
Valle 49.40 | 39.30
¶ Parthięorum
Eriboea 46.40 | 36.45
¶ Pelasgitorum
Atrax 48 10 | 39.25
Larissa 50.0 | 39.10
¶ Tymphalię
Gyrtona 46.50 | 39.30
¶ Estiotorum
Metropolis 49.0 | 38.40
¶ Phthiatidis
Heraclia 50.50 | 38.30
¶ Thessalorum
Cypęra 49.0 | 38.40

¶ Epiri aut Molossae nũc Rhomaniae regiunculae & ciuitates.

¶ Chaonię p. g. c.
Cassiopolis 45.30 | 38.25
¶ Thesprotorum
Thyalmis p: 46.30 | 38.0
¶ Acarnanorum
Ampratia 48.0 | 38.20
¶ Chanorum
Phœnica 45.20 | 38.45
¶ Cassapeorum
Cassiopa 47.0 | 38.50
¶ Amphilochorum
Astacus 48.15 | 37.45

¶ Achaiae regiunculae et ciuitates.

¶ Locrorum c.
Naupactus 49.30|37.35
¶ Phocidis.
Cirra 50.0|37.30
¶ Megaridis.
Nisea 52.0|37.15
Megaria dicitur 52.0|37.25
Patria Euclidis Mathematici.
¶ Atticę.
Athenę 52.45|37.15
Nec ciui: modo diruta est ibi floruit studium vniuers:
Rhamnus 53.15|37.30
¶ Bœotię.
Creusa 51.15|37.30
Anthedon 53.0|38.5
Thebę Bœotię 52.40|37.55
¶ Opontiorum.
Cynos 52.0|38.20
¶ Locrorum Epicnemidorꝝ.
Scarphia 51.15|38.25
Parnasi mõtis mediũ 51.0|37.45

¶ Quae Helladae flu:includuntur regi:et ciuit: hae

¶ Aetolię.
Calcbis 49.0|38.5
¶ Doridis.
Lilea 50.5|38.15
¶ Locrorum Zolorum.
Delphi 50.0 37.50
¶ Opontiorum.
Opus 52.0|38.10

¶ Tratia quae modo Graecia dicitur babet a Septentrum fl: ab oriente pontũ ab occasu Misiam altã cuius ciuitates sunt hae.

Abdera 52.10|41.45
Marona 52.40|41.40
Aenos 53.10|41.30
Appollonia 54.45|44.20
Constantinopolis 56.0|43.5
pto Bizantium olim Lygos.
Rhodope mons 52.30|43.0
Nicopolis 52.30|43.30
iuxta Aemum.
Nicopolis 51.45|42.20
ad Nessum
Aphrodisia 53 20|41.30
¶ Chersonesi iuxta hellespõtum
Callipolis 55.0|41.30
Adeus 54.30|40.45

¶ Peloponesus olim Danaa/nũc Morea habet Satrapias et ciui: sequentes.

¶ Helidis.
Cylleuę Nauale 48.30|36.30
Helis 49.0|36.25
Tympania 49.30|36.0
¶ Sicyonię.
Syes fl:ost: 50.40|37.0
¶ Proprię vocatę Achaię.
Aegira 50.15|36.55
¶ Mesenię.
Pylus 48.35|35.30.
¶ Laconicę.
Asopus 50.50|35.5

Lacedemon 50.15 | 35.30
Lerne 51.15 | 35.45
¶ In Argolico sinu & laconice
Epidaurus 51.5 | 35.30
¶ In Saronico Sinu Argie.
Epidaurus 51.50 | 36.25
Bucephalũ portus 51.25 | 36.45
¶ Corinthie.
Corinthus 51.15 | 36.55
Metropolis Achaie ad quos misit S. Paulus duas Epistolas/ priorem e Philippis p Stephanum et Fortunatum et Achaicum et Thimotheum posteriorem vero a Philippis Maced: p Titũ & Lucam.
Schoenus portus 51.20 | 37.0
¶ Sicionie.
Philius 50.50 | 36.40
¶ Archadie
Stymphalus 50.20 | 36.20
¶ Argie.
Micene 51.45 | 36.10
Argos 51.20 | 36.15
¶ Mesenie.
Troezen 49.10 | 35.20

Italiae regiones: Tractus: Nobilioresq; ciuitates.

¶ Calabriae p. i. c.

Regium Metrop: 39.50 | 38.15

¶ Campaniae. p. i. c.

Nola 40.15 | 40.45
Neapolis 39.10 | 41.0
prius Partenope. Ibi scripsit Virgilius optim⁹ Poetar Georgicor Libros.
Salernum 39.10 | 40.30
Capua 40.0 | 41.20
Cume 39.10 | 41.30
Suessa 38.40 | 41.35
Locus natiuus Augustini Niphi Astrolo: peritissimi.

¶ Lati aut Latiorum. p. i. c.

★ Rhoma 36.20 | 41.50
olim terrarum caput.
Tybur 36.40 | 42.0
Preneste 37.30 | 41.55
Tusculum 36.50 | 41.45
oppidũ Iuxta qd est Tusculanum villa id est possessio rustica.
Treba 37.30 | 41.45

¶ Apuliae olim greciae magnae. p. i. c.

Brundusium 42.30 | 39.40
Tarentum 41.45 | 39.45
S. Michael 42.38 | 40.58
in Gorgano monte.

¶ Frentanorum. p. i. c.

Buba 41.40 | 41.40

¶ Pelignorum. p. i. c.

Orton 40.45 | 41.15

Orton 40.45 | 42.15
¶ Maricinorum p.i.c.
Materni fl: ostia 39.30 | 42.45
¶ Marchie Anconitanę olim picentium tractus p.i.c.
Ancona empo: 36.0 | 43.42
et portus maris tutus
Rhacanatum 36.40 | 43.22.
¶ Tuscię p.i.c.
Viterbium 35.45 | 42.18
olim longusta
★ Perusia Augusta 35.18 | 42.56
Volaterrę 33.30 | 42.40
★ Sena/Senis 34.18 | 42.50
Florentia 33.30 | 43.4
★ Pisa metro: 33.28 | 42.22
¶ Ducatus Spoletani quondam Vmbrię et Sabinię p.i.c.
Spoletum 36.30 | 42.45
Ariminum 35.0 | 43.50
Assisium patria 35.52 | 42.55
S. Francisci mo:
Marsia nūc Nortia 36.32 | 42.44
patria S. Benedicti
¶ Flāminę aut Rhomandiolę olim Gallię Togatę p.i.c.
★ Bononia 32.5 | 43.54
olim Boionia et felisina
Mutina rho: colonia 33.0 | 43.20
★ Ferraria 32.15 | 44.23
Rhauennę 33.0 | 44.2
Parma 32.0 | 43.30
¶ Marchię Taurisane aut Teruisianę olim Venetianę regionis p.i.c.
Venetię Emp: vulga: 32.30 | 44.50
★ Padua Patauium 31.50 | 44.46
Tridentum Trient 30.30 | 45.18

Vincentia 32.10 | 44.30
Teruisium 32.28 | 45.0
¶ Longobardię Vulgo Lombardię olim Cenomānorū Insubrum/ Taurinorum et Ligurum. p. i. c.
Mantua 30.40 | 44.30
Verona w Pern 31.16 | 44.50
★ Papia w. Pauia 28.22 | 44.50
Mediolanū Maylād 28.20 | 45.6
Genua 28.20 | 43.50
Taurinum ptbo: 30.30 | 43.40
Augusta Taurica
Sauona ptbo: 27.50 | 43.30
Liui: Albitanum
¶ Hęc de particulari Europę enarratione sufficiunt.

Aphricae particularis descriptio.

¶ Tingitanae Mauritaniae aut Barbariae. p. Af. c.

Tingis Cęsarea 6.30 | 35.5
Abilis columna Her: 7.50 | 35.40
Heptadelphi mō: 7.30 | 35.50
Baba 8.10 | 34.20
Bonosa 6.30 | 34.20
Lege aug: de ci: li: 22
Exilissa alias Septa 7.12 | 35.55
Sala 6.40 | 36.50
Solis mons 6.45 | 31.15
Benta 92.30 | 33.50
Vala 50.10 | 28.15
Dorath 9.0 | 31.15

¶ Caesariẽsis et Sitiphensis Mauritaniae Situs et oppida:

Appollinis ꝓm: 15.30 | 33. 40
Jol Cęsarea 17.0 | 33.20
Aquę calidę colo 18.0 | 33.10
Tucca 20.0 | 31.30
Jppa 24.50 | 31.20
Sigępolis colo: 12.0 | 34. 42
Cissa 19.45 | 32.50
Thudocka 20.50 | 32.10
Sitici colonia 26.0 | 29.25

¶ Africę minoris Tractus et ciuitates

Colops magnus 27.20 | 52.40
Colops puus 29.20 | 32.35
Aphrodisium col:30.20 | 33. 30
Hippon regia 30.30 | 32 15
Appollinis sacrum 31.40 | 32.20
Vtica 32.0 | 32.45
Catonis morte nobilis
Neptuni arę: 32.0 | 32.45
Cartago olim pirsa 34.35 | 32.20
Clypea ply: Clupea 35.0 | 33.20
in ꝓmon: Mercurij Ptholę: Hermea dicitur.
Neapolis colo: 35.45 | 33.0
Aphrodisium 36.15 | 32.40
Adrumentum colo:38.0 | 32.15.
Leptis parua 37.10 | 32.30
Leptis media quę et Neapolis dr̄
Jtyca 32.0 | 32. 30
Sabatra 41.0 | 31.20
Phileni Villa ⁊ arę 46.45 | 29.0.
Sisara palus 33.0 | 31.0
Tritote palus 38.40 | 29.40
Pallus palus 38.30 | 29.15
Lybia palus 38.30 | 28.15
Lares 27.30 | 30.40
Vzanum 33.15 | 32.20
Dabia 33.0 | 29.40

¶ Numidię nouę ciuitates

Medium eius 29.0 | 31.0
Culuca colo:29.30 | 32.15
Tucca 29.30 | 31.20
Bizancina 37.15 | 30.45
Capsa 37.30 | 29. 45
Calatha 31.0 | 33.40

¶ Inter Syrtes ciuitates.

Paruę Syrtis mediũ 39.0 | 31.0
Magnę Syrtis mediũ 45.0 | 30.0
Sabrata 41.15 | 30.50
Ammonis 42.0 | 30.40
Butta 42.40 | 28.30

¶ Cyrenaicae aut Pentapolis prouintiae Africae ciui:

¶ Pentapolis c.

Cyrenę principalis 50.0 | 31.20
Beronicę aut 47.30 | 31.20
Hesperides
Arisnoę vł' Teuchria 48.20 | 31.40
Ptolemaidę 49.5 | 31.40
Appollonia 50.10 | 31.40
Herculis Turris 47.20 | 30.30
Neapolis 49.0 | 31.20
Hydra 50.30 | 30.40
Cenopolis 50.45 | 30.40
Philonis Villa 51.0 | 28.40
Celida 50.30 | 30. 40

¶ Libyę Interioris c.

Salathos 9.40 | 33.0
Bagaza 11.0 | 19.0
Babiba 10.30 | 13.0
Garamantica vallis 50.0 | 10.0

Nigris palus 15.0 | 18.0
Magura alias Gira 15.30 | 15.0
Lupha 23.40 | 18.0
Migira metrop 25.20 | 17.40
Silica 26.0 | 24.30
Thabudis 34.0 | 22.0
Artagira 44.0 | 18.0

¶ Marmaricae Lybyae et Totius Aegipti ciuitates.

Chersonesus magna 52.0 | 31.40
Chersonesus 60.0 | 31.5
parua portus
Alexandria 60.30 | 31.0
metropolis Totius Aegipti / Ibi Catharina Costi regis filia mar: Ibi erat Ptholomeus rex Aegipti omnium Mathe: monarcha.
Alchayro 61.50 | 29.50
vel Chayrus / Babulis dicta etiã Babilonia noua
Memphis Babuli contigua et ꝑ vna ciui: habentur

¶ Ostia Nili.

¶ Primũ Heracleoticũ 60.50 | 31.5
¶ Scd̃ Bolbiticũ 61.45 | 31.5.
¶ Tertiũ Suenniticũ 61.30 | 31.5
¶ Quartũ Tineptimi 61.45 | 31.5
¶ Quintũ Dioclus 62.10 | 31.10
¶ Sextũ Pathmiticũ 62.30 | 31.10
¶ Septĩ Mendesiũ 62.45 | 31.10.
¶ Octauũ Taniticum 63.20 | 31.15
¶ Nonũ Pelusiacũ 63.45 | 31.10
Arsione 63.20 | 29.10
Misormus 64.30 | 27.30.
Berenicę 64.5 | 23.50
Scyatis 60.40 | 30.20.
Andropolis 61.20 | 30.20
aut Andron
Thebe ãt Heliopolis 62.30 | 29.30
Babulis 62.15 | 30.0
Bisuris 62.30 | 30.15
Tanis 62.45 | 30.20
Mercurij ci: magna 61.40 | 28.25
alias Hermis / Hic arbor psidis dicta / Marie fugiẽti cum puero in Aegip: inclinata est.
Hermis parua 61.0 | 30.20
Tanis metro: Aeg: 62.45 | 30.50
Phacusa met: Arab: 63.10 | 30.50
Herculis ci: magna 61.50 | 29.10
Antinoe 62.5 | 28.15
Lycon 60.45 | 28.0
Dios. i. Jouis ci: 61.50 | 26.30
Syene 62.0 | 23.50
Philę 61.40 | 23.30
Apollinis ci: pua 62.30 | 25.50
Palus Cleartis 52.0 | 26.20
Palus Lacci 55.30 | 26.40
Palus Lycomedis 57.0 | 24.0
Fons Solis 58.15 | 28.0
Palus Maria 64.0 | 30.50
Palus Sirbonis 64.15 | 31.0
Palus mœridis 63.0 | 29.20

¶ Aethiopiae sub Aegypto populi et ciuitates.

¶ Ista regio habet gentes plurimas et monstrosas. Ut.
Blemmines
Nubas
Cynocephalos
Satyros
Trogloditas
Azaniã regionẽ q̃ nutrit elephãtes
Smyrnoferam regionem.

Strutophagos ethiopes et multas alias regiones ¶ Ciui: sũt hę
Sabat 68.0 | 12.30
Dirę 74.30 | 11.0
Apocopa 76.0 | 3.30
Rapta met: 71.0 | 7.0 Aust
Colona 62.0 | 4.15
Pylęi mons 65.0 | 0.0
Mœrœ/regio/insula et ciuitas 61.30 | 16.25
Theon soterum 65.30 | 17.30.
Berethis 62.0 | 21.30
Cambisum 59.0 | 18.0.
Mosylium 79.30 | 9.0
Euangelus 65.45 | 17.0
Sandaca 63.0 | 18.30
Aromata p:r emp:83.0 | 6.0

¶ Aethiopiae interioris ci.

Phazagar 70.10 | 18 58 Aust
Hiere 68.0 | 11.15. Aust
Marchasa 48.26 | 18.40
Zara 61.10 | 16.20
Hazat regio 52.0 | 24.0

¶ Finis Aphricę

Asiae regiones partes et oppida.

¶ Minoris Asiae nunc Turcorum Tractus et ciuit.

¶ Pontus aut Bithyniæ olim Bebricæ: nũc Mygdoniæ: idest maioris Phrigiæ ciuitates.

Promontoriũ dianę 56.25 | 43.20
Calcedon 56.5 | 43.5
Olbia 57.0 | 42.40
Nicomedia 57.30 | 42.30
Heraclea ponti 59.0 | 43.30
Claudiopolis 59.30 | 42.45
quę et Bithynium. Hic scripsit Lucas Euangelista Euangelion et act: Apostolorum
Nicæa 57.0 | 51 40
Cęsarea 56.40 | 41.40
que et Smyrdiana.
Olimpus mons 57.0 | 41.40

¶ Asiae proprie dictae tr:r c

Lampsacus 55.20 | 41.25
Symeontis 55.20 | 41.10
Fl: ostia
Ilium olim Troia 55.50 | 41.0 modo diruta.
Dardanum 55.15 | 41.5 nunc Dardanellum
Alexandria Troas 55.25 | 40.40
Antandrus 56.30 | 40.20
Smyrna 58.25 | 38.25
Patria Homeri a quibusdam di.
Assum 56.0 | 40.15
Ephesus 57.40 | 37.40
Metropolis Ionię ab amasonib⁹ condita: teste Ply:
Hic scripsit Joan: suũ Euãgelion.

¶ Cariae c.

Heraclea 57.0 | 37.10.
Penes Latmon
Miletus 58.0 | 37.0

¶ Daridis c.

Alicarnassus 57.50 | 36.10
Cadmos mons 59.40 | 37.40
Phenix mons 58.0 | 36.30
Appollonia 57.0 | 41 15
Pergamus 57.25 | 39.45

¶ Lydię Męonię.
Philadelphia 59.0 | 38.50
Iouis phanum 59.40 | 38.75
Sardis 58.20 | 28.15
¶ Carię
Nysa 59.0 | 38 15
Antiochia 59.30 | 38.20
penes meandrum
Appollonia 59.25 | 37.35
iuxta Volabanum
Heraclea 59.30 | 37.50
penes olbam
Neapolis 59.25 | 37.35
Fontes lyci fl: 60.0 | 37.15
Trallis 58.40 | 38.5
que et Emanthia/Seleutia et Antiochia dicitur Ply: teste. Quidam ibi pigmeos habitasse traduntur.
¶ Lydię phrigię
Sala 60.15 | 38.0
Sanis 61.0 | 38.30
Apamiarcha 61.10 | 38.55
Hierapolis 60.0 | 38.15
¶ Lyciae aut Lycaoniae c. vnde populi Lycaones.
Carya 59.50 | 35.55
Patara 60.30 | 36.0
patria S. Nicolai epi.
Olympus c. 61.30 | 36.15
Xantus 60.15 | 36.10
Mirrhea 61.0 | 36.40
Galatiae aut gallogrecie.c
Sinopa al's stala 63.50 | 44.0
Pompeiopolis 62.25 | 42.15
Claudiopolis 63.15 | 42.20
olim Andrapa
Ancyra metro 62.40 | 42.0

Laoditia 62.40 | 39.40
Anthiochia Pysidię 62.30 | 39.0
Neapolis 62.40 | 38.15
¶ Pamphiliae. c.
Olbia 62.0 | 36.55
Magydis 62.40 | 36.55
Seleutia pysidię 62.0 | 38.30
Antiochia 62.30 | 39.0
¶ Capadotiae c.
Trapezus 70 30 | 43.5
Chordiba 71.20 | 43.25
Sebastopolis 72.20 | 44.45
Sebastopolis altera 66.0 | 41 20
Sebastia 68.0 | 40.40
Zama 65.0 | 40.45
Archelais 64.45 | 39.40
Diocęsarea 65.30 | 39.45
Cęsarea que et maza 66.30 | 39.30
Derba 64.20 | 38.15
¶ Armeniae minoris aut terrae Ararath c.
Nicopolis 69.0 | 41.40
Ipsa 70.30 | 40.20.
Comana/Capadocū 68.0 | 38.0
Claudia 71.0 | 38.45
¶ Cilitiae. c.
Antiochia sup trago 64.40 | 36.50
Zepherium 66.20 | 36.40
Pompeiopolis 67.15 | 36.40
quę et Solę
Aegææ 69.0 | 36 30
Seleutia 66.10 | 36.45
Tarsos 67.40 | 36.50
patria S. Pauli apostoli
Cęsarea 68.30 | 37.0
penes Amazarbum
Nicopolis 69.30 | 37.15

Epiphanie 69.30 | 36.45

¶ Sarmatiae Asiaticae aut Saraomate nūc Tartarie Tractus et ciuitates.

Mapeta 69.0 | .8.30
Samaticę portę 77.0 | 47 0
Sarmaticę portę 81.0 | 48 30
que Pylę dicuntur.
Albanitę Pylę 80.0 | 47.0
Exapolis mō Ciros 72.0 | 55.20
Tanais mō Coppe 67.0 | 54.30
Amazones 81 0 | 53.0

¶ Russiae albae.

Nogardia 63.30 | 61 0

¶ Colchidis c.

Neapolis 71.30 | 45.40
Geapolis 72.0 | 45.30
Phasis 72.30 | 41.45
Madia 74.15 | 46. 15

¶ Iberiae magnae Tartariae partis c:

Sura 75.0 | 45.20
Zalissa 76 0 | 44.40
Varica 75.20 | 46.0

¶ Albaniae partis magnae Tartariae c.

Gelda 83.0 | 46.30
Albana 81.40 | 45.50
Bachia 77.0 | 46.30
Baruca 79.20 | 44.40

¶ Armeniae maioris Situs et c.

Lala 76 10 | 44.0
Brizaca 74.50 | 42.30
Phandalia 74.50 . 41 30
Babila 73.15 | 40.45
Auarium 76.50 | 41.30
Belcania 73.50 | 39.40
Tigris fl: fontes 74.40 | 39.40

¶ Syriae regiones et ciui:

¶ Syrie situs et p.s.c.

Alexandria 69.30 | 36.10
penes Issum fl.
Seleutia pierię 69.20 | 35.40
Heraclea 68.30 | 35.10
Laodicea 68 30 | 35.5
Posidium 68.30 | 35 15
modo S. Symonis portus.
Mirandrus 69.30 | 35.50
nunc Alapso.

¶ Phęnicię p.s.c

Tripolis 67 30 | 34.20
Botris 67 30 | 34.5
Biblus 67.40 | 33.55
Cęsarea panię 67.40 | 33.0
olim Cęsarea Philippi.
Sydon 67.0 | 33.30
Tyrus 67.0 | 33.20
Ptholemais 66.50 | 33.0
modo accon.
Baruthbolim 67.30 | 33.40
Berethus
Botris et Bactros 67.50 | 34.5
Antiochia 70.15 | 37.20
penes Taurum mōtem. Patria videlicet Lucę Euangelistę.
Laonia 70.30 | 36.20

¶ Cyrreticę p.s.c.

Buda 71.20 | 36.40
Hierapolis 71.15 | 36.15
Heraclea 71.0 | 36.30

¶ Seleucidis p.s.c.

Gindarus 70.0 | 35.40

¶ Cassiotidis
Antiochia 69.0 | 35.30
supra oronte flu:
Epiphania 69.35 | 34.25
¶ Curuę Syrię.
Abila aut Lysanium 68.45 | 33.20
Damascus 69.0 | 33.0
hic interfecit Chain Abel fratrẽ suũ
Adra 68.40 | 32.10
Hippus 68.0 | 32.30
Capitolia 59.45 | 32.30
Philadelphia 68.0 | 31.20
¶ Laodicinę p.s.c.
Paradisus 69.45 | 33.35
¶ Betanię ꝓuintię p.s.c
Edera 70.0 | 32.40
Adrama 69.10 | 31.30
¶ Judeę aut Palestinę sirię c.
Cęsarea Stratonis 66.15 | 32.30
Appollonia 66.0 | 32.15
Jopa mõ Joppen 65.40 | 32.30
vel Jaffa dicta: Portus maris: cõ-
dita est ante diluuium.
Aschalon 65.0 | 31.40
modo Philistin.
¶ Galileę tractus p.s.c.
Julias 67.5 | 31.15
Tiberiadis lacus 67.15 | 32.5
¶ Samarię p.s.c.
Neapolis 66.50 | 31.50
nunc Sichen. Ibi Christus Sama
rithanam conuertit.
¶ Judeę ꝓprię c.
Gaza 65.25 | 31.15
Sebasta 65.40 | 31.30
nunc Samaria
Lyda 66.0 | 32.0
vel Lip modo Diaspaltę

Eric⁹ mõ Jericho 66.15 | 31.25
Archelis 66.30 | 31.30
Nicopolis 65.45 | 31.50
olim Emaus
Hierosolima 66.0 | 31.40
que nunc Capitolia dicitur. Et plu
ra alia nomina habet in sacra
scriptura. v̇. Solima / Lusa / Bethl
Hierosolima / Jeb⁹ / Helya. Vrbs
sacra Hierusalem õr atq; salem .i.
Hierusalem Ibi Christus Jesus
Seruator noster crucifixus est.
¶ Idumeę c.
Berzamma 64.50 | 31.15
Mapsa 65.40 | 30.50
¶ Mesopotamię c.
Persica 72.0 | 37.30
Seleutia 79.0 | 35.40
Edesse vel Edissa 72.30 | 37.30
modo Arach
Jama 75.20 | 36.30
¶ Babilonię c.
Bibla 79.0 | 34.0
Babilon 79.0 | 35.0
metro: Caldeorum ibi varia ling-
uarum idiomata exorta sunt inter
edificantes turrim Babel Ibi loc⁹
iam desertus est.
Cesa 76.40 | 32.50
Thelma 77.40 | 32.0

Tripartite Arabiae Situs

¶ Arabię desertę c.
Medium eius 74.30 | 32.0
Erupa ciuitas 72.30 | 31.15
Sora 75.0 | 30.20
Choca 72.30 | 32.40
Salma 78.20 | 29.20

¶ Arabię petreę c.
Lysa 65.50|30.15
Petra metrop: 66.45|30 20
Lydia 69.0|30.40
Adra 69.40|31.40
Mons Sinay ppe gr: 64.0|30.0
Ibi accepit Moses Decalogū alio nomine Oreb vel Choreb dicitur.

¶ Arabię fœlicis c.
Thebę 69.40|21.0
Muga empo: 74.30|14.0
Sama 75.30|11.30
Arabia empo: 80.0|11.30
Moscha 88.30|14.0
Cauana 85.0|23.0
Istriana 80.0|25.40
Badeo regia 70.0|20.15
Mecha 71.45|22.0
Ibi Mahumeth sepultus est.
Saba regia 76.0|13.0
Sedes quondam Gasparis Magi: qui de auro Arabico dona ferebat puero Iesu.

¶ Assirię c.
Cresiphon 80.0|35.0
Pollonia 81.6|36.30
Stira 83.0|36.40
Lycus 78.0|39.0
fl: et fontes eisdem

¶ Medię c.
Arę Sabeę 82.30|42.30
iuxta Aras sunt Caspij et Cadusij populi medorum.
Zalata 86.15|41.0
Mandagara 87.45|39.30
Batena modo 89.0|38.40
Egbathanis
Veneca 93.20|38.15
Gurianna 91 0|37.20
Trauaxa. 92.0|37.40
Heraclea 89.0|36.50
Aradripha 93 20|34.45
Rhapsa 90 10|35.40

¶ Susianę ciuitates.
Tigris fl: ostiū orien: 80.30|31.0
Tigris ostiū occi: 79.0|30.45
Arę Herculis 80.0|34.25
Asia ciuitas 80.10|31.40
Susa aut Susis 84.0|34.15
Ariana 84.0|32 30

¶ Persidis ciuitates.
Ariana 87.45|33.50
Persopolis 91.0|33.20
Niserga 90.15|34.0
Tragonica 87.40|32.40

¶ Carmanię ciui:
Agris 96.30|23.0
Carmana metrop 100.0|29.0
Thapsos 98.0|27.40
Alexandria 99.0|24.20
Armusa 94.30|23.30

¶ Parthię ciui:
Rhoana 98.30|38.20
Ambrodax 94.30|38.20
Ragęa mō Rages 98.20|34.20
Appha 98.0|35.20

¶ Hircanię ciui:
Adrapsa 38.30|41.30
Hircania metrop: 98.30|40.0
Saca 94.15|39.30

¶ Marchianę populi & ciui:
Sena 102.30|42.20
Iasonium 103.30|41.30
Antiochia margiana 106.0|40.40
Nigea 105.0|41.10
Massagetę populi 103.0|41.0

¶ Bactrianę populi ⁊ ciui:
Chomara 106.30 | 42.40
Ibidem Chomari populi.
Menapia 113.0 | 41.20
Bactra regia 116.0 | 41.0
¶ Sogdianę populi ⁊ ci:
Drepsa met: 130.0 | 45.0
Alexandria Oxiana 113 0 | 44.40
Alexandria vltima 112.0 | 41.0
Candari populi 120.0 | 48.0
¶ Sacę regionis populi
Sachę regiõis gentes sũt Comedę Bylthę/ Massagetę medium eius habz 132.0 | 44.0. ciuitates nõ hñt sed in speluncis ⁊ nemoribus habitare traduntur.
Massagetę circa 130.0 | 43.0
Comari populi 150.0 | 46.0

¶ Scythiae intra Imaum montem modo Tartarię ci.
Aspabotis 102.0 | 44.0
Danaba 104.0 | 45.0

¶ Scythiae extra Imaum monte m
Issedon Scythica 150.0 | 48.30
Soca 145.0 | 35.20
Antropophagi Scytę 160.0 | 60.0
Hippophagi Scytę 145.0 | 55.40
Item in Scythia iuxta Rhipheis montibus sunt Arimaspi/qui Iax amatorum gens appellatur: vnum tm̃ oculum habentes in fronte/quibus assidue bellũ est cum Griphis circa metallum: Teste Ply. Idem: auctoritate Herodoti et Aristeae scribit qd̃ in quadã conualle magna Imaj montis regio est/quę vocat̃ Abarimon in qua Siluestres viuunt homines/ auersis post crura plantis eximię velocitatis /passim cum feris vagantes/non longe ab eis Troglodite sunt. Rursꝰ ab his versus occidentem quosdam sine ceruice: oculos in humeris habentes idem prodit.

¶ Sericę.
Issedon Serica 162.0 | 45.0
Sera metro: 177.15 | 38.35
Dama 156. 0 | 51. 40
¶ Arię et Arianę ciuitates.
Medium eius 106.0 | 35.30
Hamares 105.40 | 36.10
Articaudna 109.20 | 36. 10
Ply: Artacacna
Alexandria aria 110.0.36.0
ab Alexandro condita est quã preterfluit arius fluuidem in Arium lacum emoritur/⁊ iste tractus dicitur Ariana regio teste Plynio.
¶ Paropanisadis ciuitat.
Artoarta 116.30 | 37.30
Parsia 113.30 | 35.0
Cholarna 118.0 | 34. 0
¶ Drangianę ciui:
Asta 107.30 | 30.40
Bigis 111.0 | 29. 40
Ariaspa 108.40 | 28.40
¶ Arachosię ciui:
Alexandria 114.0 | 31.0
Sigara 113.15 | 30.0
Malliana 118.0 | 29.20
¶ Gedrosię.
Cuni 110.0 | 27.0
Parsis metro: 106.30 | 23. 30
Arbis 105.20 | 23.30

¶ Indię Intra Gangem fl: c.
Bardaxima 113.40 | 20.40
Monoglossum em: 114.10 | 18.40
Mandagora 113.0 | 14.10
Nitra empo 115.30 | 14. 40
Colchi emp: 123.0 | 15. 0
Satur emp: 125.20 | 15.10
Indi fl: fons 125.0 | 37.0
Gangis fl: font: 136.0 | 37.0
Circa istum fontē sūt Astomori populi sine ore / halitu tantū viuentes et odore quem naribus trahūt Supra hos in extrema parte montium vsq3 ad prasiorum gentē Spithamej pigmej narrantur quos prodit Homerus infestari a gruibus.
Bizantium 113.40 | 14.40
Tyndis 116.0 | 14.30
Callikut emp: 112.0 | 5.0
Vulgatissimum
Nipocura 120.30 | 4.0
Similla 110.0 | 4. 59
Gymnosophistę ppli 130.0 | 30.30
qui solem immobilibus oculis cōtuerį solent.
Sambolaca 132.15 | 31.50
Indoscythę populi 121.20 | 30.0

¶ Prasiorum gent: ciui:
Palybotra 143.0 | 27.0
vrbs ditissima prasiorum
Tamalites 144.30 | 16.30
¶ Prasiacę c.
Sambolaca 132.15 | 31.50
¶ Indoscythę c.
Andrapana 124.1 | 30.40
Banagara 122.15 | 30. 20
Budea 121 15 | 28.15
¶ Sabarę c.
Nic abundat adamas
Tasopium c. 140.30 | 22.0
¶ Mesolorum c.
Mityndra metro: 135.30 | 12.30
Bardamana 136.15 | 15.15
¶ Indie extra Gangem montē ciuitat:
Pentapolis 150.0 | 18.0
Baracura emp: 152.30 | 16. 0
¶ Besyngitorū Antropophagorū.
Sabara 159.0 | 8.30
¶ Aureę Chersonesi c.
Tacola emp: 160.15 | 0 15
Sabana emp: 160.0 | 3.0 Aust.
Colipolis 164.20 | 0.0
¶ Magni sinus c.
Balonga met: 167.30 | 7.0
Sinda 167.15 | 13.40
Thagora 168.0 | 6.0
Cortatha metrop: 167.0 | 12.30
Eldama 152.0 | 31.0
Huc peruenit S. Thomas prediē Euangelion.
Tryglyphon 154 0 | 18.0
aut Trilingum in hac Galli Gallinacej Barbati esse dicuntur et corui et psitaci albi

¶ Indiae Superioris aut orientalis regna et ciuita:
¶ Chayrę p. inc ę p. i. s. c.
Coroma 190.0 | 32.35
Chayra 192.30 | 41.0
Hęc prouintia continet in se Septē regna subiecta Cham sunt Ydolatre omnes.
Balor regio hab3 205. 0 | 65. 0
Incolę sunt siluestres habitāt mōtes et equitant Ceruos.

Judei Clausi z15.0 | 60.0
Tagut puin: magna z25.0 | 55.0
¶ Chatay regionis c.
Chataio ci: zzz.0 | 43.50
Ciamsu occi: zzz.0 | 37.15
Quinsay zz6.0 | 37.40
ciuitas totius mundi maxima ꝛ in nostro idyomate dicitur Cœli ciuitas in medio lacus est habens in circuitu 1z00 põtes
Geiten z39.0 | z5.15
Ciamsu ori: z31.0 | 3z.5
Focho z40.55 | 7.0
Tingrei z36.0 | 35.0
¶ Mangi prouin: regna ꝛ ciui:
Ista puincia continet in se nouem regna.
Taygni zz4.15 | 31.0
Syngni z3z.0 | z9.z0
Theber puin: ꝛ ci: z04.10 | 3z.0.
In hac prouincia dominatur rex et do[m]inus præstans Joannes dominus totius Indie Orientalis et Meridionalis et partis Aphricæ ꝛ omnes reges Indiæ sunt sub eius imperio.
¶ Cyambe puin: p. i. s. c.
Cyamba z08.10 | z5.30
Isti vtuntur Chorallis pro moneta. Accolæ sunt Idolatræ / habent copiã magnã nucũ Mustarũ ꝛ ebani nigri / Habent et Ligna Aloe et copiã de omni genere specierum.
¶ Indie Meridionalis c.
Loach prouin:
Incolæ huius prouintiæ habent proprium regem et linguam / sunt Idolatræ.

¶ Morfuli regni ciui:
Lamia z0z.10 | 11.40
Murfuli ci. z85.0 | 13.0
Loach 191.40 | 16.30 Aust
Thime metrop: 180.0 | 3.10 Aust
Notium promõ z76.0 | 5.0
per totum illud littus sunt Ichthiophagi sinæ et sunt Aethiopes.
¶ Moabar prouin:
Mar ciui: z76.0 | z0.10 Aust
Incolæ adorant boues.
Malaqua z60.6 | 15.30 Aust
Hic occisus est S. Thomas Apostolus
¶ Lac regni descriptio.
Lac ciui: 166.30 | z1.40
Incolæ nudi incedunt / adorant bouem sunt Idolatræ / tamen iusti et odio habent mendaces.

Explicit partilis Asiæ descriptio.

Insularum Summa Enarratio.

Europae Insulae.

¶ Insulae que mari mediterraneo alluuntur.
Creta mõ Candia 54.0 | 34.50
Creta Ptho: 54.15 | 34.50
Gortina ciui:
¶ In ea est ciuitas Minoa patria Strabonis Cosmogra:
¶ Cretæ adiacent Insu:
Claudos 5z.30 | 34.0

Latoa ins: 54.30 | 34.30
Dia ins. 54.30 | 35.40
Cimolis ins: 54.30 | 34.30
Melos ins: 54.0 | 35.30
¶ Peloponeso adia: insulę.
Epla ins: 54.15 | 31.40
Scothere ins 56.0 | 34.40
Salatis ins: 52.0 | 36.40
Sphalia ins: 48.0 | 35.0
Aegine ins: 52.20 36.45
Strophades ins: 47.20 | 36.0
Prima Trotę 47.50 | 35.39
¶ Achaię adia: hę.
Euboia 54.0 | 37.50
quę abantis dicitur modo Negro
pontus.
Thera 52.0 | 36.25
Cia 54.15 | 36.40
Chij 54.20 | 36.55
Polyegos ins: 54.40 | 36.15
Thorasia ins: 54.45 | 37.0
Deli ins: 55.5 | 37.20
Rhena ins. 55.5 | 37.10
Pharbium ins 52.15 | 37.10
Oliarus ins. 55.20 | 36.30
Myconi ins. 55.40 | 37.10
Cythnos ins. 54.55 | 36.30
¶ Cycladum Insulę et ciui.
Andri ins. & ciui. 55.0 | 37.10
Naxi ins. et ciui. 55.40 | 37.0
Subium ins. 55.40 | 36.50
Teni ins. 55.5 | 37.30
Scyri ins. 54.45 | 37.15
Pari ins. 55.30 | 36.50
Siphni ins. 55.15 | 36.45
¶ Epiro adiacent Insulę.
Corcyra nigra 45.30 | 38.15
modo Corsuna dicitur.

Cephalenia ins. 47.40 | 37.10
Scopelus ins. 47.45 | 37.35
Ithaca ins. 48.0 | 37.10
Eicusa ins. 40.40 | 38.0
Lotoa ins. 47.0 | 36.30
Zacyntus ins. 47.30 | 36.30
¶ In mari Ionio Mace-
donię adiacent ins.
Sasonis ins. 44.10 | 39.30
¶ In Aegeo pelago.
Scopelos ins. 52.30 | 39.20
Sciathos ins. 52.10 | 39.15
Scyros ins. 54.0 | 29.0
Lemnos ins. 52.30 | 41.0
Peparnethos ins. 52.30 | 39.30.
¶ Insulę Thracię adia: Sub
Bosphoro occi:
Cyaneum ins. 56.20 | 44.0
¶ In ꝓpontide.
Preconesus ins. 55.30 | 42.0
¶ Insulę in Aegeo mari.
Samothracę ins. 52.30 | 41.15
Thalassia ins. 51.30 | 41.30
Imbros ios. 53.20 | 41.15
¶ In Mediterraneo Mi-
się Insul.
Pauca ins. 55.20 | 46.30
Nec Insula facta est a danubio fl.
¶ In mari Euxi. Misię
adia. Insulę.
Boristhenes ins. 57.15 | 47.40
Achillis Leuca ins. 57.30 | 46.40
¶ Iuxta Tanaim.
Alopetia ins. 66.30 | 53.30
¶ Sicilię descriptio.
Sicilia olim Sicania/Trinacria
vł Triquetra dicta est alluit͂ ab oc-
casu & Sep. Tyrreno mari. a meri
die Aphrico ab oriente adriatico.

Medium eius 38 15 | 37.0
Aethna mōs est in ea: perpetuo igne ardēs/ cui⁹ fundus est de Tofo lapide nigro et poroso/ quo in balneis vtimur.
Pachinus pmōt ori: 40.0 | 36.20
Pelorus pmont sep: 39.20 | 38.30
Promontorium illud habet a dextris .i. versus Italiam Scyllam a leuo Carybdim. Est igitur his in locis mare nautis periculosum.
Lilybeus pm: occi: 37.0 | 36.0

¶ Iuxta Siciliam ins:

Aconymus ins: 39.30 | 38.45
Lipara ins: 39.0 | 38.45
Vulcani ins: 38.50 | 38.35
Didime ins: 39.0 | 39.0
Ericodes ins: 38.20 | 38.45
Phœnicodes ins: 38.30 | 38.50
Nicesia ins: 39.30 | 39.0
Strogile ins. 39.30 | 39.45
Osteodes ins: 36.15 | 37.0
Vstica ins: 37.30 | 38.45
Phorbantia ins: 36.0 | 36.20
Aegusa ins: 36.15 | 36.5
Paconia ins: 36.30 | 35.50
Aeoli ins: 37.0 | 39.0
Sacra ins: 36.0 | 36.0

¶ Sardine Insule descrio.

Sardinia olim Sandaliotis z Ichnusa ab occi: Sardano alluitur pelago: ab oriente Tyrreno: a meridie Aphrico.
Medium eius habz 30.0 | 38.0

¶ Sardinie adia: insule.

Ficarnia ins: 33.0 | 37.20
Molibodis ins: 30.30 | 35.30 siue plombea
Hieracum ins: 20.0 | 35.45
Hermea ins: 33.0 | 39.0
Nymphea ins: 29.45 | 39.30
Ilua ins: 36.10 | 39.20
Phinthonis ins: 30.40 | 39.15
Herculis ins: 39.30 | 39.0
Diabasta ins: 29.20 | 38.45

¶ Corsice insule descriptio.

Corsica quam greci Cyrnā appellant siue Cyreneam cingitur a sep: et occasu Ligustico mari. ab ortu Tyrreno habet 29.20 | 40.50

¶ Italie adia: insu: in Tyrreno pelago.

Sirenum insule: 39.30 | 49.55
Caprea insule 39.30 | 40.10
Pithecusa ins: 39.30 | 40.30
Procytha ins: 38.45 | 40.20
Parthenope ins: 38.20 | 40.45
Pandataria ins: 37.50 | 40.45
Pontia ins: 37.20 | 40.45
Planasia ins: 34.0 | 41.0

¶ In ligustico mari.

Aethala ins: 30.40 | 42.0
Capraria ins: 32.0 | 42.0
Ilua ins: 31.20 | 44.0

¶ In Ionio mar.

Diomedee insule 40.40 | 43.0

¶ Liburnie adia: insule.

Apsorus ins: 36.50 | 44.30
Curicta ins: 39.20 | 44.15
Scardona ins: 40.50 | 43.30

¶ Dalmatie adia: insule.

Issa ins: 42.20 | 43.30
Tragurium ins: 43.0 | 42.45
Corcyra aut Mela 44.0 | 41.45
Meligina ins: 44.10 | 41.45

¶ Tarra: Hisp: adia: in mari Balearico Insulę duę nomine Pithynsię.

Ophiusa ins: 14.50 | 38.20
Ebyssus ins: 14.0 | 38.5

¶ Balearides Insulę duę quę grece Gymnesię appellantur.

Maiorica ins: 16.45 | 39.15
Minorica ins: 17.30 | 39.30

¶ Narbonensi adia: Insulę in mari Gallico.

Agatha Ins: 22.30 | 42.10
Blaston ins 23.30 | 42.10
Stichades ins: 25.0 | 42.15
numero quinqȝ
Leronis ins: 27.45 | 42.15

¶ In freto Gaditano.

Gades vel Gadira 5.10 | 36.40

¶ Insulae in Oceano septentrionali et Atlantico.

¶ Lusita: Hisp: adia: Insu:

Londobries Ins: 3.0 | 41.0

¶ Tarra: Hisp: adia: Insulę Cātabrico oceano.

Scopuli Ins: 9.0 | 46.45
Caterides. mediū istaꝝ 4.0 | 45.30
Deorum ins: 4.42 | 42.20
Cathendes ins: 4.0 | 46.0
Trileucę ins: 9.0 | 47.0

¶ In atlantico 7 Insulę.

Gratiosa ins: 356.0 | 39.0
Depico ins: 355.0 | 38.0
S. Michael ins: 357.0 | 38.0
S. Marię ins: 357.0 | 37.0
S. Georgij ins: 354.0 | 39.0
Christi ins: 356.0 | 37.0
Faual ins: 355.0 | 36.0

¶ Insulae Oceano Germanico complexa sunt hae.

Anglię regni nunc / Ptho: Albionis Insulę Britānicę Insignior: cī
Medium eius habet 14.0 | 54.30
Cantuaria 14.55 | 52.8
Vulgo Cantelburg
★ Oxoniū Ochsenfurt 11.50 | 52.41
Londonium 13.20 | 52.30
modo Londra.

¶ Albioni adiacent Insulę iuxta Orcada.

Scitis ins 32.40 | 60.45
Dumna ins: 30.0 | 61.40

¶ Orcades Insulę. 30.

Media habȝ inř illas 30.0 | 61.40

¶ Supra has.

Tylę cuius medium 33.0 | 63.0

¶ Scotię Insulę ciui:

Scotię medium 20.0 | 57.0
Etenburgum c. 18.0 | 57.0
Ptho: Alata Castra
Efaguensis sglennis 20.17 | 57.33
Jorg: ciuita: 18.0 | 57.0

¶ Hiberniae nūc Irlandiae Insulae ciuitates.

Hibernię medium 7.30 | 57.0
Reba ciuitas 6.40 | 57.20
Purgatorium 6.42 | 58.50
S. Patricij.
Lamon ciui: 7.5 | 56.30

¶ Hibernię superiacent. 5. Insulę Ebudę dictę.

Ebuda occ: 15.0 | 62.0
Ebuda ori: 15.40 | 62.0
Engaricenna 17.0 | 62.0
Maleos ins: 17.30 | 62.30

Epidium ins. 18.15 | 62.15

¶ Hibernię adiacent in parte orientis Insulę hę.

Monarina ins. 17.20 | 61.30
Mona in. 15.0 | 57.40
Adios deserta 15.0 | 59.20
Limnos deserta 15.0 | 59.0

¶ Islandę Insulę situs et ciuitas.

Eius medium 7.0 | 65.30
Marsol ciui. 7.40 | 60.42
Thirtes ciui. 5.50 | 64.44
Madar ciui. 6.40 | 57.20

¶ Selandię Belgicę ciuitates.

Mittelburgum emp. 18.26 | 51.48.
Occias ins. 19.0 | 52.0

¶ Seelandię Scanię situs a Ptho. Scandia dicta.

Eius medium 34.20 | 56.15
Roschilde episcopalis 34.16 | 56.20
Copenhagna c. 35.24 | 56 30

¶ Huic adiacent Insulę.

Femara insi 30.15 | 55.55
Gotlandia ins. 48.0 | 60 0

¶ Trimoantas Insulę.

To'iatis ins. 23.0 | 54.20
Couennos ins. 24.0 | 54.30
Vectis insula 19.20 | 52.20

¶ Hę sunt Insulę ad Europam pertinentes.

Africae Insulae.

¶ In sinu Arabico et Mari Rubro Insulę.

Aphroditis 65.15 | 25.0
id est Veneris Insula.
Salpirena ins. 64.50 | 28.0
Agatonis in. 65.15 | 23.40
Astarta ins. 66.0 | 22.30
Ara palladis 66.10 | 21.30
Gypsitis ins. 67.0 | 19.40
Gomadeorum duę 67.30 | 19.0
Myronis 97.0 | 18.0
Catathreę et 67.30 | 17.30
Thristides duę
Magorum ins. 68.30 | 15.20
ferens thus et Mirrham
Daphnina 68:30 | 15.20
Acanthina 68.30 | 15.0
Macaria 68.30 | 14.30
id est Beata Insula.
Drincon ins. 69.0 | 14.0
Bachi et Antibachi 69 30 | 13.15
Panis ins. 68.40 | 12.0
Diodori ins. 70.0 | 12.30
Isidis ins. 70.0 | 11.30

¶ In Sinu analiti.

Mondi ins. 77.0 | 8.30

¶ Post Aromata promontorium.

Amici vel Ameici ins. 85.0 | 4.0
Menę ins. duę 84.0 | 2.30
Myrsiaca ins. 85 0 | 1.0

¶ In Sinu Barbarico.

Minuchias ins. 85.0 | 12.30

¶ In Mediterraneo mari iuxta Mauritaniam Numidiam et Africam mino Insulae.

Iulia Cęsaria ins. 17.30 | 33.20
Hydras ins. 28.0 | 33.0
Calatha ins. 31.0 | 33 40
Dracontinus ins. 33 15 | 34 15
Aegimius ins. 31.15 | 33.15
Laruuesię duę. 37.0 | 33.30

Lopadusa ins: 39 0 | 33.20
Aethusa ins: 39.20 | 33.20
Cercina ins: 39.0 | 32.15
Lotophagitis 39.40 | 31 20
Misinus ins: 44.40 | 30.40
Pontina ins: 45.20 | 30.15
Gea ins: 46.0 | 29.40
Cosira ins: 37.20 | 34.20
Gilauconis ins: 37.20 | 34.40
aut Merna
Melita ins: 38.45 | 34.40
Melita ins: 38.45 | 34.40
Hiras Junōis sacrū.39.0 | 34.40
Herculis sacrum 38.45 | 34.5

¶ Juxta Cyrenes.

Myrmex ins: 48.40 | 31.50
Lea Veneris ins: 50.10 | 31.52

¶ In Terra Aegipti Insulę a Nilo facte.

Delta paruum 62.40 | 30.20
Delta magnum 62.0 | 30.0
Delta Tertium 62.15 | 30.5

¶ In pelago Aegyptiaco iuxta Aegyptum

Didyme duę 58.30 | 31.30
Phocusę duę 56.50 | 31.30
Aenesipta ins: 58.30 | 31.30
Tyndari scopuli tres 55.30 | 31.30
Andonis ins: 52.40 | 31.50

¶ In Oceano Occidentali insulae iuxta Africam.

¶ Fortunarum Insulę numero sex Quę modo Canarię dicunt.

Aprositus ins: 1.0 | 16.0
Hyras.i.Junonis 1.0 | 15.0
Pluitina ins: 1.0 | 14.15
Casperia ins: 1.0 | 12.30
Canaria ins: 1.0 | 11 0
Pintuaria ins: 1.0 | 10.30

¶ Libye adiacent.

Menna aut Merna 5.0 | 25.40
Hyras id est 8 0 | 23.50
Junonis quę Autola dicitur.
Poena ins:. 5.0 | 32.0
Erythia nunc Erina 6.0 | 29.0
Porta sancta ins: 360.0 | 30.30
Madera ins: 358.30 | 29.40
aut Medera quę et lignorum Insula dicitur olim Gorgodes vel Corduam dicta.

¶ Insulę Portugalensium sunt 10. in Oceano Occidentali inuentę Anno Christi 1472.

S. Anthoni. 351.0 | 17.0
S. Lucię. 351.0 | 16.0
Alba ins: 352.0 | 51.0
S. Vincentij. 353.0 | 14.0
Salis ins: 354.0 | 14.0
Visionis ins: 355.0 | 13.0
S. Nicolai ins: 352.0 | 13.0
S. Philippi ins. 351.0 | 12.0
Demana ins. 353.0 | 11.0
S. Jacobi ins: 351.0 | 12.0

¶ In Sinu magno. Africę.

Formosa ins: 32.0 | 12.0 Aust
Principis ins: 30.15 | 14.0 Aust
S Thomę ins: 27.20 | 16.0 Aust
Delli pulgellę ins: 360.0 | 35.0 Aust
numero septem.

¶ Insulę Jam enumeratę spectant ad Africam.

Asiae Insulae.

¶ In Mediterraneo mari ¶ in ponto Euxino:

Thinias ins: 57.30 | 43.25

Erithini 58.30 | 43.15

scopuli Insulę

¶ In Hellesponto.

Tenedos ins: 55.0 | 40.55

in ea latuerunt greci quom insidi as struere tētauerūt Troianis.

¶ In Aegeo pelago.

Lesbos ins: 55.15 | 40.0

¶ In Hiccaro pelago.

Hiccaria ins: 56.45 | 37.40

Myndus ins: 57.40 | 36.25

Chij ins: 56.40 | 38.35

Phanea extrema 56.20 | 38.15

Posidium 57.0 | 37.35

Ampelos extrema 56.10 | 37.0

¶ In Myrtoo pelago.

Arcesana ins: 56.0 | 37.0

Begialis ins: 56.10 | 36.50

Minyia ins 55.50 | 36.50

Coa ins: 57.0 | 36.25

Astij ins 56.40 | 35.40

Cęsi ins: 56.30 | 35.15

Carpathos ins: 57.10 | 35.15

Rhodus ins: & ci: 58.30 | 35.30

¶ Lycię adiacent Insulę.

Megista 60.40 | 35.15

Dolichista ins: 69.45 | 35.15

Chelidonia ins: 61.30 | 30.10

¶ Syrie adia: Insulę.

Aradus ins: 68.0 | 34.30

Tyrus ins: 67.0 | 33.30

modo continenti adheret.

Crameusa 62.40 | 35.40

Apelbusa ins: 63.10 | 35.40

Cyprus ins: 65.30 | 35.30

quę alias Cathim vel Paphon di. eius ciui:hę.

Macaria c. 66.30 | 35.45

Paphos noua c. 64.20 | 35.10

modo Baffa

Paphos antiqua 64.30 | 35.0

Drepanum pmō: 64.30 | 34.45

Zephirium pm: 64.10 | 35.5

Scalmis modo 66.40 | 37.30

Famagusta

Carpasiarum 67.5 | 35.45

Insularum medium.

¶ In mari Hircano vel Abacuc Insulę.

Helades duę 87.30 | 45.0

Talca ins: 59.0 | 43.5

¶ In Sinu Arabico.

Aeni ins: 65.45 | 27.20

Timagenis ins: 66.0 | 25.30

Zygena ins: 66.15 | 24.20

Demonon ins: 66.45 | 23.15

Polibij ins: 67.40 | 21.40

Hieracon ins: 69.30 | 19.0

Socratis ins: 70.0 | 16.40

Cardamina ins: 71.0 | 16.0

Ara ins: 71.0 | 15.40

Catacecaumena 70.30 | 34.30

Maliche duę 72.30 | 12.30

Adani duę 72.30 | 12.35

¶ In Mari Rubro.

Agathoclis duę 81.20 | 10.0

Cocconati tres 83.0 | 9.0

Dioscoridis 86.40 | 9.30

Insula et ciuitas

Treta ins: 86.30 | 12. 0
¶ Insule iuxta Sachalitem Sinum.
Zenobii.7.Insule 91.0 | 16.30
Organa ins: 92.0 | 19.0
Sarapiadis ins. 94.0 | 17.30 aut Serapionis Insula.
¶ In Sinu persio Insule.
Ichara ins: 82.0 | 25. 0
Apphana ins: 81.20 | 28.40
Tharo ins: 89.15 | 34. 45
Tylus ins: 90.0 | 34. 40
Arathus ins. 91.40 | 24.40
Tabiana ins: 87.0 | 29. 15
Sophtha ins: 88.0 | 29.20
Alexandria ins: 90.0 | 29. 0 que et Aracia dicitur.
Sadana ins: 94.0 | 27.15
¶ In Mari Indico Meridionali.
Baraca ins: 111.0 | 18.0
Melizigeris ins: 110. 0 | 12. 30
Heptanesia ins: 113.0 | 13. 0
Tricadeba ins: 113.30 | 11.0
Peprina ins: 115.0 | .12.40
Trinesia ins. 116.30 | 12.0
Leuca ins: 118.0 | 12. 0
Naugeris ins. 122.0 | 12.0
Bazacata ins: 144.30 | 9.40 populi in hac Insula nudi degunt et Aeginnate dicuntur.
¶ Anthropophagorum Ins:
Sindę ins: 152.20 | 8.40 Aust
Bone fortune 145.15 | 0. 15
Harum incole dicũtur Antrhopo
Baruse qnq3 in: 152.40 | 5.20 aust
¶ Anthropophagorũ alię tres Insule q̃ appellãtur Sabadite.
Harum medium 160.0 | 8.30 aust
Iabadi 167.0 | 8. 30 Aust .i. Hordei Insule
Satyrorum 171.0 | 2.30. Aust Insule tres accole eius dicunt̃ habere caudas.
Maniole 10.ins: 142.0 | 2.0 Aust Anthropophagi sunt. Item in hac Insula gignitur lapis Herculeus: qui naues ad se trahit: que ferreos clauos habent.
Palla ins: 94.0 | 19.0
Carmina ins: 102.0 | 18.0
Liba ins: 104.0 | 19.0
Virorum ins: 34.20 | 14. 0
Feminarum ins: 98.20 | 13.40
Scoyra ins: 97.30 | 8.0 Christiana
¶ Taprobane Insule olim Simundi modo Salice situs ꝛ ciui:
Margana ciui: 123. 30 | 20. 0
Priapidis portus 122.20 | 0. 40
Bachi ciui: 130.0 | 0. 5 Aust
Bocana ciui: 131.0 | 1.30
Gangis fl: fontes 129.0 | 7.20
¶ Montes Taprobane sunt Galibi montes/Mela mons.
¶ Taprobane adiacent Insule numero 1378 quarum autem nomina traduntur he sunt.
Carcos ins: 118.0 | 0.20 Aust
Philecus ins. 116.15 | 2. 40 Aust
Irena ins: 120.0 | 2. 30 Aust
Calaudadrua 121.0 | 5.30 Aust
Arana ins: 125.0 | 0.35 Aust
Bassa ins: 126.0 | 6.30 Aust
Balaca ins: 129. 0 | 5. 30 Aust
Alaba ins: 129.0 | 4. 0 Aust

Sumara Insula	135.0|1.40.	Aust.
Zaba Insula	135 0|00.	Aequino:
Zibala Insula	135.0|4.15.	Septen
Magadiba Insula	135.0|8.30.	Septen
Sasuara Insula	130.0|11.30.	
Amenina Insula	117 0|4.30.	
Monacha Insula	116.15|0.15.	
Aegidion Insula	118.0|8.30.	
Orneon Insula	119.0|8.15.	
Canathra Insula	121.40|11.15.	
Dangana Insula	120.15|11.20.	
Madagastar Insula	105.0 |23.30.	Aust

¶ Hec Insula habet nemora Sandalorum et omnia genera specierum. Habitatores sunt Sarraceni et Machometistę.

Circobena Insula	100.0|34.0.
Zanzibar Insula	115.0|40. 0.
Zazibar ciuitas	116.0|37.0.
Omamoræ Insul	132.0 |27.30.
Dina Margabin	132.0|31.0.
Dina Arobij	135.0|32.0.
Jona Insula	145.0|28.0.
Callenzuam Insula	157.0|32.0

¶ In Oceano Orientali Insulę.

Zipangri Insul	650.0|15.0.
Zipangri ciuitas	263.25 |18.0.
Colobę ciuitas	261.30| 12.30.

Hęc Insula distat a littore .300. quasi mili: habitatores sunt Idolatre/ habent Aurum in copia maxima et lapides preciosos.

Candin Insula	250.0|24.0.
Candur Insula.	204.0|13.0.
Sandur Insula:	204.0|130.

Hic videtur mire magnitudinis pisces habentes vnum tantum oculum in fronte.

Jaua maior Insula	225.0|20.0
Jaua ciuitas	223.54|15.15

Cobale ciuitas. 220.0|17.30.
Hęc Insula habet siluam nucum muscatarum et Aromatum copiam / et omnes inhabitatores sunt Idolatrę.
Necura Insula 210.0|23.30.
Sunt Idolatrę. habent Sandali copiã et aromatum.
Peutam Insula 204.0|25.0.
Sunt Idolatrę.
Angana Insula 220.0|34.0.
Idolatreę habentes capita quasi canina.
Iaua minor 210.0|40.0.
Ferlech eius ciuitas 201.0|34.15.
Fursur ciuitas 201.0|39.0.
Ista Insula habet. 8. Regna & sunt Idolatrę.

¶ Hęc de Insulis Asiaticis.

Insulae Americae Adiacentes.

Americę medium 330.0|10.0. Aust:
Eius latitudo est quasi. 525. mili: Ger: Longitudo eiusdem quasi. 750. mili: Ger:

¶ Descriptio eius littoralis: versus Hispaniam.

Archay Chersonesus 303.0|5.0.
Montana altissima 312.0|3.50.
Caput de Stado 317.0|2.30.
Sinus dulcis Aquę 322.0|5.0. Aust
Rio Grande 329.0|4.30. Aust
Cambales fl: ostia q̃t 332.40|4.0. Aust:

S. Rochi 341.0|8 15 Aust
S. Vincentii ꝓui: 343.0|12.0
Caput S. Crucis 345.0|14.0
Rio S. Jacobi 356.0|23.30
Rio de S. Lucia 341.0|26.0
Littus reliquum occidentale permansit incognitum

¶ Insule superiacent Americe.

Riqua parua 296.0|10.0
Riqua magna 300.0|9.0
De gigantibus 308.0|7.70
De brasil 305.4|6.10
Laponta 318.30|4.0
Spagnolla in qua reperitur lignū Guaiacum.
Eius medium 315.0|20.0
Insule adiacent huic versus affricā innumerabiles.
Mari gallante ins: 334.0|17.30
Todosanctos ins: 332.30|17.0
Deforana ins: 333.0|18.0
De gadalupo ins: 331.10|18.30
Isabella aut Cuba 305.0|23.30

¶ Adiacentes huic.

Januacanaca 307.0|18.30
Carij ins: 310.20|24.30
Sarmento ins. 310.0|28.15
Magna ins. 312.5|27.12
Cartaga ins. 315.10|22.15.

¶ Sequit̃ Parias Insula que et Secuba dicitur ꝛ eius littoralis descriptio.

Medium eius 258.0|44.0
Secundū latitu: ab 11. in 50 quasi gradum extensa.
Casta de mari litt. 293.0|46.30
Caput de Bonauentura 294.
Sin⁹ magn⁹ parie 283.0|29.0
Chersonesus 287.30|23.30
Alterum latus ꝑmansit incognitū.
Viridis Ins. 347.0|14.0

¶ Explicit Insularum enarratio.

¶ Excusum Landshutae Typis ac formulis D. Joannis Weyssenburgers: impensis Petri Apiani. Anno Christi Saluatoris omnium Millesimo/ quingentesimo/ vicesimo/ quarto/ Mense Janu: Phebo Saturni domicilium possidente.

Appendix.

¶ Et si Cosmographicū opus Lect: humaniss. cōclusimus: hic tamen placuit ostendere: quo modo horę noctu ex lunarj radiatione et stellarū non errantium motu venandę sint. Crebris enim ac sedulis hortatibus a fratre meo Georgio Apiano rogatus sum vt de horarum noctis obseruatione aliquid scriberem: cuius precibus semel atq; iterum: vt potui: obtemperaui: illudq; organum excogitaui atq; subiunxi. Neminem quippe inficias ire arbitror: quod tam magna sit delectatio in horarum noctis deprehensione: quam et maxime ad Cosmographię cognitionem scire oportet. Igitur de eius partibus dignoscendis paucula quędam et notatu digna annectere proposuimus.

Horam vsualem noctu ex radijs Lunaribus mediante Compasso prope verum cognoscere.

¶ Luna radiante aptabis Compassum (vt assolet) super aliquo plano: taliter: q lingulę seu forcellulę correspondeant deinde considera horam quā vmbra fili palā facit. Poteris etiā si placet ex alio quocūq; siue verticali siue horizontali horā instrumento lunarem obseruare: cum qua intra rotula sequentem: et quere consimilem horam in horis dierum: hoc est: in superiori semicirculo: super quam situetur index lunaris cum sua linea fiducie: et firmato indice: circumuolue rotulam cum indice solis tam diu donec eius linea fiducię super etatem lunę incidat. Tunc enim in horario limbo solis index horam quesitam ostendit.

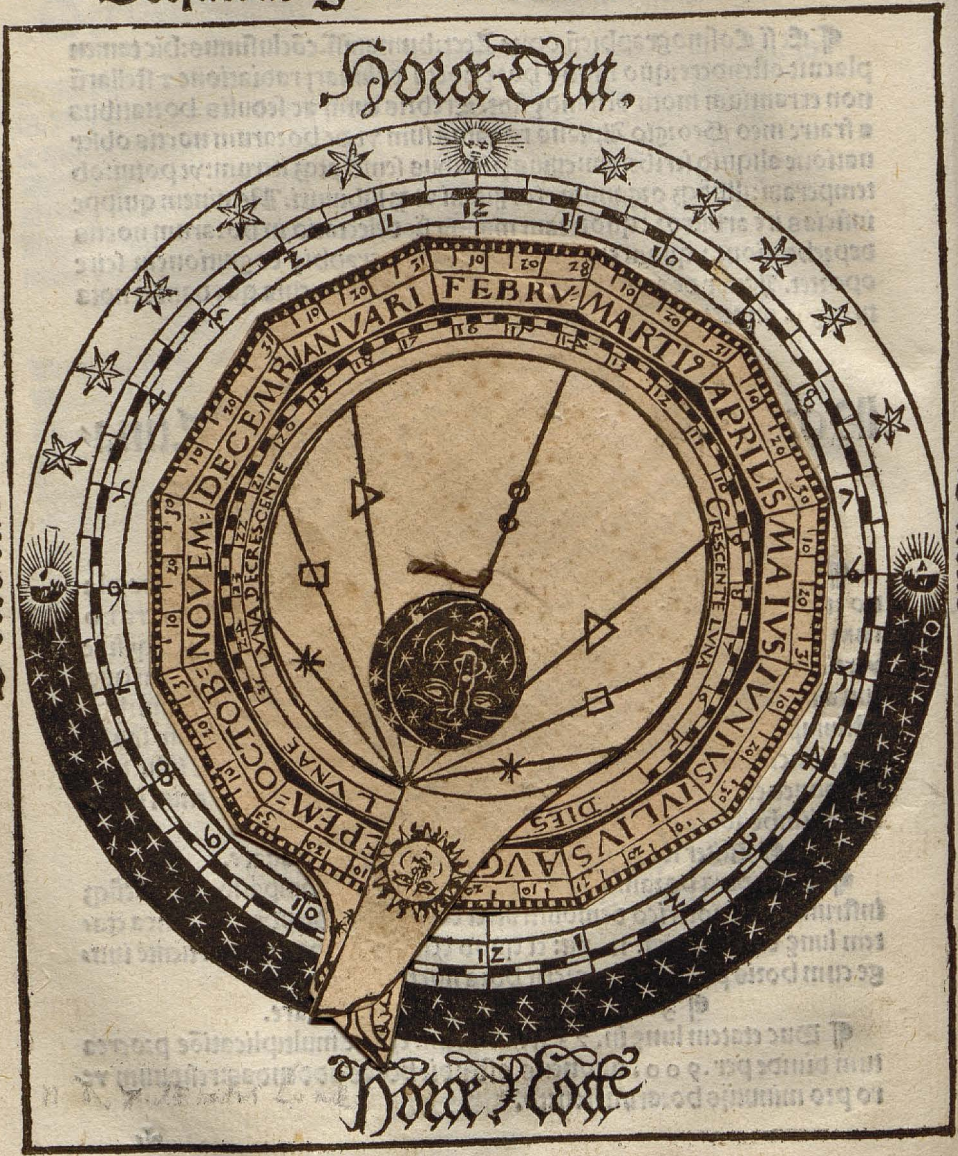
¶ Aliter idem arithmetica supputatione indagare.

¶ Considera horam quam radius lunaris in Compasso vl' quocūq; instrumento sciotерico demonstrat: et eam serua. Deinde multiplica etatem lunę cum 12. gra: 11. mi: et quod exit: diuide per 15. quotientē iunge cum horis prius seruatis: exit hora noctis quesita.

¶ Idem faciliori computo inuestigare.

¶ Duc etatem lunę in. 731. numerum ex hac multiplicatiōe procreatum diuide per. 900. quotiens ostendit horas addendas: residuum vero pro minutijs horarum teneto.

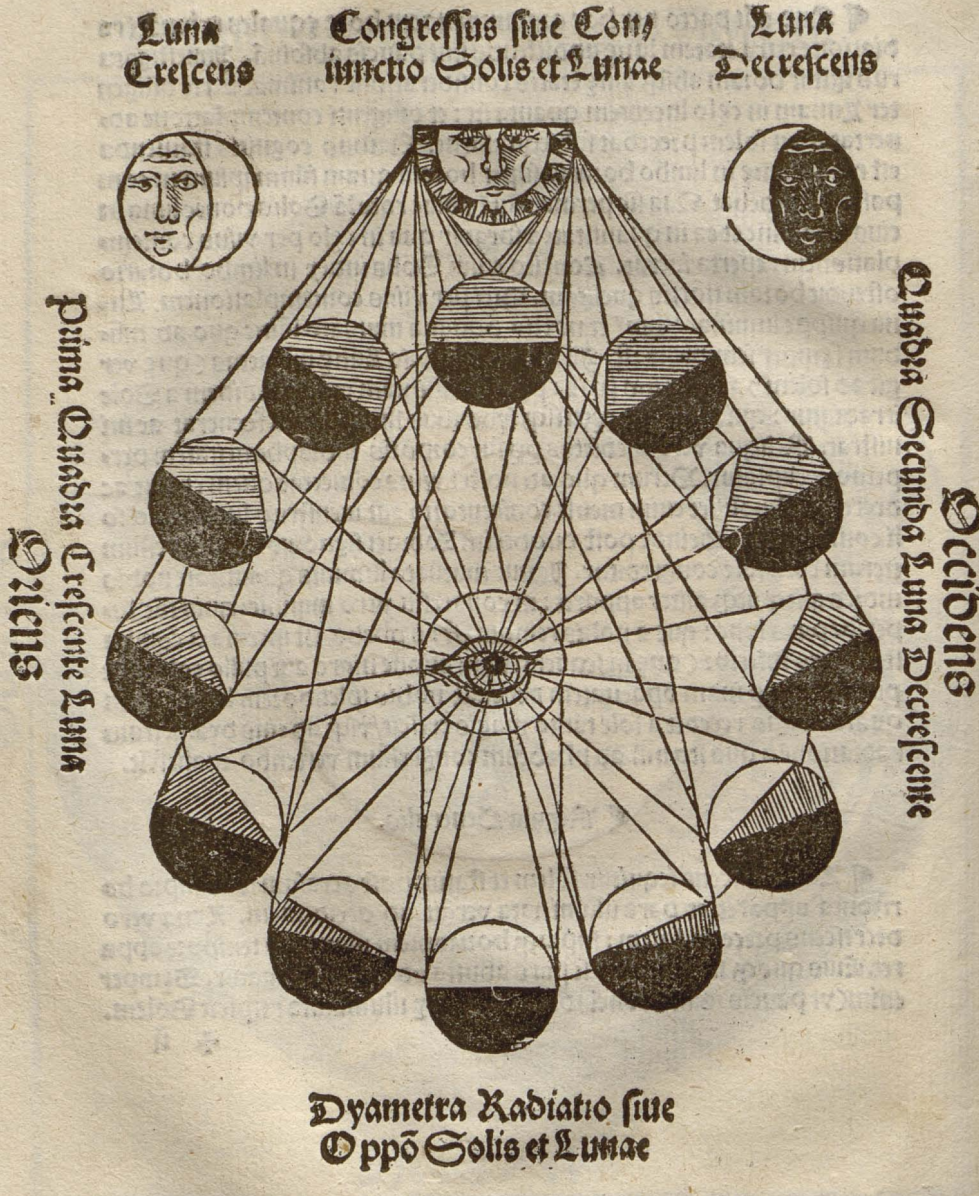
Sequitur Instrumentum Noctis.

¶ Quo aũt pacto per hoc organum noctu horę ęquales ex lunari ra
diatione extra etatem lunę addiſtendę ſint paucis abſoluã. Inveſtigatu
rus igitur horam abſq; lunę etatis conſideratione: animadverte diligen
ter Lunam in cęlo lucentem quanta ſit: et diligenti contemplatione ad
vertatur an ſolem precedat ſubſequaturve. Quibus cognitis ſtatuenda
eſt regula lunę in limbo horario ſuper horam quam filum ipſum in com
paſſo oſtendebat. Qua ſic permanente volve rotulã Solis donec luna in
eius foramine et ea in quantitate videatur qua in cęlo per viſus contem
plationem reperta fuerat. Concito enim Solis index in limbo horario
oſtendit horam noctis queſitam. Dixi per viſus contemplationem. Lu
na quippe luminare minꝰ et noctis domina mutuato lũine quo ad mũ
dum ſemper ſemiplena eſt. Illa enim corporis Lunę medietas (quę ver
git ad ſolem) aut parum plus: ꝑꝑ ampliſſimam magnitudinem a Sole
irradiatur: quia ſol lunę cęteriſq; ſyderibus ſuum lumen fœnerat ac mi
niſtrat. Reliqua vero medietas ꝑꝑ ſui corporis indiaphoneitatem per
petuo eccliſſatur. Verum quo ad noſtri viſus coniectationem creſcit ac
decreſcit. Quolibet enim menſe conſecutorio aut menſtruo luna ſemel ſo
li coniungitur: Deinde poſt duodecim Zodiaci ſignorum tranſgreſſum
iterum cum ſole congreditur. Igitur mutuata luminis quantitate nobis
indies aliter atq; aliter apparet: in congreſſu vero minime: quia tũc ſu
perior pars lune: que a nobis remota eſt: a phebo eſt incenſa et combu
ſta: pars inferior (quę in ſequenti figuratione nigro aut pullo colore de
picta eſt) ꝑꝑ ſuam opacitatem denegat nobis ſplendorem lunę. Dein
quãto magis recedit a ſole tanto magis creſcit/uſq; ad eius dyametram
radiationẽ a qua iterum ad phebeum congreſſum vertendo evaneſcit.

¶ Regula Generalis.

¶ Luna creſcens ſequitur ſolem et ſtatim poſt occaſum ſolis ſupra ho
rizonta apparet et pars illuminata vergit ad occidentem. Luna vero
decreſcens precedit ſolem: ſupraq; horizontem matutino tempore appa
ret. Eius quoq; ſignum eſt: ſi pars aduſta ad ortũ dirigatur. Semper
enim (ut paucis multa concludã) pars lunę illuminata reſpicit Solem.

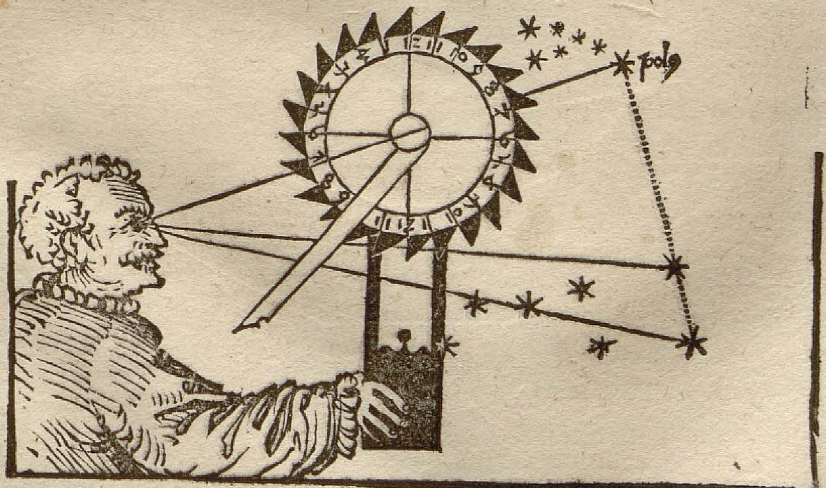
Luna Crescens
Congressus siue Coniunctio Solis et Lunae
Luna Decrescens
Prima Quadra Crescente Luna
Oriens
Occidens
Quadra Secunda Luna Decrescente
Dyametra Radiatio siue Oppõ Solis et Lunae

Instrumentum ſyderale.

¶ Qualiter ex ſtellarum fixarū motu nocturno tempore horę venāde ſint paucis abſoluā. Fiat primum rotula parua cum manubrio in ſimilitudine rotulę ſequentis: quam diuide in vigintiquattuor horarum ſpacia. His perfectis aptabis regulam ſeu Indicem in longitudine tanta: vt a centro rotulę vltra limbum protendatur. Hanc itaqꝫ regulam pone ſuper centrum rotulę: et fac vnum foramen rotundum in qđ mittatur clauus cum foramine rotundꝰ qui ambo conſtringit: Ita vt index hac atqꝫ illac volui poſſit.

Vt Euidentiſſime Patet In Figura Sequenti.

Ecce Figuram.

Vsus huius Instrumenti.

¶ In stellifera noctis claritate subleua rotulam cum manubrio vers⁹ septentriōem et moue rotulam huc et illuc donec radius visualis ab oculo tuo per centrum instrumenti ad stellam polarem transeat: similiter extra rotulam idem radius ad extremas duas stellas maioris vrsę seu rotas plaustri protendatur: et tam diu leua aut summitte indicē donec eius linea fiducię super radialem lineam incidat. Tunc enim considera horā limbi ꝛ eius partem: quam regula abscindit: cum qua intra figuram pręcedentem: hoc pacto. Pone indicem maioris vrsę siue plaustri super horam iam inuentam: indice inuariato manente situetur regula solis sua fiducię linea super diem tuę considerationis: et ostendit in inferiori parte limbi horam quesitam: quam inuenire oportebat.

¶ Libri de Geographicis principūs Finis.
Perfecto / trinoqꝫ deo laudes
ingentes. Anno humanę
salutis. 1524.

